

**INFORMACIJA
O AŽURIRANJU TEKSTA
STRATEGIJE CRNE GORE ZA PRIMJENU PRAVNE TEKOVINE
U OBLASTI SLOBODE KRETANJA ROBE 2014-2018**

Vlada Crne Gore je usvojila Strategiju Crne Gore za primjenu pravne tekovine u oblasti slobode kretanja robe 2014-2018 sa Indikativnim petogodišnjim akcionim plan za implementaciju obaveza iz Strategije za period 2014 – 2018 kojim su definisane nadležne institucije i rokovi za usaglašavanje nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU. Predmetna strategija je pripremljena i koncipirana na osnovu strukture mjerila 1 navedenog u Izvještaju o analitičkom pregledu usklađenosti zakonodavstva Crne Gore za poglavlje 1 i daje jasnu listu prioriteta za period 2014 - 2018 u cilju postizanja potpunog usklađivanja sa pravnom tekovinom EU u oblasti slobode kretanja roba.

Kako je u toku priprema izvještaja o ispunjenju mjerila za otvaranje pregovora u oblasti Poglavlja 1 Sloboda kretanja roba, Evropska Komisija je sugerisala da se napravi presjek ispunjenosti obaveza preuzetih Strategijom za period 2014-2016 i da se planiranje za 2016 – 2018 godinu usaglasa sa izmjenama u pravnoj tekovini EU koje su se dogodile u međuvremenu.

Slijedeći potrebe u pregovorima i činjenicu da nije moguće donijeti strateški dokument o izmjenama i dopunama postojeće strategije putem ove informacije Vlada Crne Gore usvajanjem potvrđuje stanje na polovini perioda primjene Strategije.

Shodno gore navedenom, u prilogu ove informacije se nalaze ažurirani Tekst Strategije i Akcionog plana koji čine sastavni dio ove informacije.

Ažuriranje teksta Strategije

Što se tiče sadržaja i strukture same strategije, dokument je podijeljen na četiri dijela i to: opšti principi, horizontalne mjere, vertikalno zakonodavstvo i proceduralne mjere.

U dijelu opštih principa dat je prikaz obaveza Crne Gore koje proizilaze iz čl. 34-36 Ugovora o funkcionisanju EU. Jedan od ključnih prioriteta Strategije odnosi se i na napredak u usklađivanju opštih principa sa pravnom tekovinom EU, kao i na izradu Akcionog plana u koji će Crna Gora unijeti prioritete u ovoj oblasti, a koja je definisana članovima 34–36 Ugovora o funkcionisanju EU. Akcioni plan za usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa čl. 34 do 36 Ugovora o funkcionisanju EU (2015-2018) je usvojen na Vladi Crne Gore od 17.12.2015. godine. Dio teksta koji se odnosio na planiranje ove obaveze je izmjenjen u svjetlu ispunjavanja ovog važnog zadatka.

Nakon opštih principa, u dijelu horizontalnih mjera dat je prikaz trenutnog zakonodavnog i institucionalnog okvira, kao i planovi za dalje aktivnosti na donošenju zakonodavstva i jačanju kapaciteta u cilju ispunjavanja obaveza navedenih u Strategiji. Ovaj dio obuhvata Ministarstvo ekonomije koje je zaduženo za koordinaciju i propisivanje horizontalnog zakonodavnog okvira, kao i institucije infrastrukture kvaliteta (Zavod za metrologiju, Institut za standardizaciju Crne Gore i Akreditaciono tijelo Crne Gore) koje čine neizostavni dio sistema infrastrukture kvaliteta odnosno osnov Slobodnog kretanja roba. Takođe, ovaj dio obuhvata i organe tržišnog nadzora koji su od izuzetnog značaja za kontrolu proizvoda na tržištu i predstavljaju glavni indikator odnosno

pokazatelj efikasnosti uspostavljenog sistema. Na zahtjev EK je izmjenjen dio teksta u odnosu na realizaciju planiranja administrativnih kapaciteta i finansija iz državnog budžeta za protekli period 2014 i 2015 godinu. Takođe redefinisano je planiranje finansija i novog zapošljavanja za period 2016–2018 godina u skladu sa novonastalim okolnostima. Realizacijom u 2014 i 2015 godini kao i planiranjem za period 2016-2018 godina, je smanjen prvobitno planirani fiskalni uticaj za oko 30%.

Dio vertikalnog zakonodavstva odnosno vertikalnih mjera prati strukturu *acquis-a* odnosno EU zakonodavstva koji je podijeljen na grupe proizvoda koje pripadaju tzv. Novom i Starom (sektorskom) pristupu. U ovom dijelu strategije, za svaku grupu proizvoda dato je postojeće stanje i planovi vezano za zakonodavni i institucionalni okvir, primjenu zakonodavstva kao i za jačanje administrativnih kapaciteta. U tekstu Strategije su unešeni nacionalni propisi koji su donešeni u toku 2014 i 2015 godine kao i oni koji su donešeni u toku 2016 godine. Takođe, na zahtjev Komisije je navedena realizacija planiranja administrativnih kapaciteta i finansija iz Državnog budžeta za protekli period 2014 i 2015 godinu i novo planiranje za period 2016–2018 godina

Posljednje poglavlje strategije sadrži informacije vezane za tzv. proceduralne mjere koje obuhvataju postupke notifikacije odnosno obavješćavanja, kontrolu na spoljnim granicama, kontrolu pribavljanja i posjedovanja oružja, kvantitativna ograničenja i kulturna dobra. Promjenjen je tekst u dijelu koji se odnosi na donešene nacionalne propise koji preuzimaju ovaj dio *acquisa*. Takođe, na zahtjev Komisije je navedena realizacija planiranja administrativnih kapaciteta i finansija iz Državnog budžeta za protekli period 2014 i 2015 godinu i novo planiranje za period 2016–2018 godina.

Ažuriranje Akcionog plana

Ovaj dokument prati i indikativni petogodišnji Akcioni plan za implementaciju obaveza iz Strategije za period 2014 – 2018 kojim su definisani nadležne institucije i rokovi za usaglašavanje nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU. Ažuriran je dio u saglasnosti sa tekstualnim izmjenama u strategiji i planiranom dinamikom donošenja nacionalnih propisa koji preuzimaju *acquis*.

ZAKLJUČAK

U vezi sa navedenim, Ministarstvo ekonomije predlaže Vladi Crne Gore da donese sljedeće zaključke:

1. Vlada Crne Gore je na sjednici od _____ 2016. godine razmotrila i usvojila Informaciju o ažuriranju teksta Strategije Crne Gore za primjenu pravne tekovine u oblasti slobode kretanja robe 2014-2018.
2. Zadužuje se Ministarstvo ekonomije da Evropskoj Komisiji dostavi navedena dokumenta.

**Vlada Crne Gore
Ministarstvo ekonomije**

**Strategija Crne Gore za primjenu pravne tekovine u oblasti
slobode kretanja robe 2014-2018.**

SADRŽAJ

REZIME	10
I UVOD.....	10
II OPŠTI PRINCIPI	17
2.1 Sadržaj opštih principa.....	17
2.2 Akcioni plan za usklađivanje sa članovima 34 – 36 Ugovora o funkcionisanju EU	18
III HORIZONTALNE MJERE	18
3.1 Horizontalno zakonodavstvo.....	18
3.2 Horizontalna organizacija	24
3.2.1 Ministarstvo ekonomije	24
3.2.2 Institut za standardizaciju Crne Gore (ISME).....	26
3.2.3 Zavod za metrologiju Crne Gore (ZM).....	28
3.2.4 Akreditaciono tijelo Crne Gore (ATCG).....	30
3.2.5. Investicije u vezi sa poslovnim prostorima institucija infrastrukture kvaliteta	32
3.2.6 Organi tržišnog nadzora	33
IV VERTIKALNO ZAKONODAVSTVO.....	37
4.1 Novi pristup	37
4.1.1 Niskonaponska električna oprema	37
4.1.2 Liftovi	39
4.1.3 Elektromagnetna kompatibilnost	40
4.1.4 Jednostavne posude pod pritiskom	41
4.1.5 Oprema pod pritiskom	41
4.1.6 Gasni uređaji i toplovodni kotlovi	42
4.1.7. Aerosolni raspršivači	43
4.1.8 Bezbjednost mašina.....	44
4.1.9. ATEX – Oprema i zaštitni sistemi namijenjeni upotrebi u potencijalno eksplozivnim sredinama.....	45
4.1.10 Lična zaštitna oprema.....	46
4.1.11 Mjerni instrumenti	47
4.1.12. Neautomatski uređaji i oprema za mjerenje težine.....	48
4.1.13 Ekodizajn proizvoda koji imaju uticaj na potrošnju energije.....	49
4.1.14 Bezbjednost igračaka	51
4.1.15. Medicinska sredstva.....	52
4.1.16. Žičare	54
4.1.17. Rekreativna plovila	54
4.1.18 Građevinski proizvodi.....	56
4.1.19 Emisija buke mašina koje se koriste na otvorenom	58
4.1.20 Eksplozivi za civilnu upotrebu	58
4.1.21 Pirotehnička sredstva.....	Error! Bookmark not defined.
4.1.22 Radio oprema i telekomunikaciona terminalna oprema.....	61
4.2 Stari pristup.....	62
4.2.1 Tekstil.....	62
4.2.2 Obuća	63

4.2.3 Kristalno staklo.....	64
4.2.4 Mjerne jedinice	65
4.2.5 Prethodno upakovani proizvodi	Error! Bookmark not defined.
4.2.6 Boce kao mjerne posude	Error! Bookmark not defined.
4.2.7 Prekursori za narkotike.....	67
4.2.8 Kozmetički proizvodi.....	68
4.2.9 Farmaceutski proizvodi	69
4.2.10. Vještačka đubriva.....	75
4.2.11 Hemikalije	77
4.2.12 Biocidni proizvodi.....	79
4.2.13 Motorna vozila	80
V PROCEDURALNE MJERE.....	83
5.1 Postupci notifikacije.....	83
<u>5.2 Kontrola na spoljnim granicama</u>	84
5.3 Kontrola pribavljanja i posjedovanja oružja	84
<u>5.4 Kvantitativna ograničenja</u>	87
<u>5.5. Kulturna dobra</u>	87

LISTA SKRAĆENICA/AKRONIMA

ATCG	Akreditaciono tijelo Crne Gore
CEFTA	Centralno-evropska asocijacija za slobodnu trgovinu
CEN	Evropski komitet za standardizaciju
CENELEC	Evropski komitet za elektrotehničku standardizaciju
CIPM MRA	Međusobni sporazum o priznavanju međunarodnog komiteta za težinu i masu
EC	Evropska komisija
ETSI	Evropski institut za telekomunikacione standarde
EURAMET	Evropsko udruženje nacionalnih metroloških instituta
IEC	Međunarodna elektrotehnička komisija
ILAC MLA	Međunarodna kooperacija laboratorija za akreditaciju – Multilateralni sporazum
IMAC	Savjetodavni komitet internog tržišta
ISME	Institut za standardizaciju Crne Gore
ISO	Organizacija za međunarodne standarde
ITU	Međunarodna unija za telekomunikacije
ME	Ministarstvo ekonomije
MEST	Crnogorski standardi
MIDT	Ministarstvo informacionog društva i telekomunikacija
MORT	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
MPRR	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
MSP	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
MZ	Ministarstvo zdravlja
NANDO	Informacioni sistem (Novi pristup - Prijavljene i imenovane organizacije)
NSO	Nacionalna organizacija za standardizaciju
NTB	Necarinske barijere trgovini
OIML	Međunarodna organizacija zakonske metrologije
RAPEX	Sistem brzog obavješćavanja o neprehrambenim proizvodima
REACH	Regulativa EK o hemikalijama i njihovom bezbjednom korišćenju
R&TTE	Terminalna oprema za radio i telekomunikacije
UIP	Uprava za inspeksijske poslove
WELMEC	Zapadnoevropska saradnja o zakonskoj metrologiji
WTO/TBT	Svjetska trgovinska organizacija /Tehničke barijere trgovine
ZM	Zavod za metrologiju

REZIME

Da bi se ispunio jedan od tri uslova za otvaranje pregovora o poglavlju 1 – Sloboda kretanja roba, Crna Gora mora predstaviti Evropskoj komisiji Strategiju za ovo poglavlje i kao njen prilog Akcioni plan sa vremenski određenim koracima za sprovođenje relevantnog zakonodavstva Evropske unije. Drugim riječima, Strategija Crne Gore za sprovođenje pravne tekovine Evropske unije u oblasti slobode kretanja roba bi trebalo da osigura ispunjavanje svih pretpristupnih obaveza koje proizilaze iz poglavlja 1 – Sloboda kretanja roba. Shodno tome, Strategija je pripremljena i koncipirana na osnovu strukture mjerila 1 navedenog u Izvještaju o analitičkom pregledu usklađenosti zakonodavstva Crne Gore za poglavlje 1 i daje jasnu listu prioriteta za period 2014 - 2018 u cilju postizanja potpunog usklađivanja sa pravnom tekovinom EU u oblasti slobode kretanja roba.

Na osnovu navedenog, ključni prioriteti Strategije su vezani i na napredak u usklađivanju opštih principa sa pravnom tekovinom EU, kao i na izradu Akcionog plana u koji će Crna Gora unijeti prioritete u ovoj oblasti koja je definisana članovima 34 – 36 Ugovora o funkcionisanju EU. Ostali prioriteti u Strategiji se odnose na unapređenje koordinacije svih horizontalnih aktivnosti, kao i jačanje administrativnih kapaciteta u Ministarstvu ekonomije i institucijama infrastrukture kvaliteta, kao i u oblasti tržišnog nadzora.

Za izvršenje vertikalnih mjera u oblasti „novog pristupa“ i sektorskog - „starog pristupa“, Strategija predviđa rokove, plan jačanja administrativnih kapaciteta za usvajanje i sprovođenje propisa do kraja 2018. godine, kao i indikativnu raspodjelu finansijskih sredstava. Pored toga, trenutno stanje u ključnim prioritetnim oblastima gdje Crne Gore ima proizvodne kapacitete (npr. građevinski proizvodi, medicinska sredstva) je opisano i razjašnjeni su naredni koraci ka usklađivanju zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u ovim oblastima. U oblasti proceduralnih mjera u okviru Strategije, Crna Gora će u potpunosti sprovoditi provjere na spoljnim granicama, notifikaciju tehničkih propisa i standarda, postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti i usluga informacionog društva. Takođe, propisi koji se odnose na kulturna dobra i posjedovanje oružja će biti dodatno harmonizovani.

Pored toga, da bi se ispunio ključni cilj Strategije, izrađen je indikativni Akcioni plan za period od 5 godina (Akcioni plan za harmonizovano područje) koji sadrži ciljne rokove za realizaciju svih planiranih aktivnosti iz Strategije i direktno je povezan sa Strategijom. Strategija sadrži detaljan plan administrativnih kapaciteta, ciljnih datuma i jasne odgovornosti za preuzimanje i efikasno sprovođenje zakonodavstva za period 2014 - 2018. Nadalje, u Strategiji je data indikativna raspodjela cjelokupnog budžeta za njeno sprovođenje; pregled raspodjele budžeta po godinama, i pregled indikativne alokacije po korisnicima, odnosno grupama proizvoda.

Na osnovu vremenskog okvira i aktivnosti koje su date u Strategiji očekuje se da će Crna Gora preuzeti i sprovesti cijelu pravnu tekovinu u oblasti slobode kretanja roba do kraja 2018. godine.¹

I UVOD

Kako je Strategija usvojena na Vladi Crne Gore a za potrebe usaglašavanja dinamike ispunjenja obaveza planiranih Strategijom i akcionim planom za period 2014-2018 godine, ovaj tekst Strategije je revizija i ostvarenih ciljeva i aktivnosti u toku 2014 i 2015 godine i prilagođavanja

¹ Kod vertikalnog zakonodavstva isključivo su navedeni brojevi početnih pravnih akata EU bez naznačavanja izmjena i dopuna pravnih akata. Ipak, izmjene i dopune pravnih akata su uključene u radni plan.

dinamike i planiranja za period 2016 – 2018 godinu kako bi se planiralo izvršenje obaveza koje nijesu ispunjene u prethodnom periodu i planirale dodatne obaveze koje su nastale izmjenom pravne tekovine EU..

Da bi se ostvarila integracija u unutrašnje tržište EU, trebalo bi da je takozvano tehničko zakonodavstvo zemlje kandidata prethodno usklađeno sa harmonizovanim zakonodavstvom EU. Cjelokupna pravna tekovina ove oblasti sadržana je u poglavlju 1 – Sloboda kretanja roba. Uklanjanje nepotrebnih ograničenja za slobodno kretanje roba na unutrašnjem tržištu EU postignuto je prvenstveno kroz usklađivanje nacionalnih tehničkih propisa država članica. Evropsko tehničko zakonodavstvo je doneseno za sektore proizvodnje sa većim rizikom, posebno za pojedine proizvode ili grupe srodnih proizvoda, kako bi se obezbijedio ujednačen nivo zaštite zdravlja, životne sredine i potrošača na čitavom unutrašnjem tržištu EU. Gore navedeno podrazumijeva da se proizvod koji nije bezbjedan ne može, na zakonit način, staviti na tržište EU. U proizvodnim sektorima koji nijesu obuhvaćeni harmonizovanim tehničkim zakonodavstvom primjenjuje se princip ekvivalentnosti – princip uzajamnog priznavanja, po kojem proizvodi koji su zakonito proizvedeni i nalaze se na tržištu u jednoj od zemalja EU mogu slobodno da se kreću na cijeloj teritoriji EU.

Što se tiče Crne Gore, kao zemlje kandidata, njen strateški cilj jeste da postigne punopravno članstvo u EU. Punopravno članstvo podrazumijeva punu integraciju crnogorskog tržišta na unutrašnjem tržištu EU, kojeg danas čine tržišta 28 država članica. Biti dio unutrašnjeg tržišta znači imati potpuno otvoren, liberalizovan pristup tržištu od preko 500 miliona potrošača, a imajući u vidu da je ovo najveće tržište na svijetu u smislu potrošnje, onda je značaj uključivanja Crne Gore sasvim očigledan.

Ukupan broj akata koji čine set dokumenata sa kojima bi trebalo harmonizovati nacionalno zakonodavstvo u oblasti slobodnog kretanja roba iznosi 1080 (direktive, regulative i odluke). Broj akata jasno pokazuje obimnost i kompleksnost procesa prilagođavanja crnogorskog tehničkog zakonodavstva zahtjevima EU i uspostavljanja sistema infrastrukture kvaliteta u skladu sa najboljom praksom EU.

Kako slobodno kretanje roba podrazumijeva otklanjanje svih tehničkih barijera trgovini među državama članicama EU, Crna Gora kao zemlja kandidat za članstvo u EU mora da ukloni sve prepreke koje mogu ugroziti njenu punu integraciju u unutrašnje tržište EU. Ranije navedeno podrazumijeva ne samo preuzimanje pravnih akata EU u nacionalno zakonodavstvo, već i koordinaciju sprovođenja ovih zahtjeva na unutrašnjem tržištu Crne Gore, kao i organizaciju sistema razmjene informacija sa organima EU nadležnim za bezbjednost proizvoda na unutrašnjem tržištu EU.

U cilju postizanja gore navedenog, pored drugih aktivnosti, potrebno je:

- obezbijediti stalnu **međuresorsku koordinaciju** u pravcu jedinstvenog pristupa od usvajanja vertikalnog zakonodavstva do tržišnog nadzora;
- poboljšati **koordinaciju između institucija infrastrukture kvaliteta** u cilju sistematskog usklađivanja oblasti standardizacije, akreditacije i metrologije;
- nastaviti **usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa harmonizovanim tehničkim propisima i** stalno ažuriranje u skladu sa promjenama u EU;
- stavljati van snage **nacionalne propise (odredbe)** koji su u suprotnosti sa propisima EU i koji predstavljaju nedozvoljene prepreke slobodnom kretanju roba;
- obezbijediti efektivno **sprovođenje nacionalnog zakonodavstva** na tržištu kroz edukaciju isporučilaca (proizvođača, uvoznika, distributera);
- nastaviti **edukaciju potrošača i drugih korisnika;**

- uspostaviti **mrežu akreditovanih tijela za ocjenjivanje usaglašenosti** (laboratorije, kontrolne kuće, sertifikaciona tijela itd.) koji su kandidati za dobijanje ovlaštenja / imenovanja i notifikaciju od strane nadležnih organa državne uprave;
- razviti **tržišni nadzor** putem proaktivnog i reaktivnog inspekcijskog nadzora;
- razviti **interaktivnu razmjenu informacija sa predstavnicima Evropske komisije** kao i sa drugim međunarodnim partnerima (EU i WTO/TBT nadležnim informacionim tačkama).

U cilju postizanja gore navedenog, kao i radi uspostavljanja dinamičnog strateškog programa za ispunjavanje svih pretpostupnih obaveza koje proističu iz poglavlja 1 – Sloboda kretanja roba, Crna Gora mora da usvoji Strategiju za sprovođenje pravne tekovine u oblasti slobodnog kretanja roba. Drugim riječima, ova Strategija će uspostaviti okvir za dalje aktivnosti u oblasti poglavlja 1 – Sloboda kretanja roba, u smislu mjera za postizanje potpune usklađenosti sa pravnom tekovinom. S obzirom na to da je pravna tekovina EU i preuzimanje pravne tekovine „pokretna meta“, Strategija sadrži nominalne ciljeve koji ne uključuju dalji razvoj koji će se desiti u pravnoj tekovini EU. Strategija predlaže skup rešenja upućenih svim zainteresovanim stranama, posebno nadležnim državnim organima i privrednim subjektima, **ali je ona takođe i izjava o pristupanju Evropskoj uniji u ovoj oblasti**. Istovremeno, priprema Strategije sa **Akcionim planom sa vremenski određenim koracima za sprovođenje zakonodavstva EU** u poglavlju 1 – Sloboda kretanja roba, je mjerilo (uslov) za otvaranje pregovora o ovom poglavlju.

Shodno navedenom, Strategija je strukturirana da poveže sve elemente koji su sadržani u EU dokumentu *Izveštaj o analitičkom pregledu usklađenosti zakonodavstva Crne Gore za poglavlje 1 – Sloboda kretanja roba; pod mjerilom 1:*

- **Crna Gora bi trebalo da predstavi Komisiji Strategiju i Akcioni plan sa vremenskim okvirima za sprovođenje zakonodavstva EU iz ovog poglavlja, koje sadrži planove za sprovođenje vertikalnog (stari i novi pristup) i horizontalnog zakonodavstva i planove za relevantne horizontalne institucije (standardizacija, metrologija, akreditacija i tržišni nadzor), kao i ciljne datume i jasne odgovornosti za donošenje i efikasno sprovođenje zakonodavstva i za obezbjeđivanje neophodnih administrativnih kapaciteta.**

Druga dva mjerila su navedena u odvojenim dokumentima i iz tog razloga su u ovoj Strategiji dati samo kao referenca za druga dokumenta gdje su obrađena:

- **Mjerilo 2:** *Crna Gora bi trebalo da izmijeni relevantno zakonodavstvo kako bi osigurala da ne podrazumijeva obavezu primjene znaka CE za proizvode koji se stavljaju na crnogorsko tržište;*
- **Mjerilo 3:** *Crna Gora bi trebalo da dostavi Komisiji Akcioni plan za usklađivanje sa članovima 34-36 UFEU, sa vremenskim okvirom za unutrašnji analitički pregled domaćeg zakonodavstva i administrativnih praksi, za uvođenje klauzule o uzajamnom priznavanju, i za neophodne naknadne izmjene.*

Na osnovu toga, Strategija sadrži sljedeće djelove koji se odnose na usklađivanje crnogorskog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u oblasti slobode kretanja roba:

- 1) Opšti principi,
- 2) Horizontalne mjere,
- 3) Vertikalno zakonodavstvo,
- 4) Proceduralne mjere.

U svakom od gore navedenih djelova Strategije, dati su opisi trenutne situacije kao i ključni datumi i jasne odgovornosti za donošenje i efikasno usklađivanje zakonodavstva sa zakonodavstvom EU u poglavlju 1, i projekcije neophodnih administrativnih kapaciteta i indikativne finansijske alokacije na godišnjem nivou.

Ministarstvo ekonomije je zaduženo za izvršenje svih obaveza koordinacije u oblasti slobode kretanja roba, kao i za sprovođenje zakonodavstva u ovoj oblasti. Pored Ministarstva ekonomije, postoji sedam drugih ministarstava:

- Ministarstvo saobraćaja i pomorstva,
- Ministarstvo zdravlja,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova,
- Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja,
- Ministarstvo održivog razvoja i turizma,
- Ministarstvo informacionog društva i telekomunikacija,
- Ministarstvo kulture.

Strategija obuhvata one sektore koji su harmonizovani na nivou EU. Vremenski okvir na koji se Strategija odnosi je od 2014. do kraja 2018. godine. Shodno Programu pristupanja Crne Gore EU za period 2014 – 2018, eksplicitan cilj Crne Gore je da preuzme i sprovede cjelokupnu pravnu tekovinu u oblasti slobode kretanja roba do kraja 2018. godine.

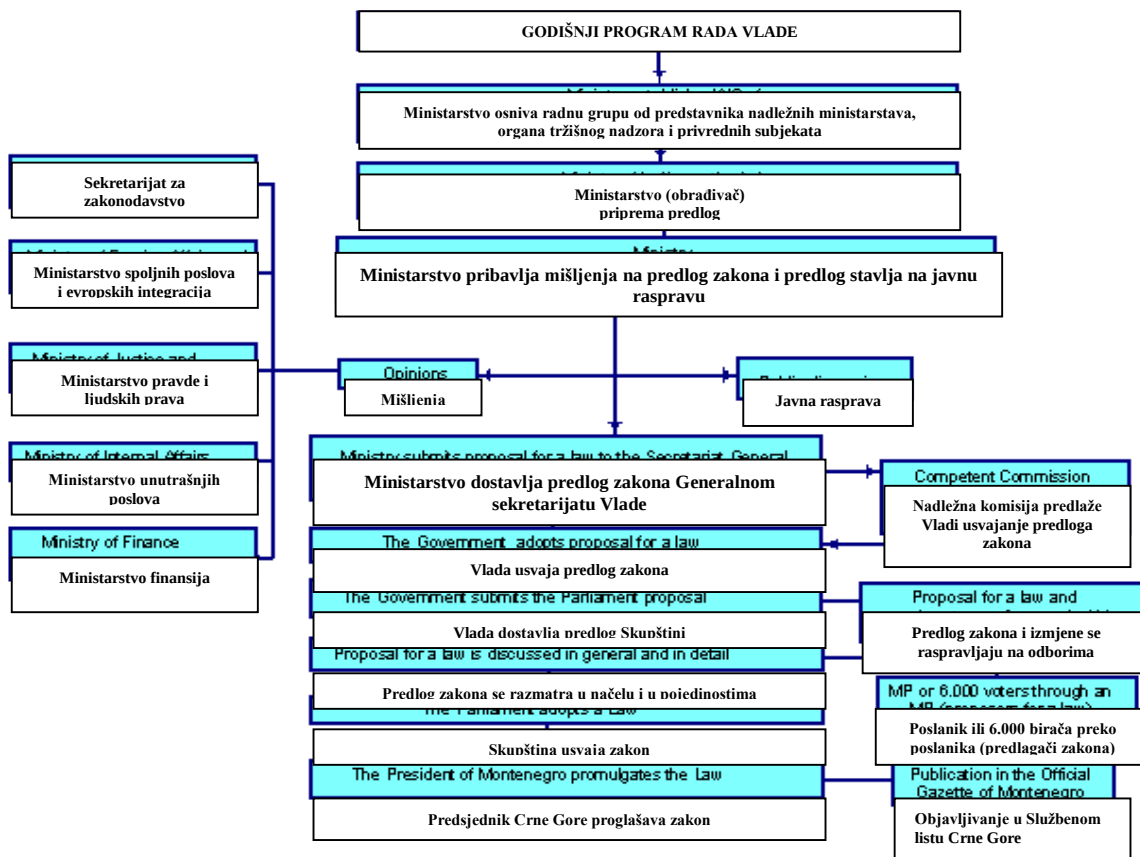
Takva strateška odluka zahtijeva neodložan početak, odnosno nastavak, potrebnih akcija u svim oblastima koje pokriva tehničko zakonodavstvo, a dostignuća uloženog rada će se odraziti poboljšanim pravnim okruženjem za proizvođače u Crnoj Gori, uvoznike i distributere, kao i povećanom zaštitom javnog interesa (npr. zdravlja i života, životne sredine, opšte bezbjednosti). Navedeni ogroman obim posla i relativno kratak vremenski rok od pet godina za završavanje svih potrebnih pravnih i institucionalnih transformacija ne znači da ne postoje prioriteti koje bi trebalo uzeti u obzir. Detaljan opis akcionih planova u različitim sektorima pokazuje odabrane prioritetne oblasti od interesa za Crnu Goru i adekvatno alocirane resurse za ostvarivanje željenih rezultata. Pored toga, svi ciljni datumi navedeni u Strategiji i aktivnosti za usklađivanje sa pravnom tekovinom EU kao i njeno sprovođenje, su u skladu sa Programom pristupanja Crne Gore EU 2014 – 2018.

Procijenjen budžet za sprovođenje Strategije za period 2014 – 2018 će iznositi oko 31.3 miliona EUR ili u prosjeku 6.26 miliona EUR na godišnjem nivou. Procijenjen budžet po zainteresovanoj strani u vezi sa sprovođenjem Strategije na godišnjem nivou je priložen u aneksu Strategije.

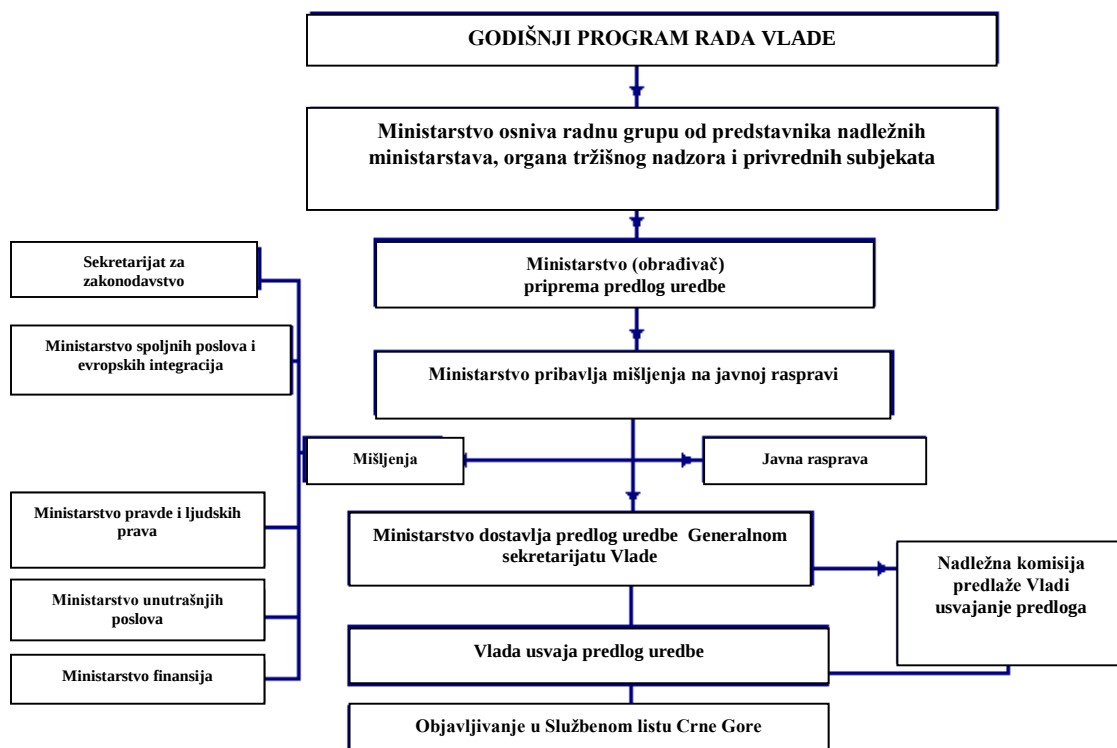
Pregled postupaka za usklađivanje crnogorskog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU
Ovaj dio Strategije daje pregled postupaka Crne Gore za donošenje propisa i objašnjava korake koje je potrebno preduzeti za usklađivanje crnogorskog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU. Postupak usklađivanja zakonodavstva u Crnoj Gori i trajanje tog procesa zavisi od toga da li se propis usvaja u Skupštini Crne Gore, Vladi Crne Gore ili od strane nekog ministarstva. Skupština je nadležna za usvajanje zakona. Vlada usvaja predloge zakona i šalje ih Skupštini. Vlada je takođe nadležna za usvajanje uredbi i odluka kao podzakonskih akata. Ministarstva su nadležna za usvajanje pravilnika kao podzakonskih akata.

Cio postupak izrade svakog dijela zakonodavstva (zakona i podzakonskih akata) u Crnoj Gori je prikazan sljedećim grafikonima.

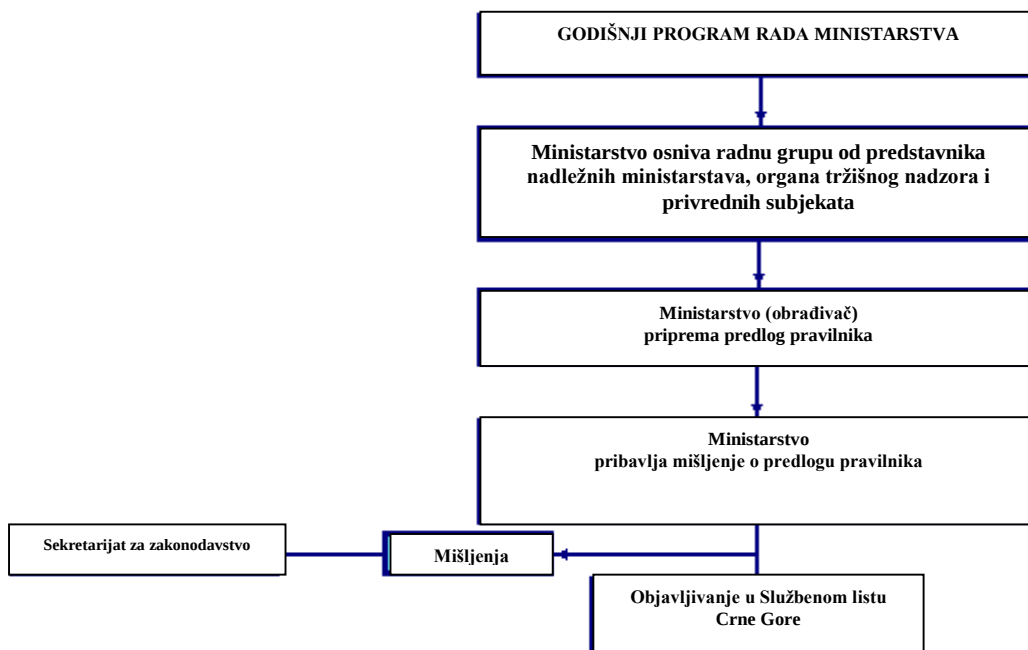
Grafikon 1: Postupak donošenja zakona

Grafikon 2: Postupak donošenja podzakonskih akata – Vladine uredbe

Grafikon 3: Postupak donošenja podzakonskih akata – pravilnici ministarstava

Specifična materija utvrđena zakonom može biti razrađena kroz podzakonske akte potrebne za primjenu zakona. Te podzakonske akte usvaja Vlada Crne Gore (uredbe) i resorna ministarstva (pravilnici).

Uredba dalje razrađuje opšte odredbe kako su sadržane u zakonu, određujući odnose od značaja za primjenu ustavnih i zakonskih funkcija Vlade, osnivanje ministarstava i drugih državnih tijela, kao i uspostavljanje upravnih tijela i organizacija.

Pravilnik razrađuje odredbe iz zakona ili drugih podzakonskih akata

U nastojanju da se izbjegnu nekompatibilnosti (što dovodi do potreba za daljim izmjenama zakonodavstva), Crna Gora će, prije usvajanja konačne verzije **zakona**, poslati Evropskoj komisiji u formi nacrta (tabele usklađenosti) **zakone** kojima se vrši usklađivanje crnogorskog zakonodavstva.

Što se tiče **podzakonskih akata**, Crna Gora će Evropskoj komisiji slati tabele usklađenosti za svaki pravni akt odmah nakon njegovog objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

II OPŠTI PRINCIPI

2.1 Sadržaj opštih principa Akcioni plan za usklađivanje sa članovima 34 – 36 Ugovora o funkcionisanju EU

Sljedeći dio dokumenta odnosi se na opšte principe slobode kretanja roba i na trenutnu situaciju u Crnoj Gori u ovoj oblasti, kao i na planirane aktivnosti u narednom periodu.

Crna Gora je analizirala stanje svog zakonodavstva i uspostavljenih postupaka imajući u vidu da su glavne odredbe Ugovora koji uređuje slobodno kretanje roba („opšti principi“) sljedeće:

- član 34, koji se primjenjuje za uvoz unutar EU i zabranjuje „količinska ograničenja i sve mjere s jednakim učinkom“ između država članica;
- član 35, koji se primjenjuje za izvoz iz jedne od država članica u drugu i, takođe, zabranjuje „količinska ograničenja i sve mjere s jednakim učinkom;“
- član 36, koji predviđa odstupanja od slobode unutrašnjeg tržišta u skladu sa članovima 34 i 35, koja su opravdana po pojedinačnim pravnim osnovama.

Na osnovu gore navedene analize je sačinjen je Akcioni plan za Ispunjavanje obaveza iz članova 34 -36 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (u daljam tekstu: AP 34-36) na koji je Komisija dala saglasnost. Nakon saglasnosti Evropske komisije Vlada Crne Gore je usvojila AP 34-36 17.12.2015 godine. AP 34-36 ima 3 priloga.

Prilog 1.

Nacionalni propisi koji nijesu harmonizovani - propisi koji ne moraju da budu usklađeni sa pravnom tekovinom EU

Nacionalni neharmonizovani tehnički propisi uvijek predstavljaju potencijalne prepreke slobodnoj trgovini. Veoma je bitno da su svi važeći propisi uneseni u odgovarajuće registre, kao i da postoji sistemski plan za njihovo praćenje. Iz navedenog razloga, neharmonizovani tehnički propisi i to njih 212 su navedeni u prilogu 1..

Prilog 2

Pošto su, na primjer, „oznaka porijekla“ i „obaveza korišćenja nacionalnog jezika“ navedeni u različitim dokumentima na temu sadržaja opštih principa kao tipična trgovinska ograničenja, važeći Zakon o zaštiti potrošača („Službeni list Crne Gore“, broj 26/07) je analiziran iz razloga što sadrži odredbe koje se odnose na ova pitanja. U svjetlu budućih pregovora sa EU, procijenjeno je da pojedine odredbe mogu predstavljati nezakonite prepreke trgovini. Drugi primjer nacionalnog zakonodavstva koji je analiziran je Zakon o spoljnoj trgovini („Službeni list Crne Gore“, broj 28/04, 37/07 i 57/14), koji sadrži odredbe o stvaranju „kontrolnih lista za izvoz i uvoz“. One sadrže informacije o robama čiji uvoz i izvoz ne podliježu ograničenjima, ali i o robama koje mogu biti predmet ograničenja pri uvozu ili izvozu.

Predviđeno je da se uspostavi sistem kontinuiranog pregleda svih važećih tehničkih propisa, tokom kojega bi se utvrdilo da li su u stvarnoj upotrebi, kao i da li su predmet tržišnog nadzora. Ili, da li imamo stanje da ih privredni subjekti, zbog tehničke zastarjelosti, de facto više ne koriste (a država

ih ne nadzire), tako da mogu/moraju da se povuku (jedna od bitnih obaveza shodno WTO/TBT Sporazumu).

Akcionim planom je predviđeno godišnje izvještavanje o ispunjenju aktivnosti predviđenih dinamikom AP 34-36 prema Vladi Crne Gore i Komisiji.

2.2 Sprovođenje AP 34-36 Akcioni plan za usklađivanje sa članovima 34 – 36 Ugovora o funkcionisanju EU

Sprovođenje akcionog plana zahtijeva kompleksnu institucionalnu infrastrukturu koja se sastoji od velikog broja subjekata. Relevantna ministarstva moraju imati na raspolaganju dovoljan broj kvalitetno obučениh kadrova kako bi mogli da rukovode izradom i sprovođenjem novih propisa. Kontinuirani rad ministarstava mora biti dobro koordiniran u cilju uspostavljanja i održavanja koherentnog i transparentnog pravnog okvira, kao i osiguranja istovjetne primjene propisanih pravila.

III HORIZONTALNE MJERE

3.1 Horizontalno zakonodavstvo

Tehnički zahtjevi za proizvode

Horizontalno zakonodavstvo konstantno prati izmjene i dopune harmonizovanog zakonodavstva na EU nivou. Horizontalnim zakonodavstvom se propisuju horizontalne mjere koje se unificirano primjenjuju u tehničkim propisima gdje god je to primjenjivo.

- Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11) je usklađen sa Odlukom o zajedničkom okviru za trgovanje proizvodima (768/2008/EZ) i sa Regulativom o zahtjevima za akreditaciju i tržišni nadzor (765/2008/EZ) – dio koji se odnosi na tržišni nadzor. Stupanjem na snagu Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu stavljene su van snage odredbe zakona u dijelu koji se odnosi na tržišni nadzor.

Kroz Zakon o tehničkim zahtjevima i ocjenjivanju usaglašenosti i njegove podzakonske akte uspostavljen je sistem koji uzima u obzir većinu horizontalnih mjera u propisivanju bitnih zahtjeva za proizvode i postupke ocjenjivanja usaglašenosti. Definisana je raspodjela nadležnosti sedam organa državne uprave (nadležna ministarstva). Uvedena je koordinaciona uloga organa države uprave nadležnog za aktivnosti infrastrukture kvaliteta (Ministarstvo ekonomije). Nadležna ministarstva su dobila pravni okvir („model“ u slučaju posebnih zakona) za predlaganje (Vladine uredbe ili Skupštinski zakoni) ili usvajanje (pravilnici ministarstava) tehničkih propisa koji preuzimaju zakonodavstvo EU u vezi sa proizvodima iz oblasti njihove nadležnosti. Takođe je razvijen model za imenovanje („novi pristup“) i ovlašćivanje („stari pristup“) tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. Naglašene su razlike između odgovornosti države – „stari pristup“ i obaveza proizvođača – „novi pristup.“

Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti obuhvata i obaveze isporučioaca proizvoda, priznavanje isprava o usaglašenosti i znakove usaglašenosti izdatih u inostranstvu, kao i prijavljivanje tehničkih propisa.

Zakon je uspostavio pravni osnov za donošenje podzakonskih akata koji se sprovode uzimajući u obzir i:

- ***Uredbu o obliku, sadržaju i izgledu znaka usaglašenosti*** („Službeni list Crne Gore“, broj 55/12) koja propisuje formu, sadržaj i izgled znaka usaglašenosti proizvoda sa propisanim zahtjevima kako je regulisano Odlukom 768/2008/EZ i Regulativom 765/2008/EZ (procjena Crne Gore);

- ***Uredbu o načinu priznavanja inostranih isprava i znakova usaglašenosti*** („Službeni list Crne Gore“, br. 55/12), koja propisuje način priznavanja važenja inostranih isprava o usaglašenosti i stranih znakova usaglašenosti, koji potvrđuju usaglašenost proizvoda sa inostranim tehničkim propisima;

- ***Uredbu o notifikaciji tehničkih propisa, standarda, propisa o uslugama informacionog društva i postupaka ocjenjivanja usaglašenosti*** („Službeni list Crne Gore“, broj 11/13) koja je, prema mišljenju Crne Gore, u skladu sa Direktivom 98/34/EZ i njenim amandmanima koji su doneseni Direktivom 98/48/EZ;

- ***Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra tehničkih propisa, tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, inostranih isprava i znakova usaglašenosti*** („Službeni list Crne Gore“, broj 18/13) koji uređuje sistematski način vođenja i uređivanja baza podataka o nacrtima tehničkih propisa, kao i o objavljenim tehničkim propisima. Vođenje registra takođe podrazumijeva i kontinuirano ažuriranje rješenja izdatih od strane nadležnih ministarstava o ovlašćivanju tijela za ocjenjivanje usaglašenosti (stari pristup) i rješenja o imenovanju tijela (novi pristup);

- ***Pravilnik o načinu prijavljivanja imenovanih tijela za ocjenjivanje usaglašenosti*** („Službeni list Crne Gore“, broj 27/13) koji je, prema mišljenju Crne Gore, u skladu sa Odlukom 768/2008/EZ.

OCJENJIVANJE USAGLAŠENOSTI

Tijela za ocjenjivanje usaglašenosti

Tijela za ocjenjivanje usaglašenosti su uglavnom laboratorije, sertifikaciona tijela i kontrolni organi. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti određuje različite vrste tijela za ocjenjivanja usaglašenosti.

Ovlašćena tijela za ocjenjivanje usaglašenosti su tijela koja u ime države provjeravaju da li je proizvod ispunio propisane tehničke zahtjeve. Ovlašćena tijela bi prethodno trebalo da obezbijede uslove kako bi dokazala svoju kompetentnost, ispunjavanjem standarda koji zahtijevaju organizacionu, metrološku i sistemsku uređenost. Ovlašćenje (authorisation) je vezano za „stari – sektorski“ pristup u kome postoji opšti javni interes da država vodi brigu u određenim područjima i vezano za određene grupe proizvoda. Ovlašćenje se može dati tijelu samo onda kada država nema svoje kapacitete u okviru svojih organa uprave i kada to nije u sukobu sa EU izvorima prava preuzetim u nacionalno zakonodavstvo. Postoje specifični slučajevi naročito kod nekih proizvoda u upotrebi. Npr. Liftovi u upotrebi u stambenim i poslovnim zgradama gdje je važno obezbijediti sigurnost građana pri upotrebi liftova. EU izvor prava se odnosi na nove liftove i uvodi obavezu

proizvođača do prvog puštanja na tržište (placing on the market) dok nije harmonizovana upotreba. Isti je slučaj kod nekih sudova pod pritiskom npr. "plinske boce" – u Crnoj Gori nema proizvođača ovih neophodnih proizvoda i skoro po pravilu se uvoze polovne boce sa drugih tržišta ili se koriste dugo godina u Crnoj Gori i deklaracija proizvođača više ne daje nikakvu sigurnost. Ovlašćenje se daje i za većinu grupa proizvoda iz starog pristupa kao što su kozmetika, hemikalije i sl. tamo gdje u izvorima EU prava nema odredaba da je „samoocjenjivanje“ ili samo deklarisanje u pitanju. Npr. regulativa EU vezana za kozmetiku propisuje obavezu registracije kozmetičkih proizvoda koju mora raditi „kompetentno i prepoznato lice“. Ona tijela koja ispunjavaju sve zahtjeve standarda iz ove oblasti i u mjeri u kojoj apliciraju za ovlašćenja prethodno bi trebalo (po pravilu) da obezbijede sertifikat o akreditaciji kod nacionalnog tijela za akreditaciju. Kada je to potrebno, nadležno ministarstvo raspisuje javni poziv za ovlašćivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. Ministar ima diskreciono pravo da odluči da li će biti odabrano jedno ili više tijela u zavisnosti od stepena javnog interesa i obima i dinamike na unutrašnjem tržištu.

Imenovana tijela za ocjenjivanje usaglašenosti za potrebe proizvođača ocjenjuju da li je njihov proizvod ispunio bitne zahtjeve tehničkih propisa. Imenovanje (designation) je potpuno usaglašeni način sa novim pristupom EU, kao prvi korak u postupku sticanja statusa prijavljenog (notified) tijela. Odnos između proizvođača i imenovanog tijela je potpuno slobodan u uređivanju međusobnih odnosa pri čemu proizvođač ostaje u potpunosti odgovoran za bezbjednost proizvoda. Kako u Crnoj Gori postoji veoma mali broj proizvođača u oblasti novog pristupa nije održivo da se stvaraju imenovana tijela jer neće biti konkurentna na zajedničkom tržištu poslije pristupanja Crne Gore EU. U oblasti imenovanja jedino je Zakonom o metrologiji imenovano tijelo Zavod za metrologiju koji kao nacionalna metrološka institucija (NMI) po principu svih članica automatski i postaje prijavljeno tijelo (notified body) za mjerne instrumente danom ulaska u EU. Na osnovu prethodnog Zavod za metrologiju predano radi na akreditaciji svojih laboratorija kako bi imao dokaz o kompetencijama danom ulaska u EU. Imenovana tijela (po pravilu) moraju prethodno da ispune zahtjeve za dobijanje sertifikata o akreditaciji. Tijela za ocjenjivanje usaglašenosti koja žele da budu imenovana, sama podnose zahtjev nadležnom ministarstvu za dobijanje rješenja o imenovanju. Sva tijela koja ispunjavaju zahtjeve u pogledu kompetencija dobijaju rješenje o imenovanju u oblasti i okviru koji obuhvata sertifikat o akreditaciji. Rješenje o imenovanju ne čini državu odgovornom za bezbjednost proizvoda, jer je bezbjednost proizvoda u potpunosti odgovornost proizvođača.

Prijavljena tijela za ocjenjivanje usaglašenosti su imenovana tijela koje je nadležna centralna tačka prijavila Evropskoj komisiji. Prijavljena tijela dobijaju rješenje i identifikacioni broj koje Evropska komisija objavljuje u Službenom listu EU i na NANDO internet stranici. Samo imenovana tijela mogu postati prijavljena tijela ukoliko je prijavljivanje izvršila nadležna centralna tačka države članice. Imenovana tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori za aktivnosti u okviru opsega harmonizovanog zakonodavstva EU, postaće kandidati za prijavljena tijela EU nakon pristupanja Evropskoj uniji.

U Crnoj Gori je identifikovano 30 tijela (od kojih je 29 tijela već akreditovano) za ocjenjivanje usaglašenosti u različitim oblastima. Ona uključuju tijela od laboratorija za ispitivanje, kontrolnih organa do kalibracionih laboratorija.

U zavisnosti od brzine instaliranja softvera za registar tehničkih propisa i tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, lista će biti ažurirana kako bi se prikazalo "trenutno stanje." Takođe je planirano i

osnivanje udruženja tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u toku 2017. godine po modelu Eurolab-a.

Postupci ocjenjivanja usaglašenosti

Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti ne sadrži eksplicitno ovlaštenje za usvajanje uredbe Vlade koja bi propisala moguće postupke (module) za ocjenjivanje usaglašenosti određenih (grupa) proizvoda sa propisanim zahtjevima. Ovakva uredba bi preuzela odredbe Odluke 768/2008/EZ koja sadrži opise mogućih modula. Biće neophodno usvojiti uredbu na nivou Vlade jer neke od novih direktiva EU ne sadrže odredbe (anekse) o modulima za ocjenjivanje usaglašenosti. One upućuju na module koje sadrži Odluka 768/2008/EZ.

Isprave o usaglašenosti

Isprava o usaglašenosti je deklaracija o usaglašenosti, izvještaj o ispitivanju, sertifikat, potvrda ili izvještaj o kontroli ili drugi dokument koji potvrđuje usaglašenost proizvoda sa tehničkim propisima. Isprave o usaglašenosti u nekim slučajevima mogu biti izdate od strane proizvođača (samoocjenjivanje – deklaracija), a u nekim drugim slučajevima, ako tehnički propisi zahtijevaju učešće treće strane, dodatne isprave o usaglašenosti izdaje ovlašteno ili imenovano tijelo. Na osnovu Uredbe o načinu priznavanja inostranih isprava i znakova usaglašenosti, strane isprave o usaglašenosti mogu takođe biti prihvaćene (priznate).

Znakovi usaglašenosti

Najvažniji propis u Crnoj Gori (zbog broja grupa proizvoda koje pokriva) što se tiče stavljanja znakova usaglašenosti na industrijske (neprehrambene proizvode) jeste Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti. Ovim zakonom u crnogorski pravni sistem je uvedena mogućnost (ali ne i obaveza!) da se na nivou tehničkih propisa (u velikoj većini to znači pravilnike koje usvajaju nadležni ministri) propiše obavezno označavanje znakom CE. U dogovoru sa EK donesena je odluka da svi CG tehnički propisi obavezu označavanja znakom CE odlože do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Više detalja o primjeni pravila CE znaka u Crnoj Gori nalazi se u izvještaju upućenom EK u vezi sa mjerilom 3.²

Usvajanje novog Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti je planirano za drugi kvartal 2017. godine. Zakon će biti u potpunosti usklađen sa očekivanim zakonodavstvom EU.

STANDARDIZACIJA

Zakon o standardizaciji („Službeni list Crne Gore“, broj 13/08) utvrđuje načela i ciljeve standardizacije u Crnoj Gori, osnivanje, uređenje i djelatnost nacionalne organizacije za standardizaciju, usvajanje, objavljivanje i primjenu crnogorskih standarda i srodnih dokumenata iz oblasti standardizacije.

Postojeći pravni okvir usklađen je sa Kodeksom dobre prakse za pripremu, donošenje i primjenu standarda koji su dati u Aneksu III WTO/TBT Sporazuma. Pravni okvir je takođe usklađen sa osnovnim zahtjevima i preporukama međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju. Crnogorski pravni poredak (Zakon o standardizaciji i Uredba o prijavljivanju tehničkih propisa, standarda, propisa o uslugama informacionog društva i postupaka ocjenjivanja usaglašenosti) je

² U prvoj sedmici aprila 2014. EK je dala pozitivno mišljenje na plan Crne Gore za korektivne mjere u vezi sa znakom CE

takođe, prema mišljenju Crne Gore, usklađen sa Direktivom 98/34/EZ, koja propisuje postupke za informisanje u oblasti standardizacije.

Usvajanje novog Zakona o standardizaciji je planirano za četvrti kvartal 2016. godine kako bi se uskladilo crnogorsko zakonodavstvo sa zahtjevima novije Regulative (EU) 1025/2012. Novi zakon će preuzeti u skladu sa regulativom i odredbe notifikacije standarda prema EU.

METROLOGIJA

Trenutna situacija

U skladu sa **Zakonom o metrologiji** („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08 i 40/11), oblast metrologije u Crnoj Gori je regulisana kako bi se: uskladio pravni sistem mjernih jedinica sa Međunarodnim sistemom mjernih jedinica; uspostavio sistem nacionalnih etalona i obezbijedila njihova sljedivost do međunarodnih etalona; uspostavilo jedinstveno mjerenje u Crnoj Gori i izgradilo povjerenje u rezultate mjerenja sprovedenih u cilju zaštite potrošača, života i zdravlja ljudi i životinja, zaštite životne sredine, opšte bezbjednosti i zaštite prirodnih resursa; podržala i razvila odgovarajuća metrološka infrastruktura koja obezbjeđuje sljedivost rezultata mjerenja; podstakla slobodna trgovina i uklonile potencijalne barijere ove trgovine; usmjerile i finansirale istraživačke aktivnosti metrologije; pripremili, donijeli i sprovedi metrološki propisi; sprovedi postupci ocjenjivanja usaglašenosti sa zahtjevima zakonske metrologije i pružile informacije u oblasti metrologije.

Podzakonski akti usvojeni u skladu sa Zakonom o metrologiji, koji transponuju određene EU direktive iz oblasti metrologije, su:

- Uredba o zakonskim mjernim jedinicama („Službeni list Crne Gore“, broj 22/09 i 72/15), kojom se preuzima Direktiva 80/181/EEZ i Direktiva 2009/3/EC;
- Pravilnik o prethodno upakovanim proizvodima („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11), kojim se preuzima Direktiva 76/211/EEZ i Direktiva 2007/45/EEZ;
- Pravilnik o bocama kao mjernim posudama („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11), kojim se preuzima Direktiva 75/107/EEZ;
- Pravilnik o zahtjevima za uređaje i sisteme sa mjernom funkcijom („Službeni list Crne Gore“, broj 29/13), kojim se preuzima Direktiva MID2004/22/EZ;
- Pravilnik o vagama sa neautomatskim funkcionisanjem („Službeni list Crne Gore“, broj 29/13), kojim se preuzima Direktiva EU NAWI2009/23/EZ.

Svi navedeni akti su prema mišljenju Crne Gore usklađeni sa relevantnim pravnim aktima EU .

Planirane aktivnosti

U okviru procesa harmonizacije sa EU, u narednom periodu (2016 – 2018), planirano je donošenje **Pravilnika o zajedničkim odredbama za mjerila i metode metrološke kontrole (Direktiva 2009/34/EC)**, do IV kvartala 2018. Godine.

AKREDITACIJA

Zakon o akreditaciji („Službeni list Crne Gore“, broj 54/09 i 43/15), prema mišljenju Crne Gore, adekvatno preuzima najrelevantnije odredbe Regulative (EU) 765/2008/EZ koje se odnose na akreditaciju i usklađen je sa članom 77 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

TRŽIŠNI NADZOR

Trenutna situacija

Oblast tržišnog nadzora regulisana je sljedećim pravnim okvirom:

- Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu („Službeni list Crne Gore”, broj 33/14). Za ovaj zakon, donešeni su sljedeći podzakonski akti:
 - - Uredba o grupama proizvoda nad kojima organi nadzora na tržištu vrše nadzor ("Službeni list Crne Gore", br. 20/15)
- Odluka o obrazovanju Koordinacionog tijela za nadzor na tržištu ("Sl. list Crne Gore", br. 32/15)
- Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda („Službeni list Crne Gore”, broj 45/14), koji je usklađen sa Direktivom 2001/95/EZ o opštoj bezbjednosti proizvoda i Direktivom 87/357/EEZ o usklađivanju zakona država članica u vezi sa obmanjujućim proizvodima koji ugrožavaju zdravlje ili bezbjednost potrošača. Za ovaj zakon, donešeni su sljedeći podzakonski akti:
 - Pravilnik o listi standarda iz oblasti opšte bezbjednosti proizvoda
 - ("Službeni list Crne Gore", broj 32/15)
 - Pravilnik o sadržaju obavještenja o opasnom proizvodu
 - ("Službeni list Crne Gore", br. 32/15)
 - Uredba o načinu rada Sistema brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik ("Službeni list Crne Gore", br. 57/15)U primjeni je i Uputstvo o obrascima za obavještenje o proizvodima koji predstavljaju rizik ("Službeni list Crne Gore", br. 60/2010
- Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore”, broj 53/11 i 33/14)
- Zakon o inspeksijskom nadzoru („Službeni list Crne Gore”, broj 57/11, 18/14 i 11/15);

Planirane aktivnosti

Evropska Komisija je izrazila stav da je potrebno pristupiti manjim izmjenama i dopunama Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda, kako bi u potpunosti bio usaglašen sa Direktivom 2001/95/EZ o opštoj bezbjednosti proizvoda i Direktivom 87/357/EEZ o obmanjujućim proizvodima koji ugrožavaju zdravlje ili bezbjednost potrošača. U skladu sa navedenim, Crna Gora planira da u III kvartalu 2016.godine pristupi izradi izmjena i dopuna.

Takođe, predviđeno je i donošenje sljedećih podzakonskih akata ovog zakona:

Uputstvo o obrascima za obavještenje o proizvodima koji predstavljaju rizik IQ/2017
Uredba o o izmjenama i dopunama uredbe o načinu rada sistema brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik IQ 2017

Izmjene i dopune Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, Crna Gora je planirala u IIQ 2018.godine, kada očekuje da će istovremeno biti moguće izvršiti usaglašavanje i sa revidiranim EU zakonodavstvom u ovoj oblasti.

3.2 Horizontalna organizacija

3.2.1 Ministarstvo ekonomije

Prema Uredbi o organizaciji državne uprave i načinu rada, administrativni poslovi u oblasti infrastrukture kvaliteta dodijeljeni su Ministarstvu ekonomije. S obzirom na to da je slobodno kretanje roba takođe obuhvaćeno infrastrukturom kvaliteta, predlaganje i/ili usvajanje horizontalnog zakonodavstva je u odgovornosti Ministarstva ekonomije kao i cjelokupna koordinacija poglavlja 1 – Sloboda kretanja roba.

Uloga Ministarstva ekonomije je da osigura koordinaciju svih aktivnosti koje su obuhvaćene poglavljem 1 kroz saradnju sa drugim ministarstvima odgovornim za pripremu i donošenje tehničkih propisa kao i sa institucijama infrastrukture kvaliteta (Zavod za metrologiju, Institut za standardizaciju Crne Gore, Akreditaciono tijelo Crne Gore, Uprava za inspekcijske poslove i druge relevantne institucije).

U okviru Ministarstva u Direkciji za unutrašnje tržište i konkurenciju, dva službenika su odgovorna za pitanja infrastrukture kvaliteta.

Za adekvatan napredak na ovom polju i postizanje ciljeva koji su definisani u gore navedenim aktivnostima, Ministarstvo ekonomije će osnovati Direkciju za infrastrukturu kvaliteta u okviru Direktorata za unutrašnje tržište i konkurenciju do kraja 2016. godine.

Budući obim i strukturu aktivnosti biće potrebno izmijeniti kako bi uključivali sve potrebne elemente za uspješno koordinisanje u oblasti slobodnog kretanja roba:

- priprema horizontalnih zakona u oblasti tehničkih zahtjeva za proizvode, standardizacije, akreditacije, metrologije, ocjenjivanje usaglašenosti, tržišnog nadzora i bezbjednosti proizvoda);
- priprema tehničkih propisa iz oblasti zakonske metrologije;
- sprovođenje obaveza u vezi sa: notifikacijom tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja usaglašenosti prema WTO/TBT, CEFTA, priprema za sprovođenje postupaka po 98/34/EZ;
- pružanje informacija privrednim subjektima i drugim zainteresovanim stranama o tehničkim propisima i njihovoj primjeni;
- djelovanje kao centralna kontaktta tačka za proizvode (u saradnji sa resornim ministarstvima);
- postupanje kao organ koji vrši prijavljivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti (nakon ulaska u EU);
- vođenje registra tehničkih propisa u pripremi, registra važećih tehničkih propisa i imenovanih, odnosno ovlašćenih, tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, registra stranih isprava o usaglašenosti i znakova usaglašenosti koji važe u Crnoj Gori;
- saradnja sa institucijama infrastrukture kvaliteta i organima nadležnim za kontrolu spoljnih granica kao i organima tržišnog nadzora;
- druge aktivnosti u skladu sa zakonom.

Pored formalnog osnivanja Direkcije u 2016. godini tri nova službenika biće zapošljena u cilju povećanja administrativnih kapaciteta. Predviđeno je da do kraja 2018. godine u Direkciji radi 9 zaposlenih.

Direkcija je 2015. godine dobila softver koji je namjenjen za sprovođenje obaveza predviđenih WTO/TBT Sporazumom i obaveza u skladu sa zakonodavstvom EU. Softver se sastoji iz tri elementa koji se odnose na:

1. Internu notifikaciju tehničkih propisa;
 - uspostavljanje interne notifikacije je jedan od najbitnijih zahtjeva i podrazumijeva angažman 7 ministarstava koja su nadležna za pripremu i donošenje tehničkih propisa. Nadležna ministarstva će biti u prilici da nezavisno i direktno unose podatke o tehničkim propisima koji su u pripremi ili koji su usvojeni. Interna notifikacija tehničkih propisa je osnovni preduslov za uspostavljanje eksterne mreže odnosno notifikacije koju čine međunarodne organizacije i druge zainteresovane strane.
2. Ažuriranje postojeće baze podataka o tehničkim propisima, imenovanim/ovlašćenim tijelima za ocjenjivanje usaglašenosti i isprava i znakova usaglašenosti;
 - ažuriranje baze podataka daje pregled tehničkih propisa u svim sektorima, po grupama proizvoda, pregled imenovanih/ovlašćenih tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, kao i pregled inostranih isprava i znakova usaglašenosti koji važe u Crnoj Gori. Ovi sistemski podaci stvaraju uslove da se na jednom mjestu mogu pronaći sve relevantne informacije u zavisnosti od potreba i zahtjeva crnogorskog zakonodavstva.
3. Uspostavljanje odgovarajućih osnova za kontakte u cilju eksterne notifikacije;

Direkcija će pretežno obavljati poslove koordinacije slobode kretanja roba pri čemu neće preuzeti ulogu kreatora politike ili donosioca odluka. Izjave o planiranim aktivnostima i ciljevima u toku pregovora su u nadležnosti sedam ministarstava koja se bave različitim podoblastima slobode kretanja roba.

Kako bi se ispunila obaveza da neke odluke mogu biti usvojene na centralizovan način, kao i radi logistike pregovora, Vlada Crne Gore je Odlukom („Službeni list Crne Gore“, broj 15/13), u januaru 2013. godine formirala radnu grupu za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji u oblasti pravne tekovine koja se odnosi na poglavlje 1 – Sloboda kretanja roba (u daljem tekstu: radna grupa). Da bi ispunili dio navedenih zadataka koji se odnose na saradnju organa uprave, radna grupa pruža podršku resornim ministarstvima u preuzimanju vertikalnog zakonodavstva, kao i kod drugih zadataka koji podrazumijevaju međuresorne dijaloge. Radna grupa se sastoji od predstavnika organa tržišnog nadzora, institucija infrastrukture kvaliteta i predstavnika relevantnih državnih organa zaduženih za usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa dijelom pravne tekovine EU koji se odnosi na poglavlje 1.

Projekcija administrativnih kapaciteta za Direkciju je data u sljedećoj tabeli:

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnim godinama	-	-	3	1	1
realizacija	/	/	3	1	1

Ukupan broj novozaposlenih u poređenju sa 2013. godinom	-	-	3	4	5
Ukupan broj zaposlenih	3	2	5	6	7

Projekcija finansijskih resursa je data u sljedećoj tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet u EUR	67.500,00	67.500,00	78.750,00	90.000,00	101.260,00
Realizacija	67.500,00	33.750,00	22.500,00	67.500,00	78.750,00
Donacije i prihodi od aktivnosti / industrije u EUR	21.600,00	21.600,00	28.800,00	36.000,00	43.200,00
	21.600,00	21.600,00	/	36.000,00	43.200,00

3.2.2 Institut za standardizaciju Crne Gore (ISME)

U skladu sa Zakonom o standardizaciji i **Odlukom o osnivanju**, Vlada Crne Gore je osnovala **ISME**, kao nezavisnu i neprofitnu organizaciju, kako bi se postigli ciljevi nacionalne standardizacije i donosili crnogorski standardi i srodna dokumenta. Odluka definiše sjedište i naziv Instituta, djelatnost, članstvo u Institutu, organe upravljanja, način finansiranja, prava, obaveze i odgovornosti Instituta u pravnom prometu, kao i nadzor nad radom Instituta. Institucionalni okvir je definisan **Statutom Instituta za standardizaciju Crne Gore** („Službeni list Crne Gore“, broj 29/08). Rad ISME-a u pogledu donošenja crnogorskih standarda (MEST) i srodnih dokumenata je usklađen sa pravilima i preporukama međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju i potrebama zainteresovanih strana u Crnoj Gori. Shodno tome, ISME je donio Interna pravila za standardizaciju (ISME IPS) koja će dodatno regulisati pitanja koja se odnose na pripremu, usvajanje, objavljivanje i održavanje crnogorskih standarda i srodnih dokumenata.

Interna pravila za standardizaciju se sastoje od:

Dio 1: Osnivanje i rad stručnih tijela Instituta,

Dio 2: Vrste dokumenata i njihovo označavanje,

Dio 3: Razvoj izvornih crnogorskih standarda i srodnih dokumenata,

Dio 4: Učešće u radu evropskih organizacija za standardizaciju na razvoju evropskih standarda i srodnih dokumenata i njihovo prihvatanje na nacionalnom nivou,

Dio 5: Učešće u radu međunarodnih organizacija za standardizaciju na razvoju međunarodnih standarda i srodnih dokumenata i njihovo prihvatanje na nacionalnom nivou i

Dio 6: Opšta pravila za strukturiranje i uobličavanje dokumenata.

Navedena interna dokumenta su, prema mišljenju Crne Gore, u potpunosti usklađena sa relevantnim zahtjevima EU.

U dijelu međunarodne saradnje, ISME ima članstvo u sljedećim organizacijama:

- ISO, kao korespondentni član (od 1. jula 2007. godine),
- IEC, kao pridruženi član (od 1. januara 2009. godine),
- CEN, kao pridruženi član (od 1. jula 2008. godine),
- CENELEC, kao pridruženi član (od 1. jula 2009. godine),
- ETSI – ISME postao nacionalno tijelo za standarde u zemljama članicama ETSI (decembar 2014. godine).

Do 15. aprila 2016. godine ISME je donio 14.529 crnogorskih standarda (MEST) i srodnih dokumenata. Od tog broja 2.993 su harmonizovani MEST. Ovi standardi nastali su preuzimanjem međunarodnih i evropskih standarda. ISME redovno obavještava javnost o postojećim standardima (nacionalnim, evropskim ili međunarodnim) kao i o aktivnostima standardizacije. Korisnici mogu koristiti internet portal Instituta (www.isme.me) gdje, pored ostalog, mogu izvršiti pretraživanje online kataloga važećih crnogorskih standarda.

Prepoznavajući prioritetne oblasti za standardizaciju od interesa za Crnu Goru, kao i na osnovu interesa zainteresovanih strana, ISME je do sada formirao sljedeće tehničke komitete :

1. ISME/TK 001: Nafta i naftni derivati,
2. ISME/TK 002: Euro-kodovi,
3. ISME/TK 003: Prehrambeni proizvodi,
4. ISME/TK E 004: Sistemi upravljanja energijom i energetska efikasnost,
5. ISME/TK 005: Upravljanje ljudskim resursima,
6. ISME/TK E 006: Elektroenergetika,
7. ISME/TK 007: Društvena odgovornost,
8. ISME/TK 008: Oprema pod pritiskom,
9. ISME/TK 009: Građevinski proizvodi,
10. ISME/TK 010: Životna sredina i sistemi upravljanja zaštitom životne sredine,
11. ISME/TK 011: Turizam i srodne usluge,
12. ISME/TK 012: Sredstva i uređaji za skladištenje i transport,
13. ISME/TK E 013: Informacione tehnologije,
14. ISME/TK 014: Tehnologija zaštite zdravlja,
15. ISME/TK 015: Drvo i proizvodi od drveta,
16. ISME/TK 016: Kodifikacija jezika.

Osnivanje novih tehničkih komiteta direktno zavisi od:

- interesa zainteresovanih strana,
- sredstava iz budžeta za realizaciju ISME planova i programa,
- sposobnosti za povećanje kapaciteta zaposlenih u ISME,
- izvršenja planiranih odluka u pogledu razvoja Instituta.

Dalji rad i razvoj ISME će biti fokusiran na ispunjavanju kriterijuma za punopravno članstvo u međunarodnim i evropskim (CEN, CENELEC) organizacijama za standardizaciju, aktivnijem učešću u radu stručnih organa tih organizacija, intenzivnijoj promociji standardizacije i benefita od primjene standarda.

ISME planira da podnese zahtjev za punopravno članstvo u CEN/CENELEC tokom vremenskog okvira ove Strategije.

Institut je pripremio projekat za razvoj informacionog sistema (IS) koji će biti kompatibilan sa IS evropskih organizacija za standardizaciju. Očekuje se da će ovaj projekat biti realizovan u budućem periodu..

Projekcija administrativnih kapaciteta je data u tabeli ispod:

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnim godinama	0	7	1	4	5
realizacija	/	/	1	/	/
Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	0	0	1	5	10

Projekcija / indikativna raspodjela potrebnog finansiranja za period od 5 godina je data u sljedećoj tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet	600.000	650.000	282.456,52	600.000	650.000
Realizacija	282,456,52	282,456,52	282,456,52	/	/
Prihod od sprovedenih aktivnosti u EUR	9.000	15.000	10.000	12.000	12.000
Realizacija					
Donacije iz drugih izvora (IPA, TAIEX itd.) u EUR	/	/	7.000	10.000	12.000
Realizacija	/	/	7.000	10.000	12.000

Kako bi se ispunili strateški planovi (članstvo, razvoj, itd.) standardizacije u Crnoj Gori, usvojena je posebna Strategija razvoja standardizacije u Crnoj Gori. Predmetni dokument definiše sveobuhvatni strateški okvir koji se temelji na načelima međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju. Crna Gora planira da ISME do kraja 2018. godine bude potpuno usklađen sa organizacijama za standarde EU.

3.2.3 Zavod za metrologiju Crne Gore (ZM)

Zavod za metrologiju je osnovni subjekat metrološkog sistema u Crnoj Gori, koji je Vlada Crne Gore osnovala 14. septembra 2006. godine. U skladu sa Zakonom o metrologiji („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08), Zavod za metrologiju obavlja sljedeće poslove:

- stara se o sistemu zakonskih mjernih jedinica u Crnoj Gori;
- ostvaruje, čuva, održava i usavršava državne etalone;
- obezbjeđuje metrološku sljedivost;
- organizuje djelatnost kalibracije;
- vrši ocjenjivanje usaglašenosti mjernih jedinica sa propisanim metrološkim zahtjevima: odobrenje tipa mjerila i ovjeravanje mjerila;
- vrši kontrolu prethodno upakovanih proizvoda;
- daje stručno mišljenje za ovlašćivanje lica za obavljanje poslova u oblasti metrologije;
- predstavlja Crnu Goru u međunarodnim i regionalnim metrološkim organizacijama i uspostavlja saradnju u oblasti metrologije;
- sarađuje sa nadležnim inspekcijskim organima i pruža stručnu pomoć u oblasti metrologije;
- odlučuje u upravnim postupcima u oblasti metrologije;
- priprema stručnu osnovu za izradu nacrtu propisa u oblasti metrologije;
- obezbjeđuje metrološke informacije i izdaje svoje službeno glasilo;
- obavlja i druge poslove iz oblasti metrologije.

Trenutno, u Crnoj Gori ne postoje proizvođači mjernih instrumenata. U Zavodu za metrologiju, u okviru Sektora za metrološku sljedivost i državne etalone, osnovane su, razvijene i akreditovane kod Hrvatske akreditacijske agencije (HAA) i Crnogorskog

akreditacionog tijela (ATCG), po standardu MEST ISO/IEC 17025, sljedeće nacionalne kalibracione laboratorije::

- laboratorija za masu;
- laboratorija za temperaturu;
- laboratorija za dužinu;
- laboratorija za pritisak;
- laboratorija za vrijeme i frekvenciju;
- laboratorija za električne veličine;
- laboratorija za male zapremine (nakon ocjenjivačke posjete, u toku je finalizacija postupka akreditacije);
- laboratorija za velike zapremine (nakon ocjenjivačke posjete, u toku je finalizacija postupka akreditacije).

Laboratorija za temperaturu i Laboratorija za velike zapremine objavile su CMC (*Calibration and Measurement Capabilities*) u bazi podataka Međunarodnog biroa za tegove i mjere (*BIPM CMC Data Base*).

Posvećenost i cilj kojem će Zavod za metrologiju težiti u narednom periodu jeste poboljšanje kapaciteta laboratorija u smislu nabavke metrološke opreme boljih karakteristika, unapređenje i uvođenje novih metoda kalibracije, primjeni i održavanju akreditivnog statusa svih laboratorija i objavljivanju kalibracija i mjernih kapaciteta (CMC) u svim oblastima od interesa.

Zavod za metrologiju je punopravni član **Evropskog udruženja nacionalnih metroloških instituta, EURAMET** od 7. juna 2011. godine.

Zavod za metrologiju je dopisni član **Međunarodne organizacije za zakonsku metrologiju OIML** od novembra 2007. godine, a od januara 2009. godine je pridruženi član **Evropske saradnje u zakonskoj metrologiji WELMEC**. Od 1. avgusta 2011. godine Crne Gora je pridruženi član **Generalne konferencije za tegove i mjere CGPM**. Pridruženo članstvo u CGPM je omogućilo Zavodu za metrologiju da 19. oktobra 2011. godine potpiše **CIPM MRA** koje predstavlja **CIPM Sporazum o uzajamnom priznavanju**.

Zavod za metrologiju, odnosno Crna Gora, planira potpisati Metarsku Konvenciju do kraja 2017. godine.

U pogledu zakonske metrologije, naročito postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti mjernih instrumenata sa propisanim zahtjevima (ovjeravanje i odobrenje tipa mjernih instrumenata), Zavod za metrologiju kontinuirano sprovodi poboljšanje kapaciteta, što obuhvata nabavku neophodne opreme, zapošljavanje novih radnika, kao i obuku postojećih kadrova i stručne obuke. U skladu sa prioritetima zakonske metrologije, imajući u vidu da je Zavod obezbijedio kapacitete i načine ovjeravanja za određene vrste mjerila, planirano je proširenje i poboljšanje uslova za ovjeravanje sljedećih vrsta mjerila:

- manometara za mjerenje krvnog pritiska,
- manometara za mjerenje pritiska u gumama vozila,
- mjernih instrumenti za kontrolu brzine vozila,
- etilometara;
- analizatora izduvnih gasova.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavoda za metrologiju predviđena su ukupno 52 zaposlena, a Zavod trenutno ima 39 zaposlenih. Do kraja 2018. godine planirano je zapošljavanje novih zaposlenih, sa dinamikom koja će zavisiti od finansijskih mogućnosti i prilika, kao što je prikazano u tabeli: **Projekcija administrativnih kapaciteta je data u sljedećoj tabeli:**

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Planirani broj novozaposlenih u pojedinoj godini	Prethodno planirano 7	Prethodno planirano 7	Novoplanirano 7	Novoplanirano 12	Novoplanirano 9
Broj novozaposlenih u pojedinoj godini	2	4	Realizovano 3 Potrebno dodatno realizovati 4		
Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	Prethodno planirano 7 Realizovano 2	Prethodno planirano 14 Realizovano 6	Novoplanirano 13 Realizovano, za sada 9	Novoplanirano 25	Novoplanirano 34

Projekcija/indikativna raspodjela neophodnih finansijskih sredstava za period od 5 godina je data u sljedećoj tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Dodjeljeni budžet	733.907,09	793.298,00	898.034,51	1.270.500,00	1.397.800,00
Prihod od realizovanih aktivnosti u Eurima³	385.015,26	1.044.235,02 (Prihod povećan zbog velikog broja ovjerenih brojila električne energije)	500.000,00 (zavisno od količine ovjerenih brojila električne energije)	500.000,00 (zavisno od količine ovjerenih brojila električne energije)	500.000,00 (zavisno od količine ovjerenih brojila električne energije)
Donacije iz drugih izvora (IPA, TAIEX itd) u Eurima	Približno 100.000,00	Približno 10.000,00	839.000,00	815.000,00	550.000,00

U decembru 2015. godine usvojena je Strategija razvoja metrologije u Crnoj Gori za period 2016 – 2018, . koja će obuhvatiti više detalja po svim aspektima, sa ciljevima neophodnim za razvoj i unapređenje metrologije u Crnoj Gori do kraja 2018. godine.

3.2.4 Akreditaciono tijelo Crne Gore (ATCG)

Zakon o akreditaciji reguliše osnivanje i rad Akreditacionog tijela Crne Gore, način i postupak akreditacije, kao i druga pitanja od značaja za akreditaciju. Podzakonski akt ovog zakona, Odluka o osnivanju akreditacionog tijela Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 21/07 i 43/15)

³ Napomena: Prihod od realizovanih aktivnosti Zavoda za metrologiju je direktno lociran u centralni državni budžet, a budžet Zavoda zavisi od sredstava opredjeljenih propisom o državnom budžetu, na godišnjem nivou.

detaljnije definiše aktivnosti, organizacione jedinice i način funkcionisanja Akreditacionog tijela Crne Gore.

U skladu sa odredbama Regulative (EZ) 765/2008, Akreditaciono tijelo Crne Gore je osnovala Vlada Crne Gore kao jedino prepoznato nacionalno akreditaciono tijelo koje sprovodi aktivnosti akreditacije poštujući principe nezavisnosti, nepristrasnosti i objektivnosti. Odgovornosti i zadaci ATCG su jasno odvojeni od odgovornosti i zadataka drugih nacionalnih organa. ATCG je neprofitna organizacija i kako bi se izbjegao konflikt interesa, nema prava vlasništva ili bilo koji drugi finansijski interes kod tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. Opšti akti koji regulišu rad ATCG, godišnji program rada, izvještaj o poslovanju, registar akreditovanih tijela sa obimom akreditacije, kao i druge relevantne informacije su javno dostupne na odgovarajući način.

ATCG obavlja svoju djelatnost u skladu sa zakonom i Odlukom o osnivanju, Statutom, kao i u skladu sa svojim internim pravilima i procedurama. (12 internih pravila i 7 procedura). Njegove aktivnosti su zasnovane na ispunjavanju uslova iz Standarda EN ISO/IEC 17011:2010 – ocjenjivanje usaglašenosti – opšti zahtjevi za akreditaciona tijela koja akredituju tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, kao i pravila evropskih i međunarodnih organizacija u oblasti akreditacije (EA, ILAC i IAF).

ATCG sarađuje sa Evropskom kooperacijom za akreditaciju (EA) i punopravni je član EA od novembra 2011. godine. ATCG je pridruženi član Međunarodne saradnje za akreditaciju laboratorija (ILAC) od 2009. godine. ATCG takođe ima intenzivnu saradnju sa akreditacionim tijelima iz regiona sa kojima je potpisan bilateralni sporazum o poslovanju i tehničkoj saradnji.

U ovom trenutku sistem akreditacije obuhvata ukupno 29 tijela za ocjenjivanje usaglašenosti akreditovanih od strane ATCG, od kojih je 20 ispitnih laboratorija, 2 laboratorije za kalibraciju, 5 kontrolnih tijela, 1 sertifikaciono tijelo za sertifikaciju proizvoda i 1 sertifikaciono tijelo za sertifikaciju sistema menadžmenta. U narednom periodu se očekuje povećanje broja akreditovanih tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, posebno onih koje djeluju u regulisanim oblastima i primarno zbog podrške koju akreditacija pruža u implementaciji tehničkog zakonodavstva.

Važećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u ATCG je sistematizovano 10 radnih mjesta, dok je trenutno u radni odnos angažovano 8 stalno zaposlenih izvršioca.

Registar ocjenjivača ATCGa trenutno obuhvata 9 vodećih ocjenjivača, 17 tehničkih ocjenjivača i 18 tehničkih eksperata. Tendencija za predstojeći period je povećanje broja internih i eksternih ocjenjivača, što će zavisiti od daljeg razvoja već uspostavljenih šema akreditacije kao i od zahtjeva zainteresovanih strana za razvojem novih šema akreditacije. Nadalje, povećanje broja ocjenjivača je u direktnoj vezi sa organizovanjem odgovarajućih obuka za koje se moraju obezbijediti neophodna sredstva.

Kako bi se održao i nadalje ojačao nacionalni sistem akreditacije u predstojećem periodu neophodno je nastaviti promociju uloge i značaja akreditacije, intenzivirati učešće zainteresovanih strana, pojačati administrativne i tehničke kapacitete u ATCG uključujući angažman 2 novozaposlena radnika, obezbijediti stabilne materijalne resurse neophodne za kontinuirani rad,

obezbjediti prepoznavanje akreditacije u regulisanoj oblasti kao najpouzdaniji poznati metod određivanja kompetencija tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, promocije upotrebe akreditacije u neregulisanim oblastima i jačanje bilateralne, regionalne i međunarodne saradnje u oblasti akreditacije.

Pored navedenog, kao jedan od ključnih strateških ciljeva u predstojećem periodu izdvaja se potpisivanje multilateralnog sporazuma između ATCG i Evropske kooperacije za akreditaciju (EA), tzv. EA MLA Sporazum. Kao rok za realizaciju ovog strateškog cilja planiran je kraj 2016. godine. Nakon potpisivanja EA MLA sporazuma očekuje se i potpisivanje sličnih sporazuma sa međunarodnim organizacijama za akreditaciju (ILAC/IAF), tzv. ILAC/IAF MRA sporazumi. Potpisivanjem navedenih sporazuma, pored ostalog, obezbjediće se priznavanje nacionalnog sistema akreditacije od strane drugih potpisnika Sporazuma, a ujedno i priznavanje na evropskom i globalnom tržištu izvještaja/sertifikata koje izdaju akreditovana tijela za ocjenu usaglašenosti iz Crne Gore.

Projekcija administrativnih kapaciteta je data u sljedećoj tabeli:

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnim godinama	/	1	1	1	1
realizovano	/	/	/	/	/
Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	-	-	-	1	2

Projekcija/indikativna raspodjela neophodnih finansijskih sredstava za period od 5 godina je predstavljena u sljedećoj tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet	173.623	406,000	409,000	422,000	435,000
Realizacija	173.623	173.623	213.624,47		
Prihod od sprovedenih aktivnosti u EUR	20,000	26,000	30,000	35,000	40,000
Donacije od drugih sredstava (IPA, TAIEX itd.) u EUR	-	-	140,000	160,000	140,000

Kako bi se gore navedeni strateški ciljevi definisali preciznije, sistematizovali u obliku specifičnih aktivnosti i u okviru vremenskog rasporeda, posebna Strategija za razvoj akreditacije u Crnoj Gori je usvojena na sjednici Vlade Crne Gore od 20.11.2014 godine.

3.2.5. Investicije u vezi sa poslovnim prostorima institucija infrastrukture kvaliteta

Što se tiče gore pomenute horizontalne organizacije, na osnovu master plana za investicije i infrastrukturu za sektore: obrazovanja, zdravstva, kulture, sporta i državne administracije za period 2011-2020, biće izgrađene radne prostorije za institucije infrastrukture kvaliteta (akreditacija,

standardizacija i metrologija), s obzirom na to da oni trenutno obavljaju svoje aktivnosti u iznajmljenim radnim prostorijama. Izgradnja objekta koji će predstavljati radni prostor za gore navedene institucije je veoma relevantna za uspješnu realizaciju Strategije Crne Gore za sprovođenje pravne tekovine u oblasti slobodnog kretanja roba 2014 – 2018. Ovo je posebno važno zbog činjenice da će se obezbijediti trajno odgovarajući radni uslovi za institucije infrastrukture kvaliteta u Crnoj Gori.

Dodatno, shodno Regulativi (EU) 765/2008, svaka država članica EU mora obezbijediti da njena nacionalna akreditaciona tijela imaju odgovarajuće finansijske i kadrovske resurse za adekvatno obavljanje aktivnosti. U oblasti metrologije, Zavod za metrologiju, kao ključna metrološka institucija u Crnoj Gori, obavlja svoje aktivnosti u iznajmljenom radnom prostoru, koji se nalazi na dvijema različitim lokacijama u glavnom gradu Podgorici. Ukupan godišnji trošak zakupnine ovog radnog prostora iznosi 173.000,- EUR.

Aktivnosti koje obavlja Zavod za metrologiju u okviru svoje nadležnosti, zahtijevaju veoma visok nivo stručnosti i adekvatan broj zaposlenih, sofisticiranu opremu za metrologiju sa najvećim nivoom tačnosti i izgrađen objekat namijenjen za smještaj laboratorija i potreba administrativnih poslova. Uzimajući u obzir ove činjenice kao i činjenice o planiranju poboljšanja administrativnih i tehničkih kapaciteta Zavoda predviđenih ovom Strategijom, kao i Pretpristupnim programom Crne Gore za 2014-2018, postoji očigledna potreba za izgradnjom odgovarajućeg objekta za potrebe Zavoda, kao i za potrebe drugih institucija infrastrukture kvaliteta. Dodatno, radni prostor Instituta za standardizaciju (gdje bi bila smještena oprema za štampanje) mora biti adekvatan u pogledu temperature, zaštite od buke i vibracija, i sl. Ovo je dodatan razlog zbog kojeg će Institut za standardizaciju imati sopstveni radni prostor u novom objektu za institucije infrastrukture kvaliteta.

Osim navedenih razloga, koji se odnose na doprinos koji odgovarajući radni prostor institucija infrastrukture kvaliteta ima u pogledu sprovođenja pravne tekovine EU u Crnoj Gori, još jedan veoma važan razlog za izgradnju novog objekta je i smanjenje troškova države za zakupninu radnog prostora za 3 institucije infrastrukture kvaliteta. Ukupan godišnji trošak zakupnine radnog prostora za gore navedene 3 institucije iznosi otprilike 250.000,- EUR. Sa druge strane, ukupni procijenjeni trošak izgradnje novog objekta za radni prostor gore navedenih institucija infrastrukture kvaliteta sa otprilike 3.500 m², se procjenjuje na oko 3.15 miliona EUR, dok je izgradnja planirana za period 2015.-2017. godine. Izgradnja objekta bi donijela mnogo više benefita državnom budžetu u odnosu na troškove izgradnje (zbog trenutno visokih troškova zakupnine za radni prostor institucija infrastrukture kvaliteta). Dodatno bi izgradnja objekta značajno doprinijela sprovođenju Strategije za poglavlje 1.

3.2.7 Organi tržišnog nadzora

Trenutna situacija u oblasti tržišnog nadzora

Sistem tržišnog nadzora u Crnoj Gori se kontinuirano razvija, kako bi se omogućilo slobodno kretanje robe i uspostavljanje tržišta na koje se stavljaju samo bezbjedni proizvodi.

Uprava za inspeksijske poslove (u daljem tekstu: Uprava) je jedna od ključnih institucija u implementaciji zakonodavstva u oblasti tržišnog nadzora. Naime, njen cilj je da objedinjenim inspeksijskim nadzorom postigne veću efikasnost inspeksijskih službi i uređenost tržišta. U svom

sastavu broji 30 inspekcija, koje su ranije bile dio ministarstava i drugih organa državne uprave. Od navedenog broja inspekcija, 13 inspekcija su nadležne za tržišni nadzor, i to: Tržišna inspekcija, Zdravstveno-sanitarna inspekcija, Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Metrološka inspekcija, Fitosanitarna inspekcija, Veterinarska inspekcija, Inspekcija rada (zaštita i zdravlje na radu), Građevinska inspekcija, Elektroenergetska inspekcija, Termoeenergetska inspekcija, Rudarska inspekcija, Ekološka inspekcija i Inspekcija za stanovanje. Treba naglasiti da su sve pomenute inspekcije, pored tržišnog nadzora, zadužene i za druge upravne oblasti.

Inspekcija za drumski saobraćaj, Inspekcija za željeznički saobraćaj i Inspekcija za pomorski saobraćaj (dio Uprave za pomorstvo) nalaze se u okviru Ministarstva saobraćaja i pomorstva. One zapošljavaju 9 inspektora i pokrivaju sve aktivnosti motornih vozila, žičara, željeznica i oblasti rekreativnih plovila. Provjeriti broj inspektora.

Odjeljenje za inspekcijski nadzor u oblasti eksploziva za civilnu upotrebu i pirotehnike, je organizovano u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova i zapošljava 7 inspektora. Provjeriti broj inspektora. Takođe, Uprava carina je ključni saradnik organima tržišnog nadzora u sprovođenju aktivnosti, a Ministarstvo ekonomije, kao i institucije infrastrukture kvaliteta su podrška u tržišnom nadzoru.

Zbog broja subjekata koji se bave tržišnim nadzorom, posebna pažnja je posvećena koordinaciji preko Koordinacionog tela za tržišni nadzor, koje je Vlada Crne Gore prvi put formirala 2010.godine, Glavni zadatak ovog tijela bio je da prati realizaciju Strategije tržišnog nadzora), uključujući i koordinirano programiranje tržišnog nadzora na nacionalnom nivou, sa ciljem da se obezbijedi sprovođenje efikasnog i efektivnog tržišnog nadzora i bezbjedno tržište (uklanjanje opasnih i neusklađenih proizvoda sa tržišta).

Rekonstrukcija koordinacionog tijela za tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, Vlada Crne Gore je obrazovala novo Koordinaciono tijelo za nadzor na tržištu, (Odluka o obrazovanju Koordinacionog tijela za nadzor na tržištu, „Sl.list CG“, br. 32/15) čiji su članovi predstavnici Uprave za inspekcijske poslove (4), Ministarstva unutrašnjih poslova (1), Ministarstva saobraćaja i pomorstva (1), kao i Uprave carina (1) i Ministarstva ekonomije (1). Koordinaciono tijelo za tržišni nadzor je u 2015.godini održalo tri sjednice, kao i jedan radni sastanak. Planiran je koordinirani nadzor nadzora proizvoda na tržištu na godišnjem nivou (Opšti program tržišnog programa, te praćena njegova realizacija, kao i funkcionisanje Sistema za brzu razmjenu informacija o opasnim proizvodima, harmonizacija nacionalnog zakonodavstva sa propisima EU koji uređuju oblast bezbjednosti proizvoda i tržišnog nadzora, ostvarivanje nadležnost inspekcija u sprovođenju nadzora proizvoda, itd. Koordinaciono tijelo podnosi godišnji izvještaj o radu Vladi Crne Gore.

Prvi Opšti program tržišnog nadzora (godišnji), donesen je 2012.godine, od kada se redovno donese godišnji programi, a Opšti program tržišnog nadzora za 2016 donešen je u skladu sa Zakonom o nadzoru proizvoda na tržištu. O realizaciji godišnjih programa, Koordinaciono tijelo, na osnovu sektorskih izvještaja, utvrđuje godišnji izvještaj.

Preko Sistema za brzu razmjenu informacija o opasnim proizvodima, čija je kontakt tačka Tržišna inspekcija (Uprava za inspekcijske poslove), vrši se razmjena informacija o opasnim proizvodima na nacionalnom nivou, i to informacija sa RAPEX sistema, sa Regionalne mreže za razmjenu informacija o opasnim proizvodima, , kao i informacija iz nadzora sa tržišta, od carinskog organa i drugih izvora. Ovaj sistem predstavlja logičku vezu između dijela koji se odnosi na Poglavlje 28 “Zaštitu potrošača i zdravlja” i Poglavlje 1 “Slobodan protok roba” O radu ovog sistema, Uprava za inspekcijske poslove podnosi godišnji izvještaj Vladi Crne Gore.

Regionalna mreža za razmjenu informacija o opasnim proizvodima uspostavljena je polovinom 2013.godine, i čine je predstavnici Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Srbije, Makedonije, Kosova i Albanije., a preko iste se pored informacija o opasnim proizvodima pronađenim na tržištima zemalja regiona, i razmjenjuju i kontrolne (ček) listi za proizvode. Kontakt tačka u Crnoj Gori za ovu mrežu je Uprava za inspekcijske poslove, preko Tržišne inspekcije.

Nova Strategije tržišnog nadzora (IV Q 2017)

Imajući u vidu stepen razvoja tržišnog nadzora u Crnoj Gori u odnosu na stanje u ovoj oblasti u periodu kada je donesena postojeća Strategija tržišnog nadzora (2009.godina), kao i nove izazove koji stoje na tom putu, sa aspekta potrebe praćenja razvoja ove oblasti na nivou Evropske unije , , neophodno je donijeti novu Strategiju. Nova Strategija će se pripremiti uz pomoć IPA Projekta i biće usmjerena na identifikovanje novih elemenata neophodnih za dalji razvoj tržišnog nadzora u skladu sa nacionalnim potrebama, kao i standardima i najboljom praksom Evropske unije, a odnosiće se na period 2018 -2020.

Jačanje saradnje organa tržišnog nadzora i carine tokom 2014 – 2018

Uprava carina je aktivan član Koordinacionog tijela za tržišni nadzor, kao i Sistema za brzu razmjenu informacija o opasnim proizvodima. . U cilju daljeg jačanja saradnje organa tržišnog nadzora i carine, raniji Memorandum o saradnji Tržišne inspekcije i Uprave carina, zamjenjen je novim Memorandumom između Uprave za inspekcijske poslove i Uprave carina kako bi se na ovaj način obuhvatile sve inspekcije Uprave nadležne za tržišni nadzor.

Sastavni dio novog Memoranduma je Katalog mjera saradnje i realizacija zajedničkih aktivnosti pomenutih organa,. U cilju unapređenja razmjene informacija o opasnim proizvodima i efikasnijeg nadzora, Uprava za inspekcijske poslove (Tržišna inspekcija, kao Kontakt tačka u Sistemu za brzu razmjenu informacija o opasnim proizvodima) redovno dostavlja Upravi carina skraćene ček liste za proizvode koji su obuhvaćeni godišnjim Opštim programom tržišnog nadzora, a na osnovu potpisanog Memoranduma, ova inspekcija koristi jedan dio baze podataka IT sistema Uprave carina, koji je neophodan za sprovođenje nadzora proizvoda na tržištu.,.

Razvoj resursa 2016-2018

Uprava za inspekcijske poslove je, kao jedna od ključnih institucija u sprovođenju zakonodavstva u oblasti nadzora nad tržištem, u saradnji sa Ministarstvom za vanjske poslove i evropske integracije i resornim ministarstvima pristupila izradi analize potreba jačanja kadra, na osnovu čega je preporučeno da se za potrebe daljeg unapređenja nadzora na tržištu, u skladu sa harmonizovanim zakonodavstvom, poveća broj inspektora.Naime, polazeći od uticaja mjera tržišnog nadzora na sprovođenje vertikalnog zakonodavstva, utvrđena je potreba za povećanjem broja inspektora u nadležnim inspekcijama ove Uprave za 32 u periodu 2016 – 2018. godina.

Grupe proizvoda nad kojima se vrši nadzor na tržištu, na osnovu Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, utvrđene su pomenutom Uredbom o grupama proizvoda nad kojima organi nadzora na tržištu vrše nadzor, kojom su identifikovane i inspekcije koje vrše tržišni nadzor.

Edukacija kadra u Upravi za inspekcijske poslove je planirana na godišnjem nivou u skladu sa okvirnim planom utvrđenim Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, a izvori finansiranja su nacionalni budžet, projekti podrške, TAIEX i drugi izvori podrške. Inspektori zaduženi za određene direktive, osim praćenja sprovođenja direktiva u crnogorskom zakonodavstvu, pripremaće radionice o direktivama, odnosno o nacionalnim tehničkim propisima kojima su iste preuzete za inspektore koji su zaduženi za te oblasti, sa predlozima za kontrolne liste za proizvode. Na ovaj način biće obezbeđen transfer znanja od inspektora - trenera na druge inspektore. Posebna pažnja u edukaciji inspektora biće usmjerena na metode procjene rizika, a u okviru IPA Projekta planirana je nabavka nelaboratorijske opreme za ispitivanje, kako bi se inspektorima, pored postupka administrativnog provjeravanja, omogućila detaljnija fizička ispitivanja proizvoda. Planirana je dalja obuka članova Sistema za brzu razmjenu informacija o opasnim proizvodima kako bi se omogućila njegova puna funkcionalnost, za šta je neophodno obezbijediti i sredstva za dalji razvoj Informacionog sistema Uprave za inspekcijske poslove.

UIP projekcija administrativnih kapaciteta je data u sljedećoj tabeli:

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnim godinama	8	7	6	9	10
Realizacija	2	11	2		
Broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	2	13	15	24	34

UIP projekcija / indikativna raspodjela neophodnih finansijskih sredstava za period od 5 godina je data u sljedećoj tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet	720.000,78	798.750,00	866.250,00	967.500,00	1.080.000,00
Realizacija	720.000,78	798.750,00	866.250,00		
Donacije od ostalih sredstava (IPA, TAIEX itd)			1,250 000	1,000 000	500.000,00

Neophodno finansiranje iz državnog budžeta koje je navedeno u tabeli odnosi se na aktivnosti tržišnog nadzora i implementaciju Regulative 765/2008.

IV VERTIKALNO ZAKONODAVSTVO

4.1 Novi pristup

Kod takozvanog „novog pristupa“ tehničkog zakonodavstva osnovni princip je da je proizvođač (sa podrškom drugih privrednih subjekata) potpuno odgovoran za usklađenost i bezbjednost proizvoda koje stavlja na tržište. To je slučaj čak i kada se u postupku ocjenjivanja usaglašenosti uloga "treće strane" tijela za ocjenjivanje usaglašenosti - "prijavljeno tijelo" određuje prema zahtjevima posebnog pravnog akta.

Crna Gora ima manji broj proizvođača u oblastima koje su pokrivene „novim pristupom.“ Shodno tome, propisane obaveze za privredne subjekte bi uglavnom trebalo da sprovedu uvoznici i distributeri. Ministarstva nadležna za preuzimanje pojedinih pravnih akata će se pobrinuti da su relevantni privredni subjekti uredno obaviješteni o novom pravnom okviru i svojim obavezama u vezi sa proizvodima koji su na tržištu. Potrebno informisanje će se obavljati uglavnom posredstvom Privredne komore Crne Gore i njenih članova.

Prioriteti koji se odnose na vremenski rok planiranog usklađivanja pojedinačnih pravnih akata su utvrđeni uzimajući u obzir nekoliko faktora:

- priroda pravnog akta (npr. horizontalnost, kao u slučaju LVD i EMC),
- postojanje proizvođača,
- nivo rizika za potrošače i druge korisnike,
- administrativni kapaciteti nadležnog državnog organa.

Trenutno stanje, kao i planirano usklađivanje crnogorskog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU, u vezi sa novim pristupom i njegovim sprovođenjem su dati u nastavku.

4.1.1 Niskonaponska električna oprema

Trenutno stanje

U Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2006/95/EZ. Svi su orijentisani na izvoz i kao takvi već stavljaju svoje proizvode na unutrašnje tržište EU. Kako je direktiva 2006/95/EZ stavljena van snage i zamijenjena Direktivom 2014/35/EU sistem će biti prilagođen novim zahtjevima do kraja II kvartala 2017 godine.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda i opreme iz ove oblasti u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore”, broj 53/11),
2. Pravilnik o niskonaponskoj električnoj opremi namijenjenoj za upotrebu u okviru određenih granica napona („Službeni list Crne Gore”, broj 2/14 i 50/14).

Pravilnik je stupio na snagu 22. januara 2014. godine njegova primjena je počela 1. januara 2015. godine. Pravilnik je, prema mišljenju Crne Gore, potpuno usklađen sa zahtjevima Direktive 2006/95/EZ.

Potpuna usklađenost sa novom direktivom 2014/35/EU je planirana u drugom kvartalu 2017. godine .

Institucionalni okvir

Nadležni organ za niskonaponsku električnu opremu je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetiku.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

U ovom trenutku ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača opreme koja je obuhvaćena pravilnikom, pa stoga nije planirano osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori.

Tržišni nadzor

Shodno Zakonu o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidjeti tačku 3.2.6..

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku Ministarstvo ekonomije nema dovoljan broj adekvatno obučenog kadra za sprovođenje pravilnika. Osim niskonaponske električne opreme, Direktorat za energetiku je, takođe, odgovoran i za preuzimanje i sprovođenje zakonodavstva u vezi sa liftovima, opreme pod pritiskom, jednostavnih posuda pod pritiskom, gasnih aparata, toplovodnih kotlova, aerosolnih raspršivača i elektromagnetske kompatibilnosti. Trenutno u Direktoratu za energetiku 2 zaposlena su odgovorna za ove direktive i neophodna je dalja edukacija u ovoj oblasti.

Za obavljanje gore navedenih aktivnosti, planirano je zapošljavanje novog kadra u Direktoratu za energetiku shodno sljedećoj tabeli:

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Ukupan broj novozaposlenih po pojedinačnim godinama	/	/	1	/	/
Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	/	/	1	1	1

Projekcija neophodnih finansijskih sredstava za novozaposlene je data u sljedećoj tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet za novozaposlene ⁴ (u EUR)	/	45.000	45.000	45.000	45.000

⁴ Napomena: Troškovi za jednog zaposlenog na godišnjem nivou obuhvataju bruto zaradu, edukaciju, radni prostor i kancelarijski materijal

Donacije i prihodi od aktivnosti / industrije u EUR		/	/	/	/
--	--	---	---	---	---

Troškovi za trenutna dva zaposlena iznose 22,500 EUR na godišnjem nivou, ili 112,500 EUR za period 2014 – 2018. godine. Zapošljavanjem nove osobe u 2016. godini, troškovi se uvećavaju za 11.250,00 eur godišnje.

4.1.2 Liftovi

Trenutno stanje

U Crnoj Gori nema proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 95/16/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovođiti uvoznici i distributeri. Kako je direktiva 95/16/EZ stavljena van snage i zamijenjena Direktivom 2014/33/EU sistem će biti prilagođen novim zahtjevima do kraja II kvartala 2017 godine.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda i opreme iz ove oblasti u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11);
2. Pravilnik o bezbjednosti liftova („Službeni list Crne Gore” broj 2/14 i 27/14).

Pravilnik je stupio na snagu 22. januara 2014. godine njegova primjena je počela 1. januara 2015. godine.. Pravilnik je, po mišljenju Crne Gore, u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 95/16/EZ.⁵

Nova Direktiva 2014/33/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. o usklađivanju zakona država članica koji se odnose na liftove i bezbjednost komponenti liftova, objavljena je 29. marta 2014. godine. Potpuna usklađenost sa navedenim je planirana u drugom kvartalu 2017. godine.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za bezbjednost liftova je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetiku. Objavljivanje liste standarda koji predstavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

U ovom trenutku ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori nema proizvođača opreme koja je obuhvaćena pravilnikom, pa stoga nije planirano osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori.

Tržišni nadzor

⁵ Pravilnik se odnosi samo na nove liftove. Postojeći liftovi će biti obuhvaćeni posebnim nacionalnim propisom.

Shodno Zakonu o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovedi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidjeti tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidjeti tačku 4.1.1

4.1.3 Elektromagnetna kompatibilnost

Trenutno stanje

U Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2004/108/EZ. Svi su orijentisani na izvoz i kao takvi već stavljaju svoje proizvode na unutrašnje tržište EU. Nova Direktiva 2014/30/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. o usklađivanju zakona država članica koja se odnosi na elektromagnetnu kompatibilnost, objavljena je 29. marta 2014. godine.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode i opremu na koje se odnosi Direktiva 2004/108/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11),
2. Zakon o elektronskim komunikacijama („Službeni list Crne Gore“, broj 40/2013),
3. Pravilnik o elektromagnetnoj kompatibilnosti („Službeni list Crne Gore“, broj 32/12 i 50/14).

Pravilnik je stupio na snagu 29. juna 2012. godine, dok je njegova primjena počela 1. januara 2013. godine. Izmjene i dopune pravilnika su donešene 2014 godine a stupile su na snagu 01.01.2015 godine.

Pravilnik je djelimično usklađen sa Direktivom 2004/108/EZ.

Potpuna usklađenost sa novom Direktivom 2014/30/EU je planirana u drugom kvartalu 2017. godine.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za elektromagnetnu kompatibilnost je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetiku.

Objavljivanje liste standarda koji predstavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

U ovom trenutku u ovoj oblasti ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača opreme koja je obuhvaćena pravilnikom, pa stoga nije planirano osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori.

Tržišni nadzor

Shodno Zakonu o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidjeti tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidjeti tačku 4.1.1

4.1.4 Jednostavne posude pod pritiskom

Trenutno stanje

U Crnoj Gori nema proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2009/105/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovoditi uvoznici i distributeri. Nova Direktiva 2014/29/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. o usklađivanju zakona država članica koji se odnose na isporuku na tržište jednostavnih sudova pod pritiskom, objavljena je 29. marta 2014. godine.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode i opremu na koje se odnosi Direktiva 2009/105/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza, stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11),
2. Pravilnik o jednostavnim posudama pod pritiskom („Službeni list Crne Gore“, broj 21/14).

Pravilnik je stupio na snagu 14. maja 2014. godine, dok će njegova primjena započeti 1. januara 2015. godine. Pravilnik je, prema mišljenju Crne Gore, potpuno usklađen sa zahtjevima Direktive 2009/105/EC.

Potpuna usklađenost sa novom Direktivom 2014/29/EU je planirana u drugom kvartalu 2017. godine.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za jednostavne posude pod pritiskom je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetiku.

Objavljivanje liste standarda koji predstavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva ekonomije.

Ocjenjivanje usaglašenosti

U ovom trenutku ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme koja je obuhvaćena pravilnikom, pa stoga nije planirano osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori.

Tržišni nadzor

Shodno Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidjeti tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidjeti tačku 4.1.1

4.1.5 Oprema pod pritiskom

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme na koju se odnosi Direktiva 97/23/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovoditi uvoznici i distributeri. Nova Direktiva 2014/68/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. o usklađivanju zakona država članica koji se odnose na isporuku na tržište opreme pod pritiskom, objavljena je 29. marta 2014. godine.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode i opremu na koje se odnosi Direktiva 97/23/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza, stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11),
2. Pravilnik o tehničkim zahtjevima za posude pod pritiskom („Službeni list Crne Gore“, broj 21/14).

Pravilnik je stupio na snagu 19. maja 2014. godine, dok će njegova primjena započeti 1. januara 2015. godine.

Pravilnik je, po mišljenju Crne Gore, u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 97/23/EZ. Potpuna usklađenost sa novom Direktivom 2014/68/EU je planirana u drugom kvartalu 2017. godine.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za oblast opreme pod pritiskom je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetiku.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

U ovom trenutku ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme koja je obuhvaćena pravilnikom, pa stoga nije planirano osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori.

Tržišni nadzor

Shodno Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidjeti tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidjeti tačku 4.1.1

4.1.6 Gasni uređaji i toplovodni kotlovi

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme na koju se odnose Direktive 2009/142/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovoditi uvoznici i distributeri. Nova Regulativa EC 2013/813 i EC 2013/814 koja uređuje oblast eko dizajna toplovodnih kotlova je donešena 2013 godine i stavlja van snage direktivu 92/42/EZ.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode i opremu na koje se odnose Direktive 2009/142/EZ i 92/42/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza, stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, 53/11);

2. *Pravilnik o uređajima na gasna goriva* (Sl.list Crne Gore, br.10/15)
3. Pravilnik o zahtjevima za stepene korisnosti novih toplovodnih kotlova na tečno i gasovito gorivo („Službeni list Crne Gore“, 41/15);

Pravilnik *o uređajima na gasna goriva* je po mišljenju Crne Gore usklađen sa zahtjevima Direktive 2009/142/EZ.

Shodno razdvajanju energetske efikasnosti i bitnih bezbjedonosnih karakteristika Gasnih uređaja donešena je i Uredba (EU) 2016/426 sa primjenom u 2018 godine te će biti preuzeta kroz novi Pravilnik o gasnim uređajima u IVQ 2017 godine.

Pravilnik o uslovima efikasnosti novih kotlova za vrelu vodu sa tečnim ili gasovitim gorivima je stupio na snagu 01.01.2016 godine. Crna Gora vjeruje da je pravilnik o zahtjevima za stepene korisnosti novih toplovodnih kotlova na tečno i gasovito gorivo u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 92/42/EZ. Međutim kako novi izvori EU prava (Regulativa (EC) 2013/813 i Regulativa (EC) 2013/814) stavljaju van snage direktivu 92/42/EZ, shodno novonastalom stanju Pravilnik o zahtjevima za stepene korisnosti novih toplovodnih kotlova na tečno i gasovito gorivo će biti stavljen van snage kada se donese novi propis u oblasti eco-dizajna (vidjeti tačku 4.1.13) koji će biti usklađen sa novim izvorima EU prava.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktiva 2009/142/EZ i 92/42/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetiku.

Objavljivanje liste standarda koji predstavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

U ovom trenutku ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme koja je obuhvaćena pravilnicima, pa stoga nije planirano osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti.

Tržišni nadzor

Shodno Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor se sprovodi od strane Uprave za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidjeti tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidjeti tačku 4.1.1

4.1.7. Aerosolni raspršivači

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme na koju se odnosi Direktiva 75/324/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovođiti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode i opremu na koje se odnosi Direktiva 2008/47/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza, stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11);
2. Pravilnik o aerosolnim raspršivačima („Službeni list CG“, broj 10/15)

Na osnovu sugestija EC Ministarstvo ekonomije će u III kvartalu 2017. Donijeti Izmjene i dopune Pravilnika o aerosolnim raspršivačima u cilju usklađivanja sa zahtjevima Direktive 75/324/EZ.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 75/324/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetiku.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

U ovom trenutku ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme na koju se odnosi Direktiva 75/324/EZ, pa stoga nije planirano osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori.

Tržišni nadzor

Shodno Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor se sprovodi od strane Uprave za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidjeti tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidjeti tačku 4.1.1

4.1.8 Bezbjednost mašina

Trenutno stanje

U Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2006/42/EZ. Obaveze privrednih subjekata će uglavnom sprovoditi uvoznici i distributeri. Na postojeću direktivu su donijeti amandmani kroz Direktivu 2009/127/EZ ali su vezani za poljoprivredna vozila i traktore i biće preuzeti kroz tehničke propise koji uređuju oblast motornih vozila (vidjeti tačku 4.2.13.).

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka ocjenjivanja usaglašenosti za proizvode obuhvaćene Direktivom 2006/42/EC u pogledu proizvodnje, uvoza, stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11);
2. Pravilnik o bezbjednosti mašina („Službeni list Crne Gore“, broj 22/14).

Pravilnik je stupio na snagu 24. maja 2014. godine, dok će njegova primjena započeti 1. januara 2015. godine.

Pravilnik je, po mišljenju Crne Gore, u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 2006/42/EZ.

Usklađivanje sa zahtjevima Direktive 2009/127/EZ planirano je za drugi kvartal 2017 donošenjem pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o bezbjednosti mašina.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2006/42/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za industriju i preduzetništvo.

Objavljivanje liste standarda koji predstavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno nema organa za ocjenjivanje usaglašenosti. U Crnoj Gori postoji svega nekoliko proizvođača opreme obuhvaćene pravilnikom, a trenutno ne postoje planovi za osnivanje crnogorskog tijela za procjenjivanje usaglašenosti na ovom polju.

Tržišni nadzor

Prema Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom momentu, Ministarstvo ekonomije ima dovoljan broj ljudi za sprovođenje ovog pravilnika. Osim mašinerije, Direktorat za industriju i preduzetništvo je, takođe, nadležan za preuzimanje i sprovođenje propisa koji se odnose na tekstil, obuću i kristalno staklo. Trenutno, u Direktoratu za industriju i preduzetništvo, četiri lica su zadužena za ove direktive. Nova zapošljavanja u Direktoratu nisu planirana, ali je neophodna dalja obuka za već postojeće kadrove.

Troškovi za 4 trenutno zaposlenih su EUR 45,000 godišnje, što znači da su ukupni troškovi sprovođenja gore navedenih direktiva **EUR 225,000 za period 2014.-2018.**

4.1.9. ATEX – Oprema i zaštitni sistemi namijenjeni upotrebi u potencijalno eksplozivnim sredinama

Trenutno stanje

U Crnoj Gori nema proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2014/34/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovesti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 2014/34/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza, stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11).

Usvajanje Pravilnika o tehničkim zahtjevima za opremu i zaštitne sisteme koji se upotrebljavaju u potencijalno eksplozivnim sredinama planirano je za četvrti kvartal 2018.

Pravilnik je planiran da bude potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 2014/34/EZ.

Planirani rok za usvajanje navedenih pravilnika je utvrđen imajući u vidu administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2014/34/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za rudarstvo i geološka istraživanja.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno nema organa za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori nema proizvođača opreme obuhvaćene Pravilnikom, ne planira se osnivanje organa za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, Ministarstvo ekonomije nema dovoljan broj adekvatno obučanih ljudi za sprovođenje ATEX direktive. Trenutno u Direktoratu za rudarstvo i geološka istraživanja 1 zaposleni je odgovoran za ovu direktivu i dalje obučavanje zaposlenih iz ove oblasti je neophodno.

Za rad u gore pomenutoj oblasti, nova zapošljavanja u Direktoratu rudarstva i geološkog istraživanja planiraju se u 2018. kako je prikazano u tabeli:

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novih zaposlenih po godinama	/	/	/	/	1
Ukupan broj novih zaposlenih u poređenju sa 2013.	/	/	/	/	1

Projekcija neophodnih finansijskih sredstava za nove kadrove data je u tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet za nove zaposlene ⁶ (u EUR)	/	/	/	/	11.250
Donacije i prihodi od aktivnosti/industrije u EUR	/	/	/	/	7.200

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog su EUR 11,250 godišnje, ili EUR 56,250 za period 2014.-2018. Zapošljavanjem jednog novog radnika u 2018. godini, ukupni troškovi sprovođenja direktive iznosiće **EUR 67,500 za period 2014-2018.**

4.1.10 Lična zaštitna oprema

Trenutno stanje

⁶ Napomena: Troškovi za jednog zaposlenog obuhvataju bruto platu, edukaciju, radni prostor i kancelarijski materijal

U Crnoj Gori nema proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 89/686/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovođiti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 89/686/EZ u pogledu proizvodnje, uvoza, stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je sljedeći:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11)
2. Pravilnik o o opremi lične zaštite (Sl list CG br.17/15)

Pravilnik je dobio pozitivno mišljenje komisije i potpuno je usklađen sa Direktivom 89/686/EZ.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 89/686/EZ je Ministarstvo ekonomije.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno nema organa za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori nema proizvođača opreme obuhvaćene Pravilnikom, ne planira se osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnuj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.2.6

Administrativni kapaciteti

Trenutno, u Ministarstvu ekonomije (Direktorat za razvoj) postoji jedan zaposleni koji je odgovoran za preuzimanje i sprovođenje ove direktive. Zapošljavanje novih radnika se ne planira, ali je dalja obuka zaposlenih u ovoj oblasti neophodna.

Troškovi jednog trenutno zaposlenog su EUR 11,250 godišnje, što znači da su ukupni troškovi sprovođenja gore pomenute direktive **EUR 56,250 za period 2014-2018.**

4.1.11 Mjerni instrumenti

Trenutno stanje

U Crnoj Gori nema proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2004/22/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovođiti uvoznici i distributeri. Nova MID Direktiva 2014/32/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. o usklađivanju zakona država članica koji se odnose na mjerne instrumente, je objavljena 29. marta 2014. Godine, a dopunjuje je Direktiva 2015/13/EU od 31. Oktobra 2014.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti mjernih instrumenata u smislu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o tehničkim zahtevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11),
2. Zakon o metrologiji („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08 i 40/11),

3. Pravilnik o zahtjevima koji se odnose na uređaje i sisteme sa mjernom funkcijom („Službeni list Crne Gore”, broj 29/13).

Pravilnik je stupio na snagu 30. juna 2013. Pravilnik je, prema mišljenju Crne Gore, u potpunosti usklađen sa Direktivom 2004/22/EZ.

Potpuna usklađenost sa novom MID direktivom 2014/32/EU i 2015/13/EU je planirana do kraja drugog kvartala 2017. godine, donošenjem novog MID Pravilnika.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje EU acquisa u ovoj oblasti je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju u saradnji sa Zavodom za metrologiju. Zavod za metrologiju je nadležan za sprovođenje.

Objavljivanje liste standarda koji predstavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Zavod za metrologiju kao nacionalna metrološka institucija je imenovano tijelo u skladu sa zakonom, a u planu je da poslije pristupanja Crne Gore EU postane prijavljeno tijelo EU (Notified body).

Tržišni nadzor

Prema Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakonu o inspekcijskom nadzoru, Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti i Zakonu o nadzoru proizvoda na tržištu tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.2.6

Administrativni kapaciteti

Trenutno, Ministarstvo ekonomije nema dovoljan broj adekvatno obučanih ljudi za sprovođenje ovog Pravilnika. Zapošljavanje novih kadrova u Direktoratu za unutrašnje tržište i konkurenciju planira se za 2014. (vidi tačku 3.2.1). Jedan od novih zaposlenih preuzeće sve zadatke na polju metrologije.

Trenutno, Zavod za metrologiju nema dovoljan broj zaposlenih koji su adekvatno obučeni za sprovođenje ovog Pravilnika. Zapošljavanje novih kadrova u Zavodu za metrologiju planira kao kontinuirana aktivnost (vidi tačku 3.2.3), a dalja obuka u ovoj oblasti je neophodna.

4.1.12. Neautomatski uređaji i oprema za mjerenje težine

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači mjerila na koje se odnosi Direktiva 2009/23/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovoditi uvoznici i distributeri. Nova Direktiva 2014/31/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. za usklađivanje zakona država članica koji se odnose na neautomatske uređaje i opremu za mjerenje težine, objavljena je 29. marta 2014. godine.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva za neautomatske uređaje i opremu za mjerenje težine u smislu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili stavljanja u upotrebu su:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11),
2. Zakon o metrologiji („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08 i 40/11),
3. Pravilnik o neautomatskim uređajima i opremi za mjerenje težine („Službeni list Crne Gore“, broj 29/13).

Pravilnik je stupio na snagu 30. juna 2013. godine. Pravilnik je usklađen sa Direktivom 2009/23/EZ.

Pravilnik koji će biti usklađen sa novom direktivom je planiran za donošenje u drugom kvartalu 2017. godine.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje EU acquisa u ovoj oblasti je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju u saradnji sa Zavodom za metrologiju. Zavod za metrologiju je nadležan za sprovođenje.

Objavljivanje liste standarda koji predstavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Zavod za metrologiju kao nacionalna metrološka institucija je imenovano tijelo u skladu sa zakonom, a u planu je da poslije pristupanja Crne Gore EU postane prijavljeno tijelo EU (Notified body).

Tržišni nadzor

Prema Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o tehničkim zahtevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.2.6

Administrativni kapaciteti

Trenutno, Ministarstvo ekonomije nema dovoljan broj adekvatno obučenih ljudi za sprovođenje ovog Pravilnika. Zapošljavanje novih kadrova u Direktoratu za unutrašnje tržište i konkurenciju planira se za 2014. (vidi tačku 3.2.1). Jedan od novih zaposlenih preuzeće sve zadatke na polju metrologije.

Trenutno, Zavod za metrologiju nema dovoljan broj zaposlenih koji su adekvatno obučeni za sprovođenje ovog Pravilnika. Zapošljavanje novih kadrova u Zavodu za metrologiju planira kao kontinuirana aktivnost (vidi tačku 3.2.3), a dalja obuka u ovoj oblasti je neophodna.

4.1.13 Ekodizajn proizvoda koji imaju uticaj na potrošnju energije

Trenutno stanje

U Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2009/125/EZ i sa njom povezani implementacioni pravni akti. Obaveze proizvođača će pasti u odgovornost uvoznicima i distributerima u pogledu isprava usaglašenosti i označavanja proizvoda. Takođe, važnu ulogu će vršiti nadležni organi tržišnog nadzora (državne inspekcije).

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka ocjenjivanja usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 2009/125/EZ i povezani implementacioni pravni akti, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o efikasnom korišćenju energije („Službeni list Crne Gore”, broj 57/14),
2. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore”, broj 53/11)
3. Pravilnik o eko dizajnu proizvoda koji utiču na potrošnju energije („Službeni list Crne Gore”, broj 9/16)

Pravilnikom o eko dizajnu proizvoda koji utiču na potrošnju energije („Službeni list Crne Gore”, broj 9/16) je kompletirano transponovanje zahtjeva Direktive 2009/125/EZ u nacionalno zakonodavstvo.

U prvoj fazi, osim okvirne direktive, planirano je i donošenje tri propisa kojima će se transponovati zahtjevi implementacioni propisa za:

1. neusmjerene sijalice za domaćinstva,
2. fluorescentne sijalice bez integrisanih prigušnica, sijalice sa električnim pražnjenjem visokog intenziteta i prigušnice i svjetiljke za operisanje istima i
3. električne motore
4. toplovodne kotlove - Regulativa (EC) 2013/813 i Regulativa (EC) 2013/814

Propisi kojima će se urediti zahtjevi za eko dizajn proizvoda za druge grupe proizvoda obuhvaćene implementacionim propisima biće usvojene do kraja II kvartala 2018.

Planirani rokovi za dvije faze u usvajanju navedenih pravilnika su utvrđeni imajući u vidu važnost različitih grupa proizvoda koji imaju uticaj na potrošnju energije, kao i administrativne kapacitete Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2009/125/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za energetske efikasnosti.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoji tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2009/125/EZ, nema planova da se osnuje tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakonu o inspekcijskom nadzoru, Zakonu o energetske efikasnosti i Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti i tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, Ministarstvo ekonomije nema dovoljan broj adekvatno obučениh ljudi za sprovođenje pravilnika. Trenutno, u Direktoratu za energetsку efikasnost, dvoje zaposlenih je odgovorno za ovu direktivu i neophodna je dalja obuka postojećih i novih radnika. Zapošljavanje novih kadrova u Direktoratu za energetsку efikasnost planira se za 2015. godinu kako je prikazano u tabelama.

Projekcija potrebe za novim kadrovima za sprovođenje pravne tekovine EU, 2014.-2018.

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novih zaposlenih po godinama	/	1	/	1	/
Realizovano	/	/	/	/	/
Ukupan broj novih zaposlenih u poređenju sa 2013.	/	/	/	1	1

Projekcija o neophodnim finansijskim sredstvima za nove kadrovima data je u tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet za nove zaposlene⁷ (u EUR)	/	11250	11250	11250	11250
Realizovano	/	/	/	/	/
Donacije i prihodi od aktivnosti/industrije u EUR	/	7200	7200	7200	7200

Troškovi za dvoje trenutno zaposlenih su EUR 22,500 godišnje, ili EUR 112,500 za period 2014.-2018. Zapošljavanjem jednog novog radnika u 2015. godini ukupni troškovi sprovođenja ove direktive iznosiće **EUR 135,000 za period 2014.-2018.**

4.1.14 Bezbjednost igračaka

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači predmeta na koje se odnosi Direktiva 2009/48/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovođivati uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i procedura ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda i opreme na koje se odnosi Direktiva 2009/48/EZ u smislu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore”, broj 53/11).
2. Pravilnik o bezbjednosti igračaka (“Sl.list CG”broj 4/15).

Pravilnik o bezbjednosti igračaka 28.01.2015. godine, objavljen u “Sl.listu CG”broj 4/15, stupio na snagu 05.02.2015, a primjenjuje se od 01.07.2015. godine. Pravilnik sa tabelama usklađenosti je upućen Komisiji i dobijene su sugestije koje će biti unešene u novi pravilnik. Kako je Pravilnik djelimično usklađen sa Direktivom 2009/48/EZ, potpuno usklađivanje je planirano donošenjem

⁷ Napomena: Troškovi jednog zaposlenog pokrivaju bruto platu, obuku, kancelarijski prostor i kancelarijski materijal

Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o bezbjednosti igraćaka, koji je planiran za IV Q 2017.godine.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2009/48/EZ je Ministarstvo zdravlja.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno nema organa za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Direktiva 2009/48/EZ, ne postoje planovi da se osnuje organ za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o opštoj bezbjednosti proizvoda, tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidi tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, Ministarstvo zdravlja ima jednog zaposlenog koji je odgovoran za preuzimanje i sprovođenje ove direktive. Ne planira se zapošljavanje novih kadrova, ali je dalja edukacija postojećeg zaposlenog u ovoj oblasti neophodna.

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog iznose EUR 11,250 godišnje, što znači da su ukupni troškovi za sprovođenje gore pomenute direktive **EUR 56,250 za period 2014.-2018.**

4.1.15. Medicinska sredstva

Trenutno stanje

Crna Gora trenutno ima dva proizvođača medicinskih sredstava (klasa I) isključivo za domaće tržište. Postoji 48 veleprodaja licenciranih za prodaju medicinskih sredstava na veliko.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda na koje se odnose Direktive 93/42/EEZ, 90/385/EEZ, 98/79/EZ, 2003/12/EZ, 2003/32/EZ, 2005/50/EZ, 722/2012/EZ i 207/2012/EZ u smislu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o medicinskim sredstvima („Službeni list Crne Gore”, broj 79/04 i broj 53/09).

Zakon je djelimično usklađen sa gore pomenutim direktivama.

Uzimajući u obzir trenutnu reviziju pravnih propisa koji se odnose na medicinska sredstva u EU, mogućnost harmonizacije sa novim pravnim paketom je u razmatranju, što zavisi od vremena usvajanja i tranzicionog perioda postavljenog za države članice.

Detaljniji pregled usvajanja primarnih i sekundarnih zakona dat je u Akcionom planu u aneksu.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktiva 93/42/EEZ, 90/385/EEZ i 98/79/EZ je Ministarstvo zdravlja uz učešće Agencije za lijekove i medicinska sredstva.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoji organ za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača proizvoda na koje se odnose ove direktive, ne planira se osnivanje crnogorskog organa za ocjenjivanje usaglašenosti u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o medicinskim sredstvima tržišni nadzor sprovodi Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.3.6.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, u Ministarstvu zdravlja postoji jedan zaposleni koji je odgovoran za preuzimanje i sprovođenje ovih direktiva. Nema planova za dodatno zapošljavanje. Dalja edukacija postojećeg zaposlenog u ovoj oblasti je neophodna.

Trenutno, Agencija za lijekove i medicinska sredstva nema dovoljno adekvatno obučanih ljudi za sprovođenje ovog zakona. U Agenciji za lijekove i medicinska sredstva (CALIMS) postoji troje zaposlenih koji su odgovorni za sprovođenje ovih direktiva. Zapošljavanje novih radnika u CALIMS-u planira se za 2016. godinu i prikazano je u tabeli.

Projekcija potreba za novim kadrovima za sprovođenje pravne tekovine EU za period, 2014.-2018.

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novih zaposlenih po godinama (CALIMS)	/	/	1	/	/
Ukupan broj zaposlenih u poređenju sa 2013.	/	/	1	1	1

Projekcija neophodnih finansijskih sredstava za nove kadrove data je u tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet u EUR	/	/	62.370,00	62.370,00	62.370,00
Prihodi od realizacije (takse) i drugi izvori (donacije) u EUR (plate + materijalni troškovi)	/	/	17040 (9540 + 7500)	17040 (9540 + 7500)	17040 (9540 + 7500)

Troškovi za troje trenutno zaposlenih iznose EUR 51 120 godišnje, ili EUR 255 600 za period 2014-2018. Zapošljavanjem jednog novog radnika u 2016., ukupni troškovi sprovođenje gore pomenutih direktiva iznosiće **EUR 306,720 za period 2014-2018.**

4.1.16. Žičare

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Direktiva 2000/9/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovoditi uvoznici i distributeri. Direktiva 2000/9/EZ je stavljena van snage Regulativom EC 2016/424 u martu 2016. Godine sa početkom primjene od 21.04.2018 godine.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usklađenosti za proizvode i opremu na koje se odnosi Direktiva 2009/9/EZ u smislu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog saobraćaja (Sl list Crne Gore 01/14),
2. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usklađenosti („Službeni list Crne Gore”, broj 53/11).
3. Pravilnika o uslovima za žičare za prevoz lica („Sl. list CG”, broj 42/14)

Usklađivanje sa Regulativom EC 2016/424 je planirana za I kvartal 2018. godine. Do tada će se primjenjivati važeći Pravilnika o uslovima za žičare za prevoz lica („Sl. list CG”, broj 42/14).

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Regulativa 2016/424 je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Direkcija za željeznice.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoji organ za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Regulativa 2016/424, ne postoje planovi za osnivanje crnogorskog organa za ocjenjivanje usaglašenosti u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o nadzoru proizvoda na tržištu Zakonu o inspekcijskom nadzoru, Zakonu o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog saobraćaja i Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor sprovodi Željeznički inspektorat koji je dio Ministarstva saobraćaja i pomorstva.

Postoje dva inspektora koji vrše tržišni nadzor proizvoda na tržištu, kao i inspekcijski nadzor nad proizvodima koji su u upotrebi u žičarama. Zapošljavanje novih kadrova nije planirano.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, u Ministarstvu saobraćaja i pomorstva postoji dovoljan broj zaposlenih. Momentalno je 4 zaposlenih odgovorno za preuzimanje i sprovođenje Regulative 2016/424. Zapošljavanje novih kadrova u Direkciji nije planirano, ali je neophodna dalja edukacija zaposlenih u ovoj oblasti.

Troškovi za 4 zaposlenih iznose EUR 45,000 godišnje što znači da su ukupni troškovi sprovođenja gore pomenute direktive **EUR 225,000** za period **2014.-2018.**

4.1.17. Rekreativna plovila

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Direktiva 94/25/EZ. Obaveze privrednih subjekata sprovodiće uvoznici i distributeri.⁸ Direktiva 2013/53/EU je stupila na snagu 2016 godine i stavlja van snage Direktivu 94/25/EZ.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode i opremu na koje se odnosi Direktiva 94/25/EZ u smislu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o jahtama („Službeni list Crne Gore”, broj 46/07 i 42/15),
2. Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe („Službeni list Crne Gore”, broj 46/07),
3. Uredba o čamcima („Službeni list Crne Gore”, broj 44/09),
4. Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi („Službeni list Federativne Republike Crne Gore”, broj 19/78 i sljedeći);
5. Zakon o zaštiti mora od zagađivanja sa plovniha objekata („Službeni list Crne Gore”, broj 20/11),

Gore pomenuti propisi su, po mišljenju Crne Gore, djelimično usklađeni sa zahtjevima Direktive 94/25/EZ o rekreativnim plovilima.

Na osnovu Zakona o jahtama i Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe će biti donešena dva pravilnika koji će u potpunosti transponovati direktivu 2013/53/EU. Rok za donošenje ovih propisa je IV kvartal 2016 godine za Pravilnik o sertifikaciji jahti i IV kvartal 2017. godine za Pravilnik o sertifikaciji čamaca.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 94/25/EZ je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Direkcija za pomorstvo uz učešće Uprave pomorske sigurnosti Crne Gore.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoji organ za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori nema proizvođača proizvoda na koje se odnosi Direktiva 94/25/EZ, ne postoje planovi da se osnuje crnogorski organ za ocjenjivanje usaglašenosti u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu Zakonu o inspekcijskom nadzoru, Zakonu o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi i Uredbi o čamcima, tržišni nadzor vrši Uprava pomorske sigurnosti Crne Gore.

Postoje tri inspektora koji vrše tržišni nadzor, kao i inspekcijski nadzor, proizvoda u upotrebi u rekreativnim plovilima. Ne planira se zapošljavanje novih radnika.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva ima dovoljan broj zaposlenih. Trenutno je 4 zaposlenih odgovorno za preuzimanje i sprovođenje Direktive 94/25/EZ. Zapošljavanje novih radnika u Direkciji nije planirano, ali je neophodna dalja edukacija zaposlenih u ovoj oblasti.

⁸ Nakon bilateralnog sastanka, Crna Gora je utvrdila da nema proizvođača rekreativnih plovila na koje se odnosi ova direktiva.

Troškovi za 4 zaposlenih iznose EUR 45,000 godišnje, što znači da su ukupni troškovi sprovođenja gore pomenute direktive **EUR 225,000 za period 2014-2018.**

4.1.18 Građevinski proizvodi

Trenutno stanje

Građevinski sektor na crnogorskom tržištu u odnosu na tržišta ostalih evropskih zemalja je dosta mali. Međutim, s obzirom na udio u bruto domaćem proizvodu i na činjenicu da investicije u fiksni kapital i dalje pružaju najveći stimulans rastu bruto domaćeg proizvoda, važnost građevinskog tržišta se mora uzeti u obzir.

	2011	2012
Bruto domaći proizvod (u hiljadama EUR) sektor	3 234 060	3 148 857
Bruto dodana vrijednost (u hiljadama EUR) sektor	158 081	145 192
Udio građevinskog sektora u BDP (%)	4,9	4,6

Iako je građevinarstvo u Crnoj Gori u prethodnom periodu doživjelo značajnu ekspanziju, mali je broj kompanija koji se bave proizvodnjom građevinskih proizvoda. Većina materijala, naročito za završne radove u građevinarstvu, se uvoze uprkos činjenici da Crna Gora ima velike količine sirovina koje predstavljaju osnovne sirove materijale za proizvodnju građevinskih materijala, kao i rezerve istog u značajnim količinama i adekvatnog kvaliteta. Ovo se posebno odnosi na lapor, arhitektonski građevinski kamen, glinu i tehnički građevinski kamen.

Primjeri građevinskih proizvoda koji se proizvode u Crnoj Gori: svježi beton, specifične montažne betonske galanterije, betonski ivičnjaci, betonske kamene ploče, itd., cement, agregati za beton i žbuku, agregati za bitumenske mješavine, asfalt, drvena vanjska i unutrašnja vrata, PVC i aluminijska vrata i prozori, vapno, proizvodi od prirodnog kamena, betona i željeza, itd.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode obuhvaćene Regulativom 305/2011/EZ u smislu proizvodnje, uvoza i postavljanja na tržište i/ili je:

1. Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata („Službeni list Crne Gore”, broj 51/08 od 22. avgusta 2008, 35/13, 34/11);
2. Zakon o građevinskim proizvodima („Službeni list Crne Gore”, broj 18/2014) djelimično preuzima zahtjeve Regulative 305/2011/EZ. Zakon o građevinskim proizvodima će se primjenjivati od početka 2017. kako bi se izgradila adekvatna infrastruktura za sprovođenje zakona.

Prema mišljenju Crne Gore, Zakon o građevinskim proizvodima je djelimično usklađen sa Regulativom 305/2011. Potpuna usklađenost će se postići na osnovu seta pravilnika.

Vertikalni podzakonski akti koji će biti usvojeni na osnovu Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata i Zakona o građevinskim proizvodima:

1. Pravilnici o tehničkim propisima za različite grupe građevinskih proizvoda.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Regulative (EU) 305/2011 je Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Direktorat za građevinarstvo.

Objavljivanje liste standarda koji uspostavljaju pretpostavku o usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

U ovom trenutku ne postoji plan za osnivanje nacionalnog Organa za tehničku procjenu u Crnoj Gori.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno, u Crnoj Gori postoje tri akreditovana tijela za ocjenjivanje usaglašenosti koja bi mogla biti imenovana (a kasnije i prijavljena) na osnovu Regulative (EU) 305/2011 u zavisnosti od potreba crnogorskog tržišta.

Tržišni nadzor

Prema Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata, tržišni nadzor građevinskih proizvoda vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidi tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, **Ministarstvo održivog razvoja i turizma** nema dovoljan broj adekvatno obučених ljudi za sprovođenje zakonskih propisa. Trenutno, u Direkciji za građevinarstvo, Odjeljenju za strateški razvoj građevinarstva jedan zaposleni je odgovoran za ovu regulativu. Zapošljavanje novih radnika se planira za 2015. i 2016. Neophodna je dalja edukacija postojećeg i novog kadra.

Projekcija potreba za novim kadrovima za sprovođenje pravne tekovine EU, 2014.-2018.

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novih zaposlenih po godinama	/	1	3	/	/
Realizacija	/	1	3	/	/
Ukupan broj novih zaposlenih u poređenju sa 2013.		1	4	4	4

Projekcija neophodnih finansijskih sredstava (EUR) za nove kadrove data je u tabeli (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet za nove zaposlene⁹ (u EUR)	/	11.250	45.000	45.000	45.000
Realizacija	/	11.250	45.000		
Donacije Ostalo	11.000	61.000	61.000	11.000	/

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog iznose EUR 11,250 godišnje, ili EUR 56,250 za period 2014.-2018. Zapošljavanjem jednog novog radnika u 2015. i tri radnika u 2016. godini ukupni troškovi sprovođenja ove direktive iznosiće **EUR 202,500 za period 2014.-2018.**

⁹ Napomena: Troškovi jednog zaposlenog pokrivaju bruto platu, obuku, kancelarijski prostor i kancelarijski materijal

POGLEDATI ENGLESKU VERZIJU

4.1.19 Emisija buke mašina koje se koriste na otvorenom

Trenutno stanje

U Crnoj Gori nema proizvođača proizvoda na koje se odnosi Direktiva 2000/14/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovođiti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva za proizvode i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 2000/14/EZ u smislu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o zaštiti od buke („Službeni list Crne Gore“, broj 28/11 i 01/14),
2. Pravilnik o usaglašavanju obilježavanja izvora buke („Službeni list Crne Gore“, 13/14).

Pravilnik je, prema mišljenju Crne Gore, potpuno usklađen sa zahtjevima Direktive 2000/14/EZ.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2000/14/EZ je Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Direktorat za životnu sredinu i klimatske promjene, u saradnji sa Agencijom za zaštitu životne sredine.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoji organ za ocjenjivanje usaglašenosti. Kako u Crnoj Gori nema proizvođača opreme na koju se odnosi Direktiva 2000/14/EZ, nema planova za osnivanje crnogorskog organa za ocjenjivanje usaglašenosti u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Prema Zakonu o nadzoru proizvoda na tržištu Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o zaštiti od buke, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o nadzoru tržišta vidi tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Trenutno, Ministarstvo održivog razvoja i turizma ima jednog zaposlenog koji je odgovoran za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2000/14/EZ. Ne planira se zapošljavanje novih kadrova, ali je neophodna dalja edukacija postojećeg.

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog su EUR 11,250 godišnje, što znači da su ukupni troškovi za sprovođenje gore pomenute direktive **EUR 56,250 za period 2014.-2018.**

4.1.20 Eksplozivi za civilnu upotrebu

Trenutno stanje

Trenutno u Crnoj Gori postoje dva proizvođača proizvoda na koje se odnosi Direktiva 93/15/EZ o eksplozivima za civilnu upotrebu (privredni eksplozivi). Direktiva 2014/28/EU je stavila van snage direktivu 93/15/EZ.

Pravni okvir

Zakonodavni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 93/15/EZ, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu je:

1. Zakon o eksplozivnim materijama („Službeni list Crne Gore“, broj 49/08 i 31/14).
2. Pravilnik o tehničkim zahtjevima i postupcima za ocjenjivanje usaglašenosti, znakovima i načinu označavanja eksplozivnih materija („Službeni list Crne Gore“, broj 45/15 i 68/15)

Zakonodavstvo u ovoj oblasti je prema mišljenju Crne Gore, djelimično usklađeno sa zahtjevima Direktive 93/15/EZ. Međutim, nakon dobijanja opravdanih sugestija EU na gore navedeni zakonski okvir u pravcu usklađivanja nacionalnog zakonodavstva konstatovano je da propisi nijesu u dovoljnoj mjeri usaglašeni i da se mora pristupiti novom usaglašavanju i njihovoj zamjeni.

Dodatno, na snagu je stupila nova Direktiva 2014/28/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. o usklađivanju zakona država članica koji se odnose na isporuku na tržište i nadzor eksploziva za civilnu upotrebu, koja je stupila na snagu i zamijenila direktivu 93/15/EZ.. Kako je nova direktiva 2014/28/EU zamijenila direktivu 93/15/EZ, do kraja 2018. godine biće donešeni novi propisi koji zamjenjuju zakonodavni okvir za oblast eksploziva za civilnu upotrebu i pirotehnička sredstva. Do tada će na snazi ostati postojeći zakonodavni okvir kao djelimično usklađen radi izbjegavanja mogućnosti stvaranja pravne praznine.

Planirani rok za usvajanje navedenih akata je zasnovan na prisustvu proizvođača na tržištu Crne Gore i utvrđen je imajući u vidu rizike u vezi sa proizvodima, kao i adekvatne administrativne kapacitete nadležnog Direktorata

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje ovog dijela EU acquisa je Ministarstvo unutrašnjih poslova, Direktorat za vanredne situacije.

Lista standarda kojima se uspostavlja pretpostavka usaglašenosti objavljena je u Pravilniku o tehničkim zahtjevima i postupcima za ocjenjivanje usaglašenosti, znakovima i načinu označavanja eksplozivnih materija („Službeni list Crne Gore“, broj 45/15).

Ocjenjivanje usaglašenosti

U ovoj oblasti ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori. S obzirom na to da u Crnoj Gori postoji manji broj proizvođača eksploziva za civilnu upotrebu oni koriste usluge EU prijavljenih tijela.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o eksplozivnim supstancama, tržišni nadzor vrši Inspektorat za eksplozivne materije koji je organizovan u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova.

Trenutno je sedam inspektora zaduženo za tržišni nadzor za eksplozive za civilnu upotrebu- kao i za pirotehnička sredstva i druge oblasti.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši se putem Inspekcije za eksplozivne materije koja kontroliše dva pomenuta proizvođača u Crnoj Gori u dijelu koji se odnosi na skladištenje, proizvodnju, upotrebu i transport.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Direktorat za vanredne situacije, ima 5 zaposlenih zaduženih za preuzimanje i sprovođenje EU acquisa u oblasti eksploziva za civilnu

upotrebu i pirotehničkih sredstava. Zapošljavanje novih službenika nije planirano, ali je neophodna dodatna edukacija postojećih kadrova u ovoj oblasti.

Troškovi za pet trenutno zaposlenih iznose 56.250 EUR godišnje, što znači da ukupni troškovi za sprovođenje gore navedenih direktiva iznose **281.250 EUR za period 2014-2018. godine.**

4.1.21 Pirotehnička sredstva

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Direktiva 2007/23/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovođiti uvoznici i distributeri. Direktiva 2013/29/EU je stavila van snage direktivu 2007/23/EZ.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 2007/23/EZ, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu čini:

1. Zakon o eksplozivnim ~~supstancama~~ materijama („Službeni list Crne Gore“, broj 49/08 i 31/14).
2. Pravilnik o bezbjednosnim uslovima koje moraju da ispune pirotehnička sredstva („Službeni list Crne Gore“, broj 42/15 i 67/15)

Zakonodavstvo u ovoj oblasti je prema mišljenju Crne Gore, djelimično usklađeno sa zahtjevima Direktive 2007/23/EZ. Međutim, nakon dobijanja opravdanih sugestija EU na gore navedeni zakonski okvir u pravcu usklađivanja nacionalnog zakonodavstva konstatovano je da propisi nijesu u dovoljnoj mjeri usaglašeni i da se mora pristupiti novom usaglašavanju i njihovoj zamjeni.

Kako je nova direktiva 2013/29/EU stupila na snagu, do kraja 2018. godine biće donešeni novi propisi koji zamjenjuju zakonodavni okvir za oblast eksploziva za civilnu upotrebu i pirotehnička sredstva. Do tada će na snazi ostati postojeći zakonodavni okvir kao djelimično usklađen radi izbjegavanja mogućnosti stvaranja pravne praznine.

Planirani rok za usvajanje navedenih akata je utvrđen imajući u vidu rizike u vezi sa ovim proizvodima, kao i adekvatne administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2007/23/EZ je Ministarstvo unutrašnjih poslova, Direktorat za vanredne situacije.

Standardi kojima se uspostavlja pretpostavka usaglašenosti objavljeni su u Pravilniku o bezbjednosnim uslovima koje moraju da ispune pirotehnička sredstva („Službeni list Crne Gore“, broj 42/15).

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. S obzirom na to da u Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Direktiva 2007/23/EZ, ne postoje planovi za osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakona o inspekcijskom nadzoru i Zakona o eksplozivnim supstancama, tržišni nadzor vrši Inspektorat za eksplozivne materije koji je organizovan u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova.

Trenutno je sedam inspektora zaduženo za ovu kao i za druge oblasti.

Administrativni kapaciteti

Vidite tačku 4.1.20.

4.1.22 Radio oprema i telekomunikaciona terminalna oprema

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme na koju se odnosi Direktiva 99/5/EZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovoditi uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 99/5/EZ, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu čine:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11),
2. Zakon o elektronskim komunikacijama („Službeni list Crne Gore“, broj 40/2013),
3. Pravilnik o radio opremi i telekomunikacionoj terminalnoj opremi („Službeni list Crne Gore“, broj 46/14).

Pravilnik o radio opremi i telekomunikacionoj terminalnoj opremi, je stupio na snagu 8. novembra 2014. godine, dok je njegova primjena počela 1. januara 2015. godine. Pravilnik je usklađen sa Direktivom 99/5/EZ.

U cilju postizanja usklađenosti sa zahtjevima Direktive 2014/53/EZ, usvajanje novog akta planirano je za II kvartal 2017. godine.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 2014/53/EZ je Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije, Direktorat za elektronske komunikacije, poštansku djelatnost i radio spektar.

Objavljivanje liste standarda kojima se utvrđuje pretpostavka usaglašenosti je u nadležnosti Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. S obzirom na to da u Crnoj Gori ne postoje proizvođači opreme na koju se odnosi Direktiva 99/5/EZ, ne postoje planovi za osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu Zakona o inspekcijskom nadzoru, Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti i Zakona o elektronskim komunikacijama, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije ima jednog zaposlenog zaduženog za preuzimanje i sprovođenje Direktive 99/5/EZ. Zapošljavanje novih službenika nije planirano, ali je neophodna dodatna edukacija postojećih kadrova u ovoj oblasti.

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog iznose 11.250 EUR godišnje, što znači da ukupni troškovi za sprovođenje gore navedene direktive iznose **56.250 EUR za period 2014-2018. godine.**

4.2 Stari pristup

Kod starog pristupa, pored proizvođača relevantnih proizvoda, država je takođe odgovorna za bezbjednost proizvoda i zbog toga mora da formira i ovlasti odgovarajuća državna tijela za obavljanje poslova ocjenjivanja usaglašenosti (npr. registracija, procjena i odobrenje).

Prioriteti koji se odnose na vremenske rokove planiranog usklađivanja pojedinačnih pravnih akata su utvrđeni uzimajući u obzir nekoliko faktora:

- priroda pravnog akta (npr. horizontalnost kao u slučaju okvirnih direktiva kod motornih vozila),
- nivo rizika za potrošače i druge korisnike,
- postojanje proizvođača,
- administrativni kapaciteti odgovorne državnog organa (preuzimanje, sprovođenje, kao i aktivnosti u vezi sa ocjenjivanjem usaglašenosti).

4.2.1 Tekstil

Trenutno stanje

Bez obzira na dugu tradiciju tekstilne industrije, neophodno je imati u vidu da je ona u proteklih deset godina svedena na manje od jedne desetine od onoga što je bila 2000. godine. U ovom trenutku, u Crnoj Gori postoji mali broj proizvođača tekstilnih proizvoda na mikro nivou na koje se odnosi Regulativa (EU) 1007/2011. Obaveze privrednih subjekata će uglavnom sprovoditi uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Regulativa (EU) 1007/2011, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanje na tržište i/ili u upotrebu čine:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11).
2. Pravilnik o obilježavanju i označavanju tekstilnih proizvoda („Službeni list Crne Gore“, broj 48/14)

Pravilnik o obilježavanju i označavanju tekstilnih proizvoda je stupio na snagu 01.01.2015 godine i prosljeđen je Komisiji i na osnovu datih sugestija biće objavljene izmjene i dopune pravilnika, rok IV kvartal 2017 godine. Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o obilježavanju i označavanju tekstilnih proizvoda je planiran da bude u potpunosti usklađen sa zahtjevima Regulative (EU) 1007/2011.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Regulative (EU) 1007/2011 je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za industriju i preduzetništvo.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti koja bi podržala aktivnosti tržišnog nadzora. S obzirom na to da u Crnoj Gori postoji mali broj proizvođača tekstilnih proizvoda na mikro nivou na koje se odnosi pravilnik, ne postoje planovi za osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakona o inspekcijskom nadzoru i Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidite tačku 4.1.8.

4.2.2 Obuča

Trenutno stanje

U ovom trenutku, u Crnoj Gori postoji mali broj proizvođača obuča i/ili njenih komponenti na mikro nivou na koje se odnosi Direktiva 94/11/EZ. Obaveze za privredne subjekte će uglavnom sprovoditi uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 94/11/EZ, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja u promet i/ili u upotrebu čini:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11).
2. Pravilnik o označavanju obuča („Službeni list Crne Gore“, broj 48/14).
- 3.
- 4.

Pravilnik o označavanju obuča je stupio na snagu 01.01.2015 godine i prosljeđen je Komisiji i na osnovu datih sugestija biće objavljene izmjene i dopune pravilnika, rok IV kvartal 2017 godine. Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o označavanju obuča je planiran da bude u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 94/11/EC.

Planirani rok za usvajanje navedenog pravilnika je zasnovan na postojanju proizvođača na tržištu Crne Gore, i utvrđen je imajući u vidu važnost koju za potrošače ima obilježavanja i označavanja obuča, kao i adekvatne administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 94/11/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za industriju i preduzetništvo.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti koja bi podržala aktivnosti tržišnog nadzora. S obzirom na to da u Crnoj Gori postoji mali broj proizvođača obuće i/ili njenih komponenti na mikro nivou na koje se odnosi Pravilnik, ne postoje planovi za osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakona o inspeksijskom nadzoru i Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor vrši Uprava za inspeksijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidite tačku 4.1.8.

4.2.3 Kristalno staklo

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Direktiva 69/493/EEZ. Obaveze privrednih subjekata će sprovođiti uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 69/493/EEZ, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu čini:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11);
2. Pravilnik o tehničkim zahtjevima za kristalno staklo („Službeni list Crne Gore“, broj 48/14);

Pravilnik je planiran da bude u potpunosti usklađen sa zahtjevima Direktive 69/493/EZ.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Direktive 69/493/EZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za industriju i preduzetništvo.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti koja bi podržala aktivnosti tržišnog nadzora. S obzirom na to da u Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda obuhvaćenih pravilnikom, ne postoje planovi za osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakona o inspekcijskom nadzoru i Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidite tačku 4.1.8.

4.2.4 Mjerne jedinice

Pravni okvir

Pravni okvir za mjerne jedinice u Crnoj Gori čine:

1. Zakon o metrologiji („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08),
2. Uredba o zakonskim mjernim jedinicama („Službeni list Crne Gore“, broj 22/09 i 72/15).

Uredba o zakonskim mjernim jedinicama je, usklađena sa odredbama Direktive 80/181/EEZ i Direktive 2009/3/EC.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje Direktive 80/181/EEZ i Direktive 2009/3/EC je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju u saradnji sa Zavodom za metrologiju.

Zavod za metrologiju je zadužen za sprovođenje uredbe, kao i Uprava za inspekcijske poslove.

Na osnovu Zakona o metrologiji („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08 i 40/11), tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Zavod za metrologiju ima dovoljan broj osoblja za sprovođenje ove uredbe. Neophodna je dodatna edukacija u ovoj oblasti. Za više informacija vidite tačku 3.2.3.

4.2.5 Prethodno upakovani proizvodi

Trenutno stanje

U Crnoj Gori postoje pakeri proizvoda obuhvaćenih Direktivom 76/211/EZ i Direktivom 2007/45/EC.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode obuhvaćene Direktivom 76/211/EZ i Direktivom 2007/45/EC, odnosno proizvodnju, uvoz i stavljanje u promet i/ili u upotrebu u Crnoj Gori čine:

- 1) Zakon o metrologiji („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08 i 40/11),
- 2) Pravilnik o prethodno upakovanim proizvodima („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11).

Pravilnik je, usklađen sa zahtjevima Direktive 76/211/EEZ i Direktive 2007/45/EC, ali se zbog unapređenih iskustava i znanja u smislu primjene Pravilnika, planiraju izmjene i dopune tog Pravilnika do kraja drugog kvartala 2017. godine.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje Direktive 76/211/EEZ i Direktive 2007/45/EC je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju u saradnji sa Zavodom za metrologiju.

Zavod za metrologiju je zadužen za sprovođenje pravilnika, kao i Uprava za inspekcijske poslove

Metrološki nadzor

Metrološki nadzor nad prethodno upakovanim proizvodima vrši Uprava za inspekcijske poslove

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu Zakona o inspekcijskom nadzoru i Zakona o metrologiji tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Zavod za metrologiju nema dovoljan broj adekvatno obučenog osoblja za sprovođenje ovog pravilnika. Neophodna je dodatna edukacija u ovoj oblasti (vidite tačku 3.2.3.).

4.2.6 Boce kao mjerne posude

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači boca na koje se odnosi Direktiva 75/107/EEZ.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Direktiva 75/107/EEZ, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu u Crnoj Gori čine:

- 1) Zakon o metrologiji („Službeni list Crne Gore“, broj 79/08 i 40/11);
- 2) Pravilnik o bocama kao mjernim posudama („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11).

Pravilnik je, usklađen sa zahtjevima Direktive 75/107/EEZ o bocama kao mjernim posudama.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje Direktive 75/107/EEZ je Ministarstvo ekonomije, Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju.

Zavod za metrologiju je zadužen za sprovođenje pravilnika.

Metrološki nadzor

Metrološki nadzor boca kao mjernih posuda vrši Uprava za inspekcijske poslove.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakona o inspekcijskom nadzoru i Zakona o metrologiji, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Zavod za metrologiju nema dovoljan broj adekvatno obučenog osoblja za sprovođenje ovog pravilnika. Neophodna je dodatna edukacija u ovoj oblasti (vidite tačku 3.2.3.).

4.2.7 Prekursori za narkotike

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi Regulativa (EZ) 273/2004. Obaveze privrednih subjekata će sprovoditi uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Regulativa (EZ) 273/2004, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja u promet i/ili u upotrebu u Crnoj Gori čine:

1. Zakon o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci („Službeni list Crne Gore“, broj 83/09)
2. Pravilnik o spisku supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci („Službeni list Crne Gore“, broj 58/10).
3. Pravilnik o sadržini zahtjeva za dobijanje odobrenja za korišćenje prekursora i sadržini odobrenja za korišćenje prekursora "Službeni list CG", br. 4/2015
4. Pravilnik o sadržini zahtjeva za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz, transit i prevoz prekursora, i obrascu dozvole za uvoz, izvoz, transit i prevoz prekursora "Službeni list CG", br. 4/2015
5. Pravilnik o sadržini zahtjeva za dobijanje dozvole za proizvodnju prekursora i sadržini dozvole za proizvodnju prekursora "Službeni list CG", br. 6/2015
6. Pravilnik o obliku i sadržini izvještaja o stvarnim količinama izvezenih ili uvezenih prekursora "Službeni list CG", br. 12/2015
7. Pravilnik o bližim podacima i sadržini godišnjeg izvještaja o proizvodnji i prometu prekursora "Službeni list CG", br. 16/2015
8. Pravilnik o obrascu, sadržini i načinu dostavljanja obavještenja o izvozu prekursora "Službeni list CG", br. 4/2015
9. Pravilnik o obliku i sadržini izjave krajnjeg korisnika o namjeni prekursora "Službeni list CG", br. 4/2015
10. Pravilnik o sadržini i načinu vođenja evidencije pravnih lica koja se bave proizvodnjom i / ili prometom prekursora i registra pravnih lica koja vrše proizvodnju, promet, uvoz, izvoz, tranzit i prevoz prekursora, kao i posebnog registra o izdatim dozvolama "Službeni list CG", br. 32/2015

Gore navedeno zakonodavstvo je, prema mišljenju Crne Gore, usklađeno sa zahtjevima Regulative (EZ) 273/2004. U cilju potpunog usaglašavanja sa zahtjevima Regulative (EZ) 273/2004 za IV kvartal 2018 godine planirano je donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakon o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i

psihotropnih supstanci. Detalji o usvojenim podzakonskim aktima dati su u Prilogu Akcionom planu.

Planirani rok za usvajanje navedenih pravilnika je utvrđen imajući u vidu administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organi za preuzimanje i sprovođenje Regulative (EZ) 273/2004 su Ministarstvo zdravlja u saradnji sa Agencijom za lijekove i medicinska sredstva, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava carina.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. S obzirom na to da u Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda na koje se odnosi regulativa, ne postoje planovi za osnivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u ovoj oblasti.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Ministarstvo zdravlja ima jednog zaposlenog zaduženog za preuzimanje i sprovođenje ove regulative. Zapošljavanje novih službenika nije planirano. Neophodna je dodatna edukacija postojećeg kadra u ovoj oblasti.

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog iznose 11.250 EUR godišnje, što znači da ukupni troškovi za sprovođenje gore navedene regulative iznose **56.250 EUR za period 2014-2018. godine.**

4.2.8 Kozmetički proizvodi

Trenutno stanje

U Crnoj Gori postoji mali broj proizvođača proizvoda na koje se odnosi Regulativa (EZ) 1223/2009. Obaveze privrednih subjekata će uglavnom sprovoditi uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Crna Gora još uvijek nije uskladila svoje zakonodavstvo sa Regulativom (EZ) 1223/2009 o kozmetičkim proizvodima. Sadašnje crnogorsko zakonodavstvo čini zakon iz 1991. godine, a neke odredbe Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda („Službeni list Crne Gore“, broj 48/08) takođe se primjenjuju.

Zakonodavni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Regulativa (EZ) 1223/2009, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu u Crnoj Gori činiće:

1. Zakon o kozmetičkim proizvodima,
2. Pravilnik o zahtjevima za kozmetičke proizvode.

Usvajanje zakona II kvartal 2018. godine, dok je Pravilnik planiran za IV kvartal 2018 godine. Zakonodavstvo će biti u potpunosti usklađeno sa zahtjevima Regulative (EZ) 1223/2009.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje i sprovođenje Regulative (EZ) 1223/2009 je Ministarstvo zdravlja.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. Postoje planovi za ovlašćivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u skladu sa zahtjevima regulative u pogledu bezbjednosti kozmetičkih proizvoda koji se stavljaju na tržište Crne Gore.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, Zakona o inspekcijском nadzoru i Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Ministarstvo zdravlja ima jednog zaposlenog zaduženog za preuzimanje i sprovođenje ove regulative. Zapošljavanje novih službenika planirano je za 2017. godinu. Neophodna je dodatna edukacija novih i postojećih kadrova u ovoj oblasti.

4.2.9 Farmaceutski proizvodi

4.2.9.1 Ljekovi za humanu upotrebu

Trenutno stanje

Crna Gora trenutno ima tri licencirana domaća proizvođača koji proizvode lijekove za humanu upotrebu koji pripadaju kategoriji malih i srednjih preduzeća. Ne postoji proizvodnja inovativnih ili bioloških lijekova. Ljekovi se proizvode za domaće tržište i izvoz. Jedan od proizvođača ima EU sertifikat o dobroj proizvođačkoj praksi (GMP sertifikat) i vrši izvoz u neke od zemalja EU.

Što se tiče finansijskog učešća domaćih proizvođača, on čini samo nešto manje od 3% od ukupne tržišne vrijednosti, a 97% su lijekovi uvezeni od stranih proizvođača (oko 60% proizvođača iz zemalja EEP i oko 25% iz zemalja bivše Jugoslavije).

Trenutno postoji 27 licenciranih trgovaca na veliko za lijekove za humanu upotrebu. Dozvola za promet lijekova na veliko koji sadrže opojne supstance mora se dobiti zasebno (trenutno je licencirano 9 trgovaca na veliko od njih 27).

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode obuhvaćene EU pravnim aktima:

1. Direktiva 2001/20/EZ,
2. Direktiva 2001/83/EZ,
3. Direktiva 2003/94/EZ,
4. Direktiva 2005/28/EZ,
5. Regulativa 141/2000,
6. Regulativa 847/2000,
7. Regulativa 726/2004,
8. Regulativa 1901/2006,
9. Regulativa 1234/2008,
10. Regulativa 1235/2010,
11. Regulativa 198/2013
12. Regulativa 536/2014
13. Regulativa 699/2014

Sljedeći pravni akti u Crnoj Gori se su relevantni za gore navedene pravne akte EU:

1. Zakon o lijekovima („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11),
2. Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet („Službeni list Crne Gore“, broj 30/2009),
3. Pravilnik o bližem sadržaju farmaceutskog ispitivanja lijekova („Službeni list Crne Gore“, broj 38/2009),
4. Pravilnik o bližem sadržaju farmakološko - toksikološkog ispitivanja lijekova („Službeni list Crne Gore“, broj 68/2009),
5. Pravilnik o kontroli kvaliteta lijekova („Službeni list Crne Gore“, broj 4/2010),
6. Smjernice Dobre prakse u distribuciji lijekova (internet stranica CALIMS-a),
7. Pravilnik o bližim uslovima i dokumentaciji potrebnoj za odobravanje i sprovođenje kliničkih ispitivanja lijekova za upotrebu u humanoj medicini („Službeni list Crne Gore“, broj 2/2014);
8. Pravilnik o načinu i uslovima oglašavanja lijekova („Službeni list Crne Gore“, broj 2/2014).

Zakon je, prema mišljenju Crne Gore, djelimično usklađen sa predmetnim pravnim aktima EU koji su stupili na snagu prije njegovog donošenja, pa je stoga potrebno izmijeniti i dopuniti postojeći zakon u I kvartalu 2017 godine. godine radi daljeg usaglašavanja sa relevantnom pravnom tekovinom i obezbjeđivanja osnova za donošenje svih potrebnih podzakonskih akata.

Potpuna usklađenost će se postići donošenjem svih podzakonskih akata. Detalji o usvajanju podzakonskih akata potrebnih za potpunu usklađenost dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Određivanje cijena medicinskih proizvoda

Pravni okvir kojim se Direktiva 89/105/EZ preuzima u zakonodavstvo Crne Gore čine:

1. Zakon o lijekovima („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11);
2. Zakon o zdravstvenom osiguranju („Službeni list Crne Gore“, broj 14/12);
3. Uredba o kriterijumima za formiranje maksimalnih cijena lijekova („Službeni list Crne Gore“, broj 50/2007 i broj 62/2010);
4. Lista lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja („Službeni list Crne Gore“, broj 04/12).

Sadašnje zakonodavstvo je, prema mišljenju Crne Gore, djelimično usklađeno sa zahtjevima Direktive 89/105/EZ. Detalji o usvajanju podzakonskih akata potrebnih, prema mišljenju Crne Gore, za postizanje potpune usklađenosti dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje svih pravnih akata EU u oblasti lijekova za humanu upotrebu je Ministarstvo zdravlja uz učešće Agencije za lijekove i medicinska sredstva (CALIMS).

Sprovođenje predmetnih pravnih akata EU je u nadležnosti CALIMS-a.

Sprovođenje Direktive 89/105/EZ je u nadležnosti Ministarstva zdravlja, Nacionalnog fonda za zdravstveno osiguranje i CALIMS-a. Ministarstvo zdravlja je zaduženo za stavljanje lijekova na pozitivnu listu lijekova i utvrđivanje kriterijuma za taj postupak. Prema novoj uredbi koja je u fazi izrade, CALIMS će biti zadužen za formiranje maksimalnih cijena lijekova i sistem predviđanja formiranja cijena u odnosu na referentne međunarodne cijene. Sadašnja uredba ne određuje rok za odluku niti obavezu transparentnosti, niti će ovo biti sprovedeno u novoj uredbi u skladu sa direktivom. Trenutno se cijene za lijekove koji se nabavljaju za javne zdravstvene ustanove regulišu tenderskim postupkom za godišnju nabavku lijekova, a cijene tenderskih ponuda su dostupne javnosti.

Ocjenjivanje usaglašenosti

CALIMS izdaje dozvole za stavljanje u promet lijekova, izdaje dozvole proizvođačima i trgovcima na veliko, odobrava klinička ispitivanja, prikuplja izvještaje o neželjenim reakcijama na lijekove (farmakovigilanca) i prati potrošnju lijekova.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu Zakona o inspekcijskom nadzoru i Zakona o lijekovima, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Ministarstvo zdravlja ima jednog zaposlenog zaduženog za preuzimanje i sprovođenje ovih direktiva. Zapošljavanje novih službenika nije planirano. Neophodna je dodatna edukacija postojećeg kadra u ovoj oblasti.

U ovom trenutku, CALIMS ima dvadeset zaposlenih zaduženih za sprovođenje postojećeg zakonodavstva u oblasti lijekova za humanu upotrebu. Dodatno zapošljavanje je neophodno radi sprovođenja usklađenog zakonodavstva.

Agencija planira osnivanje i opremanje laboratorije za kontrolu kvaliteta specijalizovane za detekciju falsifikovanih lijekova i lijekova koji su ispod standarda. Trenutno sva ispitivanja moraju da se obavljaju u okolnim zemljama. Ova laboratorija će biti namijenjena samo za ovaj dio kontrole i omogućiti bolji pregled tržišta, a s obzirom na to da predviđena tehnika (difrakcija X-zraka) nije razvijena u regionu, ona može biti komplementarna već postojećim laboratorijama u regionu i specijalizovana za ovu djelatnost.

Tvining projekat sa jednom od Agencija EU je predviđen nakon 2015. godine, kada administrativni kapaciteti i pravni okvir treba da budu u dovoljnoj mjeri razvijeni za takav projekat kako bi bili u mogućnosti da u potpunosti sprovedu relevantne pravne akte EU.

Neophodna je dodatna edukacija novih i postojećih kadrova u ovoj oblasti.

Projekcija potreba za novozaposlenima za sprovođenje pravne tekovine u CALIMS-u

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnoj godini (CALIMS)	1	2	1	1	1
Realizacija	1	2	1		
Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	1	3	4	5	6

Projekcija potrebnog finansiranja za novozaposlene u CALIMS-u za period od 5 godina data je u tabeli ispod (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet u EUR	/	/	/	/	/
Prihodi od sprovođenja nadležnosti (takse) i ostali izvori (donacije) u EUR (plate + materijalni troškovi)	17040 (9540 + 7500)	51120 (28620 + 22500)	68160 (38160+ 30000)	85200 (47700+ 37500)	102240 (57240+ 45000)

Projekcija potreba za novozaposlenima za sprovođenje pravne tekovine u Fondu za zdravstveno osiguranje Crne Gore

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
---------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Broj novozaposlenih u pojedinačnoj godini (Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore)	1	1	2	/	/
Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	1	2	4	4	4

Projekcija potrebnog finansiranja za novozaposlene u Fondu za zdravstveno osiguranje Crne Gore za period od 5 godina data je u tabeli ispod (u EUR):

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet u EUR	/	/	/	/	/
Prihodi od sprovođenja nadležnosti (takse) i ostali izvori (donacije) u EUR (plate + materijalni troškovi)	11 500	23 000	46 000	46 000	46 000

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog u Ministarstvu zdravlja iznose 11.250 EUR godišnje, odnosno 56.250 EUR za period 2014-2018. godine, dok troškovi u Agenciji za lijekove i medicinska sredstva (dvadeset trenutno zaposlenih i 6 novozaposlenih) u istom periodu iznose 2.027.760 EUR i troškovi u Fondu za zdravstveno osiguranje Crne Gore (za 4 novozaposlena) iznose 172.500 EUR. Dakle, ukupni troškovi za sprovođenje gore navedenih direktiva iznose **2 256 510 EUR za period 2014-2018. godine.**

4.2.9.2 Ljekovi za veterinarsku upotrebu

Trenutno stanje

Ne postoje licencirani proizvođači za veterinarske medicinske proizvode ili medicinske premikse. Tržište se u potpunosti snabdijeva putem uvoza. Ukupna vrijednost tržišta za uvezene veterinarske proizvode. iznosila je 654.600 € u 2010. i 461.104 € u 2011. godini.

Trenutno postoji 7 licenciranih trgovaca na veliko za veterinarske lijekove.

Pravni okvir

Pravni okvir EU za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za medicinske proizvode čine:

1. Direktiva 91/412/EZ,
2. Direktiva 2001/82/EZ,

3. Direktiva 2006/130/EZ,
4. Regulativa 1950/2006,
5. Regulativa 470/2009.

Navedeni EU pravni akti su preuzeti kroz:

1. Zakon o lijekovima („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11);
2. Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet („Službeni list Crne Gore“, broj 30/2009);
3. Pravilnik o načinu i uslovima oglašavanja lijekova („Službeni list Crne Gore“, broj 2/2014);
4. Zakon o veterinarstvu („Službeni list Crne Gore“, broj 56/11).

Zakon je, prema mišljenju Crne Gore, djelimično usklađen sa predmetnim pravnim aktima EU koji su stupili na snagu prije njegovog donošenja, pa je stoga potrebno izmijeniti i dopuniti postojeći zakon u prvom kvartalu 2017. godine radi daljeg usklađivanja sa relevantnim aktima EU i obezbjeđivanja osnova za donošenje svih potrebnih podzakonskih akata.

Detalji o usvajanju podzakonskih akata potrebnih, prema mišljenju Crne Gore, za postizanje potpune usklađenosti dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Institucionalni okvir

Nadležni organi za preuzimanje i sprovođenje svih pravnih akata EU u oblasti lijekova za veterinarsku upotrebu su Ministarstvo zdravlja uz učešće Agencije za lijekove i medicinska sredstva, i Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja uz učešće Veterinarske uprave.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Veterinarska uprava koja je dio Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja je zadužena za izdavanje dozvola za veleprodaju (trgovce na veliko) i nadzor rezidua u hrani životinjskog porijekla.

CALIMS izdaje registraciju (licenciranje lijeka), izdaje dozvole proizvođačima i izdaje dozvole za uvoz lijekova koji nijesu registrovani.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu Zakona o inspekcijskom nadzoru i Zakona o lijekovima, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku CALIMS ima dvoje zaposlenih zaduženih za preuzimanje i sprovođenje postojećeg zakonodavstva u oblasti lijekova za veterinarsku upotrebu. Dodatno zapošljavanje je neophodno radi sprovođenja usklađenog zakonodavstva.

CALIMS će morati da zaposli i obuči dodatno osoblje u cilju sprovođenja usklađenog zakonodavstva. Tvining projekat sa jednom od Agencija EU je predviđen nakon 2015. godine, kada bi administrativni kapaciteti i regulatorni okvir trebalo da budu u dovoljnoj mjeri spremni za takav projekat kako bi bili u mogućnosti da u potpunosti sprovedu pravnu tekovinu.

Projekcija potreba za novozaposlenima za sprovođenje pravne tekovine

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnoj godini (CALIMS)	/	/	1	/	/
Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	/	/	1	<u>1</u>	<u>1</u>

Projekcija potrebnog finansiranja za novozaposlene, 2014-2018

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet u EUR	/	/	/	/	/
Prihodi od sprovođenja nadležnosti (takse) i ostali izvori (donacije) u EUR (plate + materijalni troškovi)	/	/	17040 (9540 + 7500)	/	/

Troškovi za dvoje trenutno zaposlenih u CALIMS-u iznose 34.080 EUR godišnje, odnosno 170.400 EUR za period 2014-2018. godine. Zapošljavanjem jednog novozaposlenog u 2016. godini, ukupni troškovi za sprovođenje Direktive iznose **221.520 EUR za period 2014-2018. godine.**

4.2.10. Vještačka đubriva

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda obuhvaćenih Regulativom (EZ) 2003/2003. Obaveze privrednih subjekata će sprovoditi uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode obuhvaćene Regulativom (EZ) 2003/2003 čini:

1. Zakon o sredstvima za ishranu bilja („Službeni list Crne Gore“, broj 48/07).

Zakon je, prema mišljenju Crne Gore, djelimično usklađen sa zahtjevima Regulative EZ 2003/2003.

Potpuna usaglašenost odezbjeđena je usvajanjem Pravilnika o tipovima đubriva, uslovima za amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota, načinu označavanja i pakovanja đubriva (Službeni list CG", br. 32/2015) koji je usklađen sa anexima Regulative EZ 2003/2003.

Zakon o sredstvima za ishranu bilja, osim odredbi propisanih regulativom, takođe obuhvata i nacionalne odredbe koje se odnose na druge vrste đubriva kao što su: organska đubriva, mikrobiološka đubriva, biostimulatori, oplemenjivači zemljišta i supstrati.

Planirani rok za usvajanje navedenih akata je utvrđen imajući u vidu važnost vještačkih đubriva za očuvanje životne sredine, kao i administrativne kapacitete nadležnih institucija.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje Regulative (EU) 2003/2003 je Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove - Fitosanitarni sektor, koja je dio Ministarstva, je zadužena za sprovođenje Regulative (EU) 2003/2003.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove - Fitosanitarni sektor je organ državne uprave koji je nadležan za neposredno izvršavanje propisa i obavlja upravne i sa njima povezane stručne poslove (npr. registraciju proizvođača i proizvoda).

Trenutno u Crnoj Gori postoji jedna akreditovana laboratorija koja je ovlašćena za ocjenjivanje usaglašenosti za potrebe nadležnih organa za sprovođenje.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o sredstvima za ishranu bilja, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove preko fitosanitarnih inspektora. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove - Fitosanitarni sektor, Odsjek za sredstva za zaštitu bilja, sredstva za ishranu bilja - ima dva zaposlena zadužena za sprovođenje Regulative (EU) 2003/2003. Zapošljavanje novih službenika je u skladu sa planom za 2015. godinu. Neophodna je dodatna edukacija novih i postojećih kadrova.

Projekcija potreba za novozaposlenima za sprovođenje pravne tekovine

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnoj godini	1	1	/	/	/
Realizacija	1	1			
Ukupan broj novozaposlenih u	1	2	2	2	2

odnosu na 2013. godinu					
-------------------------------	--	--	--	--	--

Projekcija potreba za novozaposlenima za sprovođenje pravne tekovine, 2014-2018

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet	5.625	20.080	20.080	20.080	20.080
Realizacija	5.625	20.080	20.080		
Donacije Ostalo	20.000	20.000	20.000	11.000	/

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog iznose 11.250 EUR godišnje, odnosno 56.250 EUR za period 2014-2018. godine. Zapošljavanjem jednog novozaposlenog u 2014. godini i još jednog zaposlenog u 2015. godini, ukupni troškovi za sprovođenje direktive iznose **142,195 EUR za period 2014-2018. godine.**

4.2.11 Hemikalije

U ovom trenutku, u Crnoj Gori postoji mali broj proizvođača proizvoda na koje se odnosi Regulativa (EZ) 1907/2006, Regulativa (EZ) 1272/2008 i Regulativa (EZ) 648/2004 EZ. Obaveze privrednih subjekata će uglavnom sprovoditi uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Regulativa (EZ) 1907/2006 (REACH)

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Regulativa (EZ) 1907/2006, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanje na tržište i/ili u upotrebu u Crnoj Gori čine:

1. Zakon o hemikalijama („Službeni list Crne Gore“, broj 18/12);
2. Pravilnik o sadržaju bezbjednosnog lista za hemikalije („Službeni list Crne Gore“, broj 13/13);
3. Pravilnik o sadržini dosijea hemikalija i registar hemikalija („Službeni list Crne Gore“, broj 19/13);
4. Pravilnik o utvrđivanju liste supstanci koje izazivaju visoku zabrinutost („Službeni list Crne Gore“, broj 13/13);
5. Pravilnik o kriterijumima za identifikaciju supstance kao perzistentne, bioakumulativne i toksične i veoma perzistentne i veoma bioakumulativne supstance („Službeni list Crne Gore“, broj 13/13);
6. Pravilnik o načinu izrade i sadržaju izvještaja o bezbjednosti hemikalije („Službeni list Crne Gore“, broj 19/13);
7. Pravilnik o načinu vođenja evidencije o hemikalijama i izdatim dozvolama za obavljanje djelatnosti prometa opasnih hemikalija („Službeni list Crne Gore“, broj 19/13);
8. Pravilnik o zabrani i ograničenju korišćenja, stavljanja u promet i proizvodnji hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu („Službeni list Crne Gore“, broj 19/13).

U cilju daljeg usklađivanja sa REACH Regulativom pristupilo se izmjenama i dopunama Zakona o hemikalijama, koji je planiran za II kvartal 2016. godine. Detalji o usvajanju podzakonskih akata

potrebnih, prema mišljenju Crne Gore, za potpunu usklađenost dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Regulativa (EZ) 1272/2008 – CLP

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Regulativa (EK) 1272/2008 u Crnoj Gori čine:

1. Zakon o hemikalijama („Službeni list Crne Gore“, broj 18/12);
2. Pravilnik o kriterijumima i načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalija i određenog proizvoda u klase opasnosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/12);
3. Lista klasifikovanih supstanci („Službeni list Crne Gore“, broj 58/12);
4. Pravilnik o kriterijumima za identifikaciju supstance kao perzistentne, bioakumulativne i toksične i veoma perzistentne i veoma bioakumulativne supstance („Službeni list Crne Gore“, broj 13/13);
5. Pravilnik o sadržaju bezbjednosnog lista za hemikalije („Službeni list Crne Gore“, broj 13/13).

U cilju daljeg usklađivanja sa CLP Regulativom pristupilo se izmjenama i dopunama Zakona o hemikalijama, koji je planiran za II kvartal 2016. godine Detalji o usvajanju podzakonskih akata potrebnih, prema mišljenju Crne Gore, za potpuno usklađivanje dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Regulativa 689/2008

Zakonom o hemikalijama i odgovarajućim podzakonskim aktima (Pravilnik o postupaku prethodnog obavješćavanja i postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavješćenja za izvoz hemikalija ("Sl. list CG", br. 13/13 i 27/14), Pravilnik o listi opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen) u pravnom sistemu Crne Gore uređena je materija koju u EU uređuje Regulativa (EC) No 689/2008 o uvozu i izvozu opasnih hemikalija.

Detalji o usvajanju podzakonskih akata potrebnih, prema mišljenju Crne Gore, za potpuno usklađivanje dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Regulativa (EZ) 648/2004 - Deterdženti

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode koje obuhvata Regulativa (EZ) 648/2004, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu u Crnoj Gori čine:

1. Zakon o hemikalijama („Službeni list Crne Gore“, broj 18/12);
2. Pravilnik o metodama ispitivanja biorazgradljivosti površinski aktivne supstance, načinu obilježavanja i sadržaju Lista o sastavu detergenta („Službeni list Crne Gore“, broj 50/13);
3. Pravilnik o utvrđivanju liste površinski aktivnih supstanci koje se mogu koristiti u deterгентu („Službeni list Crne Gore“, broj 36/13).

Gore navedeno zakonodavstvo je, prema mišljenju Crne Gore, u potpunosti usklađeno sa zahtjevima Regulative (EZ) 648/2004.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje Regulative (EZ) 1907/2006, Regulative (EZ) 1272/2008, Regulative (EZ) 689/2008 i Regulative (EZ) 648/2004 je Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Direktorat za životnu sredinu.

Agencija za zaštitu životne sredine (EPA) je organ zadužen za sprovođenje.

Uprava za inspekcijske poslove-Odsjek za ekološku inspekciju, nadležna je za inspekcijski nadzor.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. Postoje planovi za ovlašćivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u skladu sa zahtjevima regulative.

Što se tiče Regulative (EZ) 1907/2006, Agencija za zaštitu životne sredine vodi registar hemikalija u elektronskoj formi, vrši stručnu procjenu podataka sadržanih u dosijeu za supstance ili smješe koje sadrže supstance koje izazivaju visoku zabrinutost, takođe nalaže izmjenu predloženih mjera u cilju smanjenja rizika, sarađuje sa Evropskom agencijom za hemikalije (ECHA) i nadležnim organima drugih država članica u sprovođenju regulative.

Što se tiče Regulative (EZ) 1272/2008, Agencija za zaštitu životne sredine je nadležna za prikupljanje svih relevantnih informacija koje se odnose na klasifikaciju, razmjenu informacija, prijem informacija o zdravstvenim efektima preparata, odobrenja za upotrebu alternativnog hemijskog naziva i za prikupljanje bezbjednosnog lista i izvještaja o bezbjednosti hemikalije.

U skladu sa Regulativom (EC) No. 689/2008/EC izvoz i uvoz hemikalija sa Liste hemikalija koje podliježu postupku prethodnog obavješćavanja (PIC postupak) vrši se na osnovu obavješćenja koje dostavlja AZŽS zemlji, odnosno tako što AZŽS dobija obavješćenje o izvozu od nadležnog organa zemlje koja izvozi, tj. uvozi hemikalije. PIC postupak sprovodi se i za hemikalije sa Liste Roterdamske konvencije.

Što se tiče Regulative (EZ) 648/2004, Agencija za zaštitu životne sredine je zadužena za prikupljanje podataka, izdavanje dozvola za industrijsku i profesionalnu upotrebu deterdženata koji sadrže površinski aktivne supstance, kao i za provjeru podataka ukoliko se deterdžent koristi tako da se površinski aktivne supstance minimalno ispuštaju u životnu sredinu.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu Zakona o inspekcijskom nadzoru i Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda, tržišni nadzor vrši Uprava za inspekcijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

MORT je u Crnoj Gori primarno odgovorna institucija za transpoziciju propisa EU o hemikalijama i inadzor nad primjenom odgovarajućih propisa i trenutno je zaposlena jedna osoba, koja pokriva oblast upravljanja hemikalijama. Sistematizacijom je planirano zapošljavanje novih službenika.

AZŽS je zadužena za primjenu propisa u oblasti hemikalija. U AZŽS je, sistematizacijom, formirano Odjeljenje za upravljanje hemikalijama u okviru kojeg su sistematizovana i popunjena četiri radna mjesta za upravljanje hemikalijama.

UIP - Odsjek za ekološku inspekciju, nadležna je za inspekcijski nadzor nad sprovođenjem propisa u oblasti životne sredine, uključujući i podsektor hemikalija i zaposleno je šest ekoloških inspektora čije nadležnosti pokrivaju sva pitanja zaštite životne sredine u svim podoblastima uključujući i oblast upravljanja hemikalijama.

4.2.12 Biocidni proizvodi

Trenutno stanje

U Crnoj Gori trenutno ne postoje podaci o proizvođačima proizvoda na koje se odnosi Regulativa (EU) 528/2012. Obaveze privrednih subjekata će sprovoditi uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode na koje se odnosi Regulativa (EU) 528/2012, u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu u Crnoj Gori će biti:

1. Zakon o biocidnim proizvodima.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 24. Septembra 2015. godine usvojila Predlog zakona o biocidnim proizvodima koji je djelimično usklađen sa zahtjevima Regulative (EU) 528/2012. Predlog zakona se nalazi u skupštinskoj proceduri, dobio je saglasnost svih neophodnih odbora i čeka se usvajanje na plenarnoj sjednici.

Do kraja 2016. godine planirano je donošenje seta podzakonskih akata na osnovu Predloga zakona o biocidnim proizvodima kojim će se postići usklađenost sa Regulativom 528/2012. Detalji o usvajanju podzakonskih akata potrebnih, prema mišljenju Crne Gore, za potpunu usklađenost dati su u prilogu (vidite Akcioni plan u prilogu).

Ocjenjivanje usaglašenosti

Trenutno ne postoje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti. Postoje planovi za ovlašćivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u Crnoj Gori u skladu sa zahtjevima regulative.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje Regulative (EU) 528/2012 je Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Direktorat za životnu sredinu.

Agencija za zaštitu životne sredine (EPA) je organ zadužen za sprovođenje.

Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem Zakona o biocidima vrši organ uprave nadležan za inspeksijske poslove preko sanitarnih, veterinarskih, fitosanitarnih i ekoloških inspektora.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakona o inspeksijskom nadzoru i Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda, tržišni nadzor vrši Uprava za inspeksijske poslove. Za više informacija o tržišnom nadzoru vidite tačku 3.2.6.

Administrativni kapaciteti

Vidite tačku 4.2.11.

4.2.13 Motorna vozila

Trenutno stanje

U Crnoj Gori ne postoje proizvođači proizvoda (vozila) na koje se odnosi Direktiva 2007/46/EZ o motornim vozilima, Direktiva 2002/24/EZ o motornim vozilima sa dva ili tri točka, Direktiva 2003/37/EZ o traktorima i Direktiva 97/68/EZ o vandrumskim pokretnim mašinama. Obaveze privrednih subjekata će izvršavati uvoznici i distributeri.

Pravni okvir

Pravni okvir za propisivanje tehničkih zahtjeva i postupaka za ocjenjivanje usaglašenosti za proizvode obuhvaćene pravnim aktima EU:

1. Direktiva 2007/46/EZ o uspostavljanju okvira za homologaciju motornih vozila, kao i relevantni sektorski EU pravni akti;
2. Direktiva 2002/24/EZ o homologaciji tipa motornih vozila na dva ili tri točka, kao i relevantni sektorski EU pravni akti;
3. Direktiva 2003/37/EZ o homologaciji tipa traktora za poljoprivredu i šumarstvo, kao i relevantni sektorski EU pravni akti;
4. Direktiva 97/68 o emisijama iz vandrumskih pokretnih mašina;

u pogledu proizvodnje, uvoza i stavljanja na tržište i/ili u upotrebu u Crnoj Gori čine:

1. Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima („Službeni list Crne Gore“, broj 33/2012 i 58/14);
2. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore“, broj 53/11).

Gore navedeni pravni okvir predstavlja administrativni okvir za donošenje nacionalnih tehničkih propisa kojima će se preuzeti pravni akti EU i ne sadrži tehničke specifične zahtjeve za vozila.

Osim gore navedenih pravnih akata, Crna Gora je član dva međunarodna sporazuma u području homologacije tipa koji čine elementi nacionalnog pravnog poretka:

1. Sporazum o prihvatanju jedinstvenih uslova za odobravanje i uzajamno priznavanje odobrenja za automobilsku opremu i dijelove - potpisan u Ženevi 20. marta 1958.;
2. Sporazum o usvajanju jednoobraznih tehničkih propisa za vozila na točkove, opremu i dijelove koji se mogu ugraditi i / ili se koriste za vozila na točkove i uslovima za uzajamno priznavanje homologacije dodijeljene na osnovu tih propisa - stupio je na snagu 16. oktobra 1995.

Notifikacijom sukcesije od 23 oktobra 2006, Crna Gora je obavijestila Generalnog sekretara UN-a da preuzima obavezu sprovođenja svih ugovora koje su prethodno potpisali SFRJ, SRJ i SCG. Ovim je Crna Gora dobila status pravnog nasljednika svih ugovora čiji je depozitar Generalni sekretar UN-a.

Počevši od 3. juna 2006 Crna Gora je takođe preuzela odgovornost za sprovođenje dva gore navedena sporazuma o tipu odobrenja vozila, njegove opreme i dijelova u skladu s UNECE pravilima, kao i prepoznavanju tipa odobrenja odobrenog od strane ovlašćenih laboratorija ostalih potpisnika pod uslovima pravila ECE.

Na osnovu ova dva zakona, biće usvojena još četiri pravilnika:

1. Pravilnik o homologaciji motornih vozila (IV. kvartal 2016. godine),
2. Pravilnik o homologaciji motornih vozila na dva ili tri točka (IV. kvartal . 2018 godine),
3. Pravilnik o homologaciji traktora (IV. kvartal 2018. godine),
4. Pravilnik o emisijama iz vandrumskih pokretnih mašina (IV. kvartal 2018. godine).

Ova četiri pravilnika su planirana da budu potpuno usklađena sa relevantnim zakonodavstvom EU.

Navedene okvirne direktive (Direktiva 2007/46/EZ, Direktiva 2002/24/EZ, Direktiva 2003/37/EZ i Direktiva 97/68/EZ) su izričito navedene u ovom dokumentu s obzirom na činjenicu da odobravanja tipa pod pravilima UNECE, koje obuhvataju dva međunarodna sporazuma, ne pokrivaju odobrenje cijelog vozila (WVTA). Ovo nije slučaj sa vertikalnim (separatnim) direktivama koje imaju gotovo identičan sadržaj kao ekvivalentna pravila UNECE. Vertikalne direktive će se preuzeti u nacionalno zakonodavstvo jednostavnim pozivanjem u crnogorskim pravilnicima na pravila UNECE koja su već dio crnogorskog zakonodavstva.

Za više informacija o strukturi i planiranom vremenskom periodu za usvajanje pravilnika kojima se preuzimaju relevantni odvojeni pravni akti EU u oblasti odobravanja motornih vozila, motornih vozila na dva ili tri točka i traktora za poljoprivredu i šumarstvo, vidite Akcioni plan u prilogu.

Planirani rok za usvajanje navedenih akata je utvrđen imajući u vidu važnost proizvoda, kao i administrativne kapacitete nadležnog Direktorata.

Institucionalni okvir

Nadležni organ za preuzimanje gore navedenih okvirnih direktiva (kao i sektorskih pravnih akata EU u ovoj oblasti – više od 100) u nacionalno zakonodavstvo je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Direktorat za drumski saobraćaj.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva-Direktorat za drumski saobraćaj je krovna institucija u oblasti homologacije motornih vozila.

Tržišni nadzor

Na osnovu Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu Zakona o inspeksijskom nadzoru, Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima i Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti, tržišni nadzor vrši Ministarstva saobraćaja i pomorstva - Direktorat za drumski saobraćaj odnosno Inspekcija za drumski saobraćaj.

Postoje četiri inspektora koji obavljaju tržišni nadzor vozila na tržištu, kao i inspeksijski nadzor vozila u upotrebi.

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku, **Ministarstvo saobraćaja i pomorstva** nema dovoljan broj adekvatno obučenog osoblja za sprovođenje relevantnih pravnih akata. Trenutno su 2 zaposlena zadužena za preuzimanje i sprovođenje gore navedenih direktiva. Neophodna je dodatna edukacija novih i postojećih kadrova u ovoj oblasti.

Projekcija potreba za novozaposlenima za sprovođenje pravne tekovine

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Broj novozaposlenih u pojedinačnoj godini	/	1	/	2	/
Realizacija	/	1	/		

Ukupan broj novozaposlenih u odnosu na 2013. godinu	/	1	1	3	3
--	---	---	---	---	---

Projekcija potreba za novozaposlenima za sprovođenje pravne tekovine, 2014-2018

Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Državni budžet		11 250	22 500	33 750	33 750
Donacije Ostalo	11.000	61.000	61.000	11.000	/

Troškovi za jednog trenutno zaposlenog iznose 22.500 EUR godišnje, što znači 112.500 EUR za period 2014-2018. godine. Zapošljavanjem jednog novozaposlenog u 2015. godini i još dvoje u 2017. godini, ukupni troškovi za sprovođenje pravne tekovine iznose **202.500 EUR za period 2014-2018. godine.**

V PROCEDURALNE MJERE

Proceduralne mjere obuhvataju notifikaciju propisa, postupaka ocjenjivanja usaglašenosti i usluga informacionog društva shodno Direktivi 98/34/EZ; provjere na spoljnim granicama, pribavljanje i posjedovanje oružja, kvantitativna ograničenja i kulturna dobra.

5.1 Postupci notifikacije

Pravni okvir

Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list Crne Gore”, broj 53/11) stvoren je pravni osnov za preuzimanje u nacionalno zakonodavstvo Direktive 98/34/EZ, koja se odnosi na obavezu država članica da se međusobno obavještavaju o propisima koje planiraju donijeti, a u cilju izbjegavanja stvaranja nepotrebnih prepreka trgovini. Direktiva propisuje tzv. „period mirovanja” od 3 mjeseca kako bi se omogućilo državama članicama davanje komentara na dostavljeni tekst propisa. Ukoliko u tom periodu država članica izrazi zabrinutost ili dostavi komentare na propis, period mirovanja se produžava. Navedeni period mirovanja koji je propisan direktivom direktno utiče na donošenje tehničkog zakonodavstva.

Na osnovu člana 33. zakona, donijeta je Uredba o notifikaciji tehničkih propisa, standarda, propisa o uslugama informacionog društva i postupaka ocjenjivanja usaglašenosti („Službeni list Crne Gore”, broj 11/13). Uredba predstavlja i osnov za notifikaciju, odnosno obavještavanje, Svjetske trgovinske organizacije u skladu sa obavezama iz Sporazuma o tehničkim barijerama u trgovini.

Prema mišljenju Crne Gore, oba pravna akta su u potpunosti usklađena sa relevantnim pravnim aktima EU.

U cilju usklađivanja sa zahtjevima direktive 2015/1535 za II kvartal 2018 godine planirano je donošenje nove Uredbe o notifikaciji tehničkih propisa, propisa o uslugama informacionog društva i postupaka ocjene usaglašenosti.

Institucionalne/administrativne mjere

U skladu sa zahtjevima direktive svaka država članica osniva kontaktnu tačku (informacioni centar) preko koje će se vršiti komunikacija sa Evropskom komisijom. Kontaktna tačka/informacioni centar za razmjenu informacija, odnosno notifikaciju tehničkih propisa, propisa o uslugama informacionog društva, postupaka ocjenjivanja usaglašenosti je Ministarstvo nadležno za infrastrukturu kvaliteta, a za notifikaciju standarda Institut za standardizaciju Crne Gore. Imajući u vidu sličnost obaveza, ovi organi su nadležni i za notifikaciju propisa, standarda i postupaka ocjenjivanja usaglašenosti, odnosno davanje informacija o važećem pravu, po pravilima WTO/TBT.

Navedeni zadaci zahtijevaju odgovarajuću organizaciju i informatičku opremljenost informacionog centra, uključenost svih organa državne uprave nadležnih za pripremu i donošenje tehničkih propisa, kao i privrednih subjekata, koji su izvozno orjentisani, u pogledu razumijevanja postupaka koji su propisani uredbom, kao i njihovih prava i obaveza. U tom cilju, neophodno je uspostaviti jaku internu komunikaciju i koordinaciju sa organima državne uprave.

Zbog toga neophodno je jačanje administrativnih kapaciteta i edukacija u svim organima koji učestvuju u postupku notifikacije i davanja informacija. Neophodno je obezbijediti adekvatnu tehničku pomoć svim stranama koje su uključene u proces radi što boljeg razumijevanja svih mjera koje su propisane uredbom. Sve potrebne aktivnosti bi trebalo realizovati do kraja 2017. godine.

5.2 Kontrola na spoljnim granicama

Donošenjem Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, odredbe koje se odnose na saradnju i kontrolu proizvoda na spoljnim granicama su u potpunosti usklađene sa odredbama Regulative 765/2008/EZ o zahtjevima za tržišni nadzor.

Zakonom o opštoj bezbjednosti proizvoda („Službeni list Crne Gore”, broj 48/08) u nacionalno zakonodavstvo preuzete su odredbe Direktive Evropskog parlamenta i Savjeta 2001/95/EZ kojom se uređuje opšta bezbjednost proizvoda. Predmetni zakon odnosi se na sve grupe proizvoda čiji zahtjevi bezbjednosti nijesu uređeni posebnim propisima.

U cilju uspostavljanja saradnje i koordinacije, Tržišna inspekcija i Uprava carina su potpisale Memorandum o saradnji. Takođe, formirana je i ekspertska/radna grupa koja će koordinisati sprovođenje obaveza iz predmetnog Sporazuma.

5.3 Kontrola pribavljanja i posjedovanja oružja

Zakon o oružju („Službeni list CG“, broj 10/15), uređuje nabavku, držanje, nošenje, sakupljanje i prenošenje, kao i uslove za proizvodnju, ispitivanje i obilježavanje vatrenog oružja, popravljavanje i prepravljavanje, promet i prevoz oružja, pružanje usluga sportsko-rekreativnog gađanja i osposobljavanje građana za pravilnu upotrebu vatrenog oružja. Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na: nabavku, držanje, nošenje, sakupljanje, prenošenje, proizvodnju, ispitivanje i obilježavanje vatrenog oružja, popravljavanje i prepravljavanje, promet i prevoz oružja, strelišta za potrebe Vojske, policije, kao i drugih državnih organa i pravnih lica kad je to propisano posebnim zakonom; oružje koje se prevozi preko područja Crne Gore za potrebe nadležnih organa, organizacija, privrednih i drugih subjekata drugih država, u skladu sa međunarodnim ugovorima. Ministarstvo unutrašnjih poslova, u okviru kojeg je Uprava policije, zaduženo je za sprovođenje zakona.

Zakonom o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene („Službeni list Crne Gore“, broj 80/08) propisano je da spoljnu trgovinu kontrolisanom robom (naoružanje, vojna oprema i nevojna ubojna sredstva) mogu vršiti svi subjekti (pravna i fizička lica) upisani u Registar lica za obavljanje spoljne trgovine kontrolisanom robom. Registar se vodi od strane nadležnog ministarstva - Ministarstva ekonomije. Sva lica koja su registrovana za obavljanje pomenutih aktivnosti mogu da podnesu zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje spoljne trgovine kontrolisanom robom, u skladu sa zakonom.

Odluka o utvrđivanju Nacionalne kontrolne liste naoružanja i vojne opreme („Službeni list Crne Gore“, broj 43/13) je u potpunosti usklađena sa Evropskom listom naoružanja i vojne opreme. Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene („Službeni list Crne Gore“, broj 80/08) u članu 11. specificira uslove čije ispunjenje je potrebno za podobnost za upis u Registar lica koja mogu da vrše spoljnu trgovinu kontrolisanom robom. Zahtjev za izdavanje dozvole može se podnijeti tek nakon registracije.

Kontrolnom Listom za izvoz, uvoz i tranzit robe („Službeni list Crne Gore“, broj 25/13) propisano je da dozvolu za spoljnu trgovinu antikvitetima čija starost prelazi 75 godina izdaje nadležno ministarstvo - Ministarstvo kulture Crne Gore.

Oružje se razvrstava u kategorije **A, B, C i D:**

- kategorija A obuhvata oružje čije je nabavljanje, držanje i nošenje zabranjeno (vojni projektili sa eksplozivnim punjenjem i bacač; automatsko; oružje koje je prerusenou drugim predmetima; municiju sa probojnim, eksplozivnim ili zapaljivim projektilima i projektele za takvu municiju; municiju za pištolje i revolvere sa projektilom koji ima rasprskavajuće dejstvo i projektele za takvu municiju, osim municije za lov ili sportsko streljaštvo; vojno oružje; eksplozivno oružje i njegove djelove.; sve vrste oružja sa integralnim prigušivačima i prigušivače namijenjene oružju););
- kategorija B obuhvata oružje čije je nabavljanje, držanje i nošenje zabranjeno bez isprave o oružju (poluautomatsko ili repetirajuće kratko; kratko za jedinačnu paljbu sa središnjim paljenjem; kratko za jedinačnu paljbu sa obodnimpaljenjem ukupne dužine do 28 cm; poluautomatsko dugo koje sa magacinom i ležištem metka može primiti više od tri metka; poluautomatsko dugo koje sa magacinom i ležištem metka može primiti najviše tri metka, kod kojeg se mehanizam za punjenje može skinuti ili kad nije sigurno da li je oružje takve konstrukcije da ga je moguće običnim alatom prepraviti u oružje koje sa magacinom i ležeštem metka može primiti više od tri metka; repetirajuće i poluautomatsko dugocijevno sa glatkom cijevi ukupne dužine do 60 cm; repetirajuće dugocijevno oružje koje nije navedeno u ovom nabrananju; dugo za jedinačnu paljbu sa jednom ili više užlijebljenih cijevi; poluautomatsko dugo koje nije obuhvaćeno u prethodnom nabrananju; kratko za jedinačnu paljbu sa rubnim paljenjem ukupne dužine iznad 28 cm; dugo za jedinačnu paljbu sa jednom ili više glatkih cijevi; staro oružje; dugo vatreno oružje za jedinačnu paljbu sa kombinacijom glatkih i užlijebljenih cijevi; poluautomatsko za civilnu upotrebu, koje je slično automatskom, a koje nije obuhvaćeno prethodnim nabrananjem);
- kategorija C obuhvata oružje čije je držanje i nošenje zabranjeno bez prijave Ministarstvu unutrašnjih poslova (gasno; reprodukciju vatrenog oružja kod kojeg se ne upotrebljava jedinstveno punjenje; mužar; vazdušno oružje čija je kinetička energija veća od 10,5 J ili

je brzina projektila veća od 250 m/s ili je kalibra većeg od 4,5 mm; oružje sa tetivom čija je sila natege veća od 450 N;

- kategorija D obuhvata oružje koje mogu nabavljati, držati i nositi samo fizička lica starija od 18 godina, a izuzetno raspršivače mogu držati i nositi lica starija od 16 godina (vazdušno kinetičke energije do 10,5 J ili je brzina projektila do 250 m/s i kalibra do 4,5 mm; oružje sa tetivom čija je sila natege manja od 450 N; električni paralizator; raspršivač; hladno oružje).

Za oružje koje je nabavljeno na osnovu odobrenja fizičkom licu izdaje se oružni list (za držanje oružja – za ličnu bezbjednost; za držanje i nošenje - radi bavljenja streljaštvom i lovom), a privrednom društvu i preduzetniku odobrenje za držanje oružja, sa rokom važenja od 10t godina. Oružni list se neće izdati za oružje za koje se ne može utvrditi porijeklo; koje prije stavljanja u promet nije označeno žigom ili serijskim brojem; koje je uvezeno ili uneseno iz inostranstva ako nije plaćena carina; kao i u slučajevima kada se u postupku registracije utvrdi postojanje razloga za odbijanje. Ovlašćeni trgovac oružjem dužan je da o prodaji oružja obavijesti Ministarstvo unutrašnjih poslova u roku od osam dana od dana prodaje oružja kategorija B i C .

Odobrenje za sakupljanje starog oružja izdaje se sa trajnim rokom, fizičkom li pravnom licu koje ispunjava zakonske uslove i koje ima prostor za bezbjedan smještaj. Može se izdati muzejima, za sakupljanje zabranjenog oružja (kategorije A), koje se ne izrađuje i koje ne upotrebljava vojska i policija, ako je trajno onesposobljeno.

Oružje i municija oduzeti u pravosnažno okončanom krivičnom, prekršajnom i upravnom postupku, postaju vlasništvo države i predaju se Ministarstvu unutrašnjih poslova na raspolaganje.

Proizvodnjom, prometom i posredovanjem u prometu oružja i municije, popravljanjem i prepravljanjem oružja, kao i prevozom oružja i municije mogu se baviti pravna lica i preduzetnici koji su registrovani za obavljanje te djelatnosti i imaju odobrenje od Ministarstva unutrašnjih poslova za bavljenje djelatnošću (vrše se provjere za odgovorna i druga lica, kao i da li objekat ispunjava bezbjednosno-tehničke uslove). Proizvedeno oružje, kao i oružje kod kojeg je prepravkom zamijenjen glavni dio, prije stavljanja u promet, podliježe ispitivanju i obilježavanju žigom ili nekom drugom identifikacionom oznakom. Ispitivanje je provjera ispravnosti, a obilježavanje je utiskivanje oznake-žiga na oružje za koje je utvrđeno da je ispravno, u skladu sa posebnim propisima. Proizvodnjom oružja u Crnoj Gori bavi se jedan proizvođač od 2012. godine. Označavanje oružja vrši ovlašćeno lice iz inostranstva.

U skladu sa članom 6. Zakona o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene („Službeni list Crne Gore“, broj 80/08), Odluka o utvrđivanju liste nevojnih ubojnih sredstava („Službeni list Crne Gore“, broj 66/10) – oružje, municija, energetski materijal - je usvojena, i, prema mišljenju Crne Gore, usklađena sa Regulativom br. 258/2012. Spoljnu trgovinu pomenutom robom mogu vršiti sva lica (fizička i pravna) prethodno upisana u Registar koji se vodi od strane nadležnog organa – Ministarstva ekonomije Crne Gore. Sva lica koja su registrovana za obavljanje pomenutih aktivnosti mogu da podnesu zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje spoljne trgovine pomenutim robama, u skladu sa zakonom.

Crna Gora će objaviti novi zakon i podzakonske akte u ovoj oblasti do IV kvartala 2018 godine u saglasnosti sa izmjenama *acquisa* i sugestijama EU komisije.

U Ministarstvu unutrašnjih poslova postoji kadar za sprovođenje novih propisa, koji će se dodatno edukovati, za šta nijesu potrebna posebna finansijska sredstva.

5.4 Kvantitativna ograničenja

Članom 6. Zakona o spoljnoj trgovini („Službeni list Republike Crne Gore”, broj 28/04, 37/07 i 57/14) propisano je da Vlada posebnom odlukom uspostavlja, ažurira i objavljuje Kontrolnu listu za izvoz i uvoz koja sadrži informacije o robi čiji je izvoz odnosno uvoz ograničen. S tim u vezi, donijeta je Kontrolna lista za izvoz, uvoz i tranzit robe („Službeni list Crne Gore”, broj 38/15) čiji je spoljnotrgovinski promet ograničen i realizuje se uz dozvolu izdatu od strane nadležnog organa, u skladu sa zakonom.

Kontrolnom listom za izvoz i uvoz robe propisan je režim dozvola (za izvoz odnosno uvoz) za svu robu koja je navedena u 6 priloga u okviru ove Kontrolne liste. Sva roba koja je navedena u ovim prilogima ne odnosi se na naoružanje, vojnu opremu i robu dvostruke namjene (sa izuzetkom robe iz Glave 31 gdje je naveden porozni amonijum nitrat za eksplozive). Dakle:

1. Na osnovu Zakona o spoljnoj trgovini, donijeta je Kontrolna lista za izvoz i uvoz robe („Službeni list Crne Gore“, broj 38/15) koja sadrži sva ograničenja za robe (sa izuzetkom naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namjene).
2. Na osnovu Zakona o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene („Službeni list Crne Gore“, broj 80/08) i Zakona o kontroli izvoza robe dvostruke namjene („Službeni list Crne Gore“, broj 30/12), donijete su 3 kontrolne liste koje obuhvataju samo naoružanje:
 - a. Odluka o utvrđivanju nacionalne kontrolne liste naoružanja i vojne opreme („Službeni list Crne Gore“, broj 42/14),
 - b. Odluka o utvrđivanju nacionalne kontrolne liste robe dvostruke namjene („Službeni list Crne Gore“, broj 50/15),
 - c. Odluka o utvrđivanju liste nevojnih ubojnih sredstava („Službeni list Crne Gore“, broj 66/10).

Što se tiče hrane, sa aspekta veterinarske, sanitarne i fitosanitarne politike u zakonima, uredbama ili administrativnim odredbama, koje su usvojene na nacionalnom nivou, ne postoje mjere koje dozvoljavaju samo trgovcima koji posjeduju licencu za proizvodnju, ili licencu za trgovinu na veliko, da vrše uvoz određene robe.

5.5. Kulturna dobra

Zakonodavni okvir u ovoj oblasti čine Zakon o zaštiti kulturnih dobara („Sl. list CG“, br. 49/10), i Pravilnik o popisu zbirki predmeta koji se mogu smatrati nacionalnim blagom države članice EU („Sl. list CG“, br. 48/13).

Zakon o zaštiti kulturnih dobara, u čl. 63. do 69. reguliše pitanja: vraćanje kulturnih dobara državi članici EU; postupak za vraćanje kulturnih dobara; sudske postupke; saradnju sa državama članicama; vraćanje kulturnih dobara protivpravno odnijetih s teritorije države koja nije članica EU; vraćanje kulturnih dobara protivpravno odnijetih s teritorije Crne Gore; aktivnosti vraćanja kulturnih dobara.

Pravilnik o popisu zbirki predmeta koji se mogu smatrati nacionalnim blagom države članice EU reguliše listu kulturnih predmeta koji mogu biti predmet gore navedenih članova zakona. Navedeni

akti su djelimično usklađeni s Direktivom Savjeta 93/7/EEC od 15. III 1993. o povraćaju kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državne teritorije države članice.

Institucionalni okvir i administrativni kapaciteti

Nadležni organi za sprovođenje odredbi u vezi vraćanja kulturnih predmeta protivpravno odnijetih s teritorije države članice su Ministarstvo kulture i Uprava za zaštitu kulturnih dobara, koja je organ u sastavu Ministarstva kulture, kao i nadležni sudovi pred kojima država članica podnese žalbu. Ministarstvo je dužno da koordinira saradnju s nadležnim organima država članica u pogledu vraćanja protivpravno odnijetih kulturnih dobara.

U skladu sa članom 76a Zakona o inspekcijskom nadzoru, inspekcijski nadzor u oblastima prosvjete, sporta, zaštite kulturnih dobara i kulturne baštine, arhivske djelatnosti, do 31. XII 2015, vrše organi državne uprave određeni zakonima kojima su ove oblasti uređene, dok propisane odredbe prestaju da važe nakon 31. XII 2015. Shodno navedenom, inspektor za kulturnu baštinu, koji u skladu sa Zakonom vrši nadzor u pogledu primjene odredbi Zakona o zaštiti kulturnih dobara koje se odnose na uspostavljanje zaštite kulturnih dobara i vođenje Registra i inspektor za kulturna dobra, koji vrši inspekcijski nadzor u odnosu na stanje kulturnih dobara, režim i mjere zaštite i prava i obaveze vlasnika i držalaca kulturnih dobara, preseljeni su u Upravu za inspekcijske poslove, koja je organ nadležan za vršenje inspekcijskog nadzora u ovoj oblasti.

Zakon o zaštiti kulturnih dobara („Sl. list CG“, br. 49/10) i Pravilnik o popisu zbirki predmeta koji se mogu smatrati nacionalnim blagom države članice EU („Sl. list CG“, br. 48/13) su usklađeni s Direktivom Savjeta 93/7/EEC od 15. III 1993. o povraćaju kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državne teritorije države članice. Usklađivanje s Direktivom 2014/60 EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. V 2014. o povraćaju kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državne teritorije države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 biće realizovano do kraja 2018.

Crna Gora će u toku pretpristupnih pregovora i nadalje kontinuirano posvetiti posebnu pažnju sprovođenju mjera koje podrazumjevaju slobodno kretanje roba. U toku sprovođenja aktivnosti koje su date u ovoj Strategiji i u dinamici koja je data u Akcionom planu za sprovođenje ove strategije obezbijediće se neophodni kapaciteti za njeno sprovođenje.

Takođe, ova Strategija uključuje prioritizaciju u odnosu na potrebe ekonomije Crne Gore u pravcu ne samo servisiranja u proizvodnim oblastima, nego i stvaranju pretpostavki za investiranje i rast ekonomije u industrijskim oblastima proizvodnje. U smislu prethodnog, a i u svijetlu činjenice da je crnogorsko tržište veoma malo, kroz slobodno kretanje roba Crna Gora se nada proširenju ciljnog tržišta i skorom ulasku na zajedničko tržište EU.

Strategija Crne Gore za sprovođenje pravne tekovine u oblasti slobode kretanja roba 2014-2018

Indikativni petogodišnji Akcioni plan

Maj 2016

STRATEGIJSKI OKVIR			
Naziv dokumenta	Status	Nadležni organ/Organ za implementaciju	Rok za donošenje
HORIZONTALNE MJERE			
Akcioni plan za usklađivanje sa članovima 34 - 36 UFEU	Usvojen na sjednici Vlade CG od 17.12.2015	Ministarstvo ekonomije Nadležna ministarstva	IV Q 2015
Strategija razvoja akreditacije za period 2015 - 2018	Usvojeno na sjednici Vlade CG od 20.11.2014	Ministarstvo ekonomije Akreditaciono tijelo CG	IV Q 2014
Akcioni plan za sprovođenje strategije razvoja akreditacije / godišnji	AP za 2015 usvojen na sjednici Vlade CG od 20.11.2014 AP za 2016 usvojen na sjednici Vlade CG od 11.02.2016	Ministarstvo ekonomije Akreditaciono tijelo CG	IV Q 2016 IV Q 2017
Strategija razvoja standardizacije u Crnoj Gori 2015 - 2018	Usvojeno na sjednici Vlade CG od 20.11.2014	Ministarstvo ekonomije Institut za standardizaciju CG	IV Q 2014
Akcioni plan za sprovođenje strategije razvoja standardizacije / godišnji	AP za 2015 usvojen na sjednici Vlade CG od 20.11.2014 AP za 2016 usvojen na sjednici Vlade CG od 11.02.2016	Ministarstvo ekonomije Institut za standardizaciju CG	IV Q 2016 IV Q 2017
Strategija razvoja metrologije u Crnoj Gori za period 2016 - 2018	Usvojena na sjednici Vlade CG od 28.12.2015	Ministarstvo ekonomije Zavod za metrologiju	IV Q 2015
Nacionalna strategija za tržišni nadzor 2018 – 2020		Ministarstvo ekonomije Uprava za inspekcijske poslove Ostali organi tržišnog nadzora	IV Q 2017
Opšti program tržišnog nadzora / godišnji	Usvojen za 2015 i 2016	Koordinaciono tijelo za tržišni nadzor Uprava za inspekcijske poslove Ostali organi tržišnog nadzora	Kontinuirano
STARI PRISTUP			
Nacionalna strategija upravljanja hemikalijama	Realizovano - Usvojen na sjednici Vlade CG od 15.01.2015. godine	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Agencija za zaštitu životne sredine	I Q 2015
Akcioni plan za Nacionalnu strategiju upravljanja hemikalijama 2015-2018	Realizovano - Usvojen na sjednici Vlade CG od 15.01.2015. godine	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Agencija za zaštitu životne sredine	I Q 2015

Izvor EU prava	Nacionalni propis CG kojim se preuzima EU izvor prava	Pravni osnov za donošenje podzakonskog akta	Rok za donošenje propisa
HORIZONTALNE MJERE			
METROLOGIJA, STANDARDIZACIJA, AKREDITACIJA, OCJENA USAGLAŠENOSTI I TRŽIŠNI NADZOR			
Regulativa (EZ) 765/2008	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akreditaciji ("Službeni list CG", br. 43/15) (ME)	N/A	III Q 2015
Regulativa (EZ) 765/2008	Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu ("Službeni list CG", br. 33/14) (ME)	N/A	III Q 2014
	Zakon o izmjenama i dopunama nadzoru proizvoda na tržištu (ME)	N/A	II Q 2018
Regulativa (EZ) 764/2008	Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu ("Službeni list CG", br. 33/14) (ME)	N/A	III Q 2014
Direktiva 2001/95/EZ Directive 87/357/EEC	Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu ("Službeni list CG", br. 33/14) (ME)	N/A	III Q 2014
	Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda ("Službeni list CG", br. 45/14) (ME)		IV Q 2014
	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda (ME)	N/A	III Q 2016
Regulativa (EU) 1025/2012	Zakon o standardizaciji (ME)	N/A	IV Q 2016
Odluka 768/2008/EC	Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti	N/A	II Q 2017
Direktiva 80/181/EEC Direktiva 2009/3/EC	Uredba o zakonskim mjernim jedinicama („Službeni list CG" br. 22/09 i 72/15)	Zakon o metrologiji	II Q 2015
Direktiva 2009/34/EC	Pravilnik o zajedničkim odredbama za mjerila i metode metrološke kontrole	Zakon o metrologiji	IV Q 2018
Direktiva 76/211/EEC Direktiva 2007/45/EC	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o prethodno upakovanim proizvodima	Zakon o metrologiji	II Q 2017
NOVI PRISTUP			
DIREKTIVE PO POJEDINIM GRUPAMA PROIZVODA			
Direktiva 2004/108/EZ	Pravilnik o elektromagnetnoj kompatibilnosti ("Službeni list CG", br. 50/14) (ME)	Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti (ZTZP)	IV Q 2014
Direktiva 2014/30/EU	Pravilnik o elektromagnetnoj kompatibilnosti (ME)	ZTZP	II Q 2017
Direktiva 2014/29/EU	Pravilnik o jednostavnim posudama pod pritiskom (ME)	ZTZP	II Q 2017
Direktiva 2014/35/EU	Pravilnik o niskonaponskoj električnoj opremi (ME)	ZTZP	II Q 2017
Direktiva 2014/33/EU	Pravilnik o bezbjednosti liftova (ME)	ZTZP	II Q 2017
Direktiva 2014/68/EU	Pravilnik o tehničkim zahtjevima za opremu pod pritiskom	ZTZP	II Q 2017
Direktiva 2009/142/EZ	Pravilnik o uređajima na gasna goriva ("Službeni list CG", br. 10/15)	ZTZP	I Q 2015
Direktiva 92/42/EZ	Pravilnik o zahtjevima za stepene korisnosti novih toplovodnih kotlova na tečno i gasovito gorivo ("Službeni list CG", br. 41/15)	ZTZP	III Q 2015
Direktiva 75/324/EEC	Pravilnik o aerosolnim raspršivačima ("Službeni list CG", br. 10/15) (ME)	ZTZP	I Q 2015

	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o aerosolnim raspršivačima (ME)	ZTZP	I Q 2017
Direktiva 2009/127/EZ	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bezbjednosti mašina (ME)	ZTZP	II Q 2017
Direktiva 2014/34/EU	Pravilnik o tehničkim zahtjevima za opremu i zaštitne sisteme koji se upotrebljavaju u potencijalno eksplozivnim sredinama (ME)	ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 1999/5/EZ	Pravilnik o radio opremi i telekomunikacionoj terminalnoj opremi ("Službeni list CG", br. 46/14)	Zakon o elektronskim komunikacijama ZTZP	IV Q 2014
Direktiva 2014/53/EU	Pravilnik o radio opremi	ZEK ZTZP	II Q 2017
Direktiva 2014/32/EU Direktiva 2015/13/EU	Pravilnik o zahtjevima za mjerila (MID)	Zakon o metrologiji ZTZP	II Q 2017
Direktiva 2014/31/EU	Pravilnik o zahtjevima za vage sa neautomatskim funkcionisanjem (NAWI)	Zakon o metrologiji ZTZP	II Q 2017
Direktiva 89/686/EEZ	Pravilnik o opremi lične zaštite („Službeni list CG" br. 17/15)	ZTZP	II Q 2015
ŽIČARE			
Direktiva 2009/9/EZ	Pravilnik o uslovima za žičare za prevoz lica („Službeni list CG" br. 42/14)	Zakon o bezbjednosti, organizacija i efikasnosti željezničkog prevoza (Sl. list CG br. 1/14)	IV Q 2014
Regulativa EU 2016/424	Pravilnik o uslovima za žičare za prevoz lica	Zakon o bezbjednosti, organizacija i efikasnosti željezničkog prevoza (Sl. list CG br. 1/14)	I Q 2018
EKO DIZAJN			
Direktiva 2009/125/EZ (Okvirna Direktiva)	Zakon o efikasnom korišćenju energije („Službeni list CG" br. 57/14) (ME)	N/A	IV Q 2014
	Pravilnik o eko dizajnu proizvoda koji utiču na potrošnju energije („Službeni list CG" br. 9/16) (ME)	Zakon o efikasnom korišćenju energije (ZEKE) ZTZP	I Q 2016
Regulativa (EC) 2009/245	Pravilnik o zahtjevima za eko dizajn neusmjerenih sijalica za domaćinstva	ZEKE ZTZP	IV Q 2016
Regulativa (EC) 2009/244	Pravilnik o zahtjevima za eko dizajn fluorescentnih sijalica bez integrisanih prigušnica, sijalica sa električnim pražnjenjem visokog intenziteta i prigušnice i svjetiljke za operisanje istima	ZEKE ZTZP	IV Q 2016
Regulativa (EC) 2009/640	Pravilnik o zahtjevima za eko dizajn električnih motora	ZEKE ZTZP	IV Q 2016
Regulativa (EC) 2013/813 Regulativa (EC) 2013/814	Pravilnik o zahtjevima za eko dizajn za uređaja za zagrijavanje prostora i vode	ZEKE ZTZP	II Q 2018
Regulativa (EC) 2008/1275	Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika za određivanje zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME)	ZEKE ZTZP	IV Q 2017

Regulativa (EC) 2009/107	Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika za određivanje zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME)	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EC) 2009/278	Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika za određivanje zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME)	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EC) 2009/642	Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika za određivanje zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME)	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EC) 2009/643	Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika za određivanje zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME)	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EU) 2012/1194	Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika za određivanje zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME)	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EU) 2010/1015	Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika za određivanje zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME)	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EU) 2010/1016	Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika za određivanje zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME)	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EU) 2011/327	Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika za određivanje zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME)	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EU) 2012/206	Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika za određivanje zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME)	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EU) 2012/547	Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika za određivanje zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME)	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EC) 2009/641	Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika za određivanje zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME)	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
Regulativa (EU) 2012/932	Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika za određivanje zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije (ME)	ZEKE ZTZP	IV Q 2017
MEDICINSKA SREDSTVA			
Direktiva 93/42/EEZ	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)	N/A	III Q 2017
	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	Zakon o medicinskim sredstvima (ZMS)	II Q 2018
	Pravilnik o vigilanci i praćenju medicinskih sredstava u prometu (MZ)	ZMS	II Q 2018
	Pravilnik o oglašavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	III Q 2018
	Pravilnici o kliničkim ispitivanjima medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
Direktiva 90/385/EEZ	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)	N/A	III Q 2017
	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	Zakon o medicinskim sredstvima (ZMS)	II Q 2018
	Pravilnik o vigilanci i praćenju medicinskih sredstava u prometu (MZ)	ZMS	II Q 2018
	Pravilnik o oglašavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	III Q 2018

	Pravilnici o kliničkim ispitivanjima medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
Direktiva 98/79/EEZ	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)	N/A	III Q 2017
	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	Zakon o medicinskim sredstvima (ZMS)	II Q 2018
	Pravilnik o vigilanci i praćenju medicinskih sredstava u prometu (MZ)	ZMS	II Q 2018
	Pravilnik o oglašavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	III Q 2018
	Pravilnici o kliničkim ispitivanjima medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)	N/A	III Q 2017
Direktiva 2003/12/EZ	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	Zakon o medicinskim sredstvima (ZMS)	II Q 2018
	Pravilnik o vigilanci i praćenju medicinskih sredstava u prometu (MZ)	ZMS	II Q 2018
	Pravilnik o oglašavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	III Q 2018
	Pravilnici o kliničkim ispitivanjima medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)	N/A	III Q 2017
	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	Zakon o medicinskim sredstvima (ZMS)	II Q 2018
Direktiva 2003/32/EZ	Pravilnik o vigilanci i praćenju medicinskih sredstava u prometu (MZ)	ZMS	II Q 2018
	Pravilnik o oglašavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	III Q 2018
	Pravilnici o kliničkim ispitivanjima medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)	N/A	III Q 2017
	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	Zakon o medicinskim sredstvima (ZMS)	II Q 2018
	Pravilnik o vigilanci i praćenju medicinskih sredstava u prometu (MZ)	ZMS	II Q 2018
Direktiva 2005/50/EZ	Pravilnik o oglašavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	III Q 2018
	Pravilnici o kliničkim ispitivanjima medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)	N/A	III Q 2017
	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	Zakon o medicinskim sredstvima (ZMS)	II Q 2018
	Pravilnik o vigilanci i praćenju medicinskih sredstava u prometu (MZ)	ZMS	II Q 2018
	Pravilnik o oglašavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
Regulativa (EZ) 722/2012	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	III Q 2018
	Pravilnici o kliničkim ispitivanjima medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)	N/A	III Q 2017
Regulativa (EZ) 722/2012	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	Zakon o medicinskim sredstvima (ZMS)	II Q 2018
	Pravilnik o vigilanci i praćenju medicinskih sredstava u prometu (MZ)	ZMS	II Q 2018
	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)	N/A	III Q 2017

	Pravilnik o oglašavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	III Q 2018
	Pravilnici o kliničkim ispitivanjima medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	IV Q 2018
Regulation (EC) 207/2012	Zakon o medicinskim sredstvima (MZ)	N/A	III Q 2017
	Pravilnik o razvrstavanju i upisu u registar medicinskih sredstava (MZ)	Zakon o medicinskim sredstvima (ZMS)	II Q 2018
	Pravilnik o obilježavanju medicinskih sredstava (MZ)	ZMS	III Q 2018
GRAĐEVINSKI PROIZVODI			
Regulativa (EU) 305/2011	Zakon o građevinskim proizvodima "Sl. list CG", br. 18/14	N/A	II Q 2014
	Pravilnik o načinu izrade dokumenta o ocjeni kao sadržaj i način vođenja evidencije izdatih dokumenata o ocjeni	Zakon o građevinskim proizvodima (ZGP)	IV Q 2016
Regulativa (EU) 305/2011 Regulativa (EU) 1062/2013	Pravilnik o sadržaju i obliku dokumenta o tehničkoj ocjeni kao i sadržaj i način vođenja evidencije izdatih tehničkih ocjena	ZGP	IV Q 2016
Regulativa (EU) 305/2011 Regulativa (EU) 574/2014 Regulativa (EU) 157/2014	Pravilnik o bližem obliku i sadržaju izjave o svojstvima "Sl. list CG", br. 46/14	ZGP	IV Q 2014
Regulativa (EU) 305/2011	Pravilnik o načinu označavanja građevinskog proizvoda "Sl. list CG", br. 46/14	ZGP	IV Q 2014
Regulativa (EU) 305/2011 Regulativa (EU) 568/2014	Pravilnik o sadržaju sistema ocjene "Sl. list CG", br. 46/14	ZGP	IV Q 2014
Regulativa (EU) 305/2011	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje i ukidanje imenovanja za ocjenu i provjeru postojanosti svojstava i sadržaj i način vođenja evidencije o izdatim i ukinutim imenovanjima	ZGP	IV Q 2016
	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje i ukidanje imenovanja za izdavanje tehničke ocjene i dokumenta o ocjeni kao i listi grupa proizvoda	ZGP	IV Q 2016
Regulativa (EU) 305/2011 Regulativa (EU) 1291/2014 Regulativa (EU) 1292/2014 Regulativa (EU) 1293/2014,	Pravilnik o protivpožarnoj klasifikaciji proizvoda	ZGP i Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata	IV Q 2016
	Uredba o načinu priznavanja isprava i znakova usaglašenosti građevinskih proizvoda	ZGP	IV Q 2016
	Pravilnici o tehničkim zahtjevima za različite grupe građevnih proizvoda	ZGP i Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata	Kontinuirano 2016-2018

EKSPLOZIVI ZA CIVILNU UPOTREBU PIROTEHNIČKA SREDSTVA			
Direktiva 2007/23/EC	Pravilnik o tehničkim zahtjevima i postupcima za ocjenjivanje usaglašenosti, znakovima i načinu označavanja eksplozivnih materija („Službeni list Crne Gore“, broj 45/15 i 68/15)	Zakon o eksplozivnim materijama	III Q 2015 IV Q 2015
Direktiva 2014/28/EU	Pravilnik o tehničkim zahtjevima i postupcima za ocjenjivanje usaglašenosti, znakovima i načinu označavanja eksplozivnih materija	Zakon o eksplozivnim materijama	IV Q 2018
Direktiva 93/15/EC	Pravilnik o bezbjednosnim uslovima koje moraju da ispune pirotehnička sredstva („Službeni list Crne Gore“, broj 42/15 i 67/15)	Zakon o eksplozivnim materijama	III Q 2015 IV Q 2015
Direktiva 2013/29/EC	Pravilnik o bezbjednosnim uslovima koje moraju da ispune pirotehnička sredstva	Zakon o eksplozivnim materijama	IV Q 2018
PLOVILA ZA REKREACIJU			
Direktiva 2013/53/EU	Pravilnik o sertifikaciji jahti	Zakon o jahtama (Sl. list CG broj 46/07, 42/15)	IV Q 2016
	Pravilnik o sertifikaciji čamaca	Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe („Sl. list CG“, br. 62/13)	IV Q 2017
IGRAČKE			
Direktiva 2009/48/EC	Pravilnik o bezbjednosti igračaka“Službeni list CG“, br. 4/15	ZTZP	I Q 2015
	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bezbjednosti igračaka	ZTZP	IV Q 2017
STARI (SEKTORSKI) PRISTUP KOZMETIKA			
Regulativa EZ 1223/2009	Zakon o kozmetičkim proizvodima	N/A	II Q 2018
	Pravilnik o zahtjevima za kozmetičke proizvode	Zakon o kozmetičkim proizvodima	IV Q 2018
PREKURSORI ZA NARKOTIKE			
Regulativa EC 273/2004	Pravilnik o sadržini zahtjeva za dobijanje odobrenja za korišćenje prekursora i sadržini odobrenja za korišćenje prekursora“Službeni list CG“, br. 4/2015	Zakon o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci “Sl. list CG“, br. 83/09 (ZKPPS)	I Q 2015
	Pravilnik o sadržini zahtjeva za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz, transit i prevoz prekursora, i obrascu dozvole za uvoz, izvoz, transit i prevoz prekursora“Službeni list CG“, br. 4/2015	(ZKPPS)	I Q 2015

	Pravilnik o sadržini zahtjeva za dobijanje dozvole za proizvodnju prekursora i sadržini dozvole za proizvodnju prekursora"Službeni list CG", br. 6/2015	(ZKPPS)	I Q 2015
	Pravilnik o obliku i sadržini izvještaja o stvarnim količinama izvezenih ili uvezenih prekursora"Službeni list CG", br. 12/2015	(ZKPPS)	I Q 2015
	Pravilnik o sadržini zahtjeva za dobijanje odobrenja za korišćenje prekursora i sadržini odobrenja za korišćenje prekursora"Službeni list CG", br. 4/2015	(ZKPPS)	I Q 2015
	Pravilnik o bližim podacima i sadržini godišnjeg izvještaja o proizvodnji i prometu prekursora "Službeni list CG", br. 16/2015	(ZKPPS)	II Q 2015
	Pravilnik o obrascu, sadržini i načinu dostavljanja obavještenja o izvozu prekursora "Službeni list CG", br. 4/2015	(ZKPPS)	I Q 2015
	Pravilnik o obliku i sadržini izjave krajnjeg korisnika o namjeni prekursora"Službeni list CG", br. 4/2015	(ZKPPS)	I Q 2015
	Pravilnik o sadržini zahtjeva za dobijanje dozvole za promet prekursora i sadržini dozvole za promet prekursora"Službeni list CG", br. 4/2015	(ZKPPS)	I Q 2015
Nema izvora EU prava	Pravilnik o sadržini i načinu vođenja evidencije pravnih lica koja se bave proizvodnjom i/ili prometom prekursora i registra pravnih lica koja vrše proizvodnju, promet, uvoz, izvoz, tranzit i prevoz prekursora, kao i posebnog registra o izdatim dozvolama "Službeni list CG", br. 32/15	(ZKPPS)	II Q 2015
Regulativa (EC) 273/2004	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci	N/A	IV Q 2018
LJEKOVI			
Direktiva 89/105/EEZ	Zakon o lijekovima (MZ)	N/A	I Q 2017
	Uredba o kriterijumima za formiranje maksimalnih cijena lijekova ("Sl. list CG br. 44/15 i 65/15) (MZ)	ZLJ	III Q 2015 IV Q 2015
	Uredba o izmjenama i dopunama Uredba o kriterijumima za formiranje maksimalnih cijena lijekova	ZLJ	I Q 2018
	Uredba o kriterijumima za utvrđivanje osnovne i dopunske liste lijekova ("Sl. list CG br. 41/14)		IV Q 2014
Direktiva 2001/82/EZ	Zakon o lijekovima (MZ)	N/A	I Q 2017
	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, varijacije i obnovu dozvole za stavljanje lijeka u promet ("Sl. list CG br. 21/16) (MZ)	ZLJ	I Q 2016
	Pravilnik o bližim uslovima i načinu utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje prometa lijekova na veliko ("Sl. list CG br. 72/15) ¹⁰ (samo za humane lijekove) (MZ)	ZLJ	IV Q 2015

¹⁰ Pravilnik o prodaji lijekova na veliko

	Pravilnik o bližim uslovima i načinu utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje prometa veterinarskih lijekova na veliko (MPRR)	ZLJ	IV Q 2016
	Pravilnik o obilježavanju lijekova ("Sl. list CG br. 21/16) (samo za humane lijekove) (MZ)	ZLJ	I Q 2016
	Pravilnik o obilježavanju veterinarskih lijekova (MPRR)	ZLJ	IV Q 2016
	Pravilnik o obrascu i sadržini recepta, kriterijumima za klasifikaciju lijekova, kao i načinu propisivanja i izdavanja lijekova ("Sl. list CG br. 34/15) (samo za humane lijekove) (MZ)	ZLJ	II Q 2015
	Pravilnik o obrascu i sadržini recepta, kriterijumima za klasifikaciju veterinarskih lijekova, kao i načinu propisivanja i izdavanja veterinarskih lijekova (MPRR)	ZLJ	IV Q 2016
Direktiva 2001/83/EZ	Zakon o lijekovima (MZ)	N/A	I Q 2017
	Pravilnik o farmakovigilanci ("Sl. list CG br. 46/14) (MZ)	ZLJ	IV Q 2014
	Pravilnik o tradicionalnim biljnim lijekovima ("Sl. list CG br. 04/15) (MZ)	ZLJ	I Q 2015
	Pravilnik o homeopatskim lijekovima ("Sl. list CG br. 06/15) (samo za humane lijekove) (MZ)	ZLJ	I Q 2015
	Pravilnik o homeopatskim lijekovima (za veterinarske lijekove)	ZLJ	IV Q 2016
	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, varijacije i obnovu dozvole za stavljanje lijeka u promet ("Sl. list CG br. 21/16) (MZ)	ZLJ	I Q 2016
	Pravilnik o bližim uslovima i načinu utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje prometa lijekova na veliko ("Sl. list CG br. 72/15) (samo za humane lijekove) (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
	Pravilnik o bližim uslovima i načinu utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje prometa veterinarskih lijekova na veliko (MPRR)	ZLJ	IV Q 2016
	Pravilnik o obilježavanju lijekova ("Sl. list CG br. 21/16) (samo za humane lijekove) (MZ)	ZLJ	I Q 2016
	Pravilnik o obilježavanju veterinarskih lijekova (MPRR)	ZLJ	IV Q 2016
	Pravilnik o obrascu i sadržini recepta, kriterijumima za klasifikaciju lijekova, kao i načinu propisivanja i izdavanja lijekova ("Sl. list CG br. 34/15) (samo za humane lijekove) (MZ)		II Q 2015
	Pravilnik o obrascu i sadržini recepta, kriterijumima za klasifikaciju veterinarskih lijekova, kao i načinu propisivanja i izdavanja veterinarskih lijekova (MPRR)	ZLJ	IV Q 2016
Direktiva 2003/94/EZ	Zakon o lijekovima (MZ)	N/A	I Q 2017
	Smjernice dobre proizvođačke prakse (MZ)	ZLJ	IV Q 2016
	Pravilnik o bližim uslovima i načinu utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje proizvodnje lijekova ¹¹ ("Sl. list CG br. 72/15) (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
	Pravilnik o tradicionalnim biljnim lijekovima ("Sl. list CG br. 04/15) (MZ)	ZLJ	I Q 2015
	Pravilnik o homeopatskim lijekovima ("Sl. list CG br. 06/15) (samo za humane lijekove) (MZ)	ZLJ	I Q 2015
	Pravilnik o homeopatskim lijekovima (za veterinarske lijekove)	ZLJ	IV Q 2016
Direktiva 2005/28/EZ	Zakon o lijekovima (MZ)	N/A	I Q 2017

¹¹ Pravilnik o proizvođačima lijekova

	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, varijacije i obnovu dozvole za stavljanje lijeka u promet ("Sl. list CG br. 21/16) (MZ)	ZLJ	I Q 2016
	Pravilnik o naprednim terapijama (MZ)	ZLJ	III Q 2017
	Pravilnik o farmakovigilanci ("Sl. list CG br. 46/14) (MZ)	ZLJ	IV Q 2014
Regulativa (EZ) 726/2004	Zakon o lijekovima (MZ)	N/A	I Q 2017
Regulativa (EZ) 1950/2006	Zakon o lijekovima (MZ)	N/A	I Q 2017
	Pravilnik o naprednim terapijama (MZ)	ZLJ	III Q 2017
Regulativa (EU) 1235/2010	Pravilnik o farmakovigilanci ("Sl. list CG br. 46/14) (MZ)	ZLJ	IV Q 2014
Regulativa (EZ) 141/2000	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, varijacije i obnovu dozvole za stavljanje lijeka u promet ("Sl. list CG br. 21/16) (MZ)	ZLJ	I Q 2016
Regulativa (EZ) 847/2000	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, varijacije i obnovu dozvole za stavljanje lijeka u promet ("Sl. list CG br. 21/16) (MZ)	ZLJ	I Q 2016
Regulativa (EZ) 1901/2006	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, varijacije i obnovu dozvole za stavljanje lijeka u promet ("Sl. list CG br. 21/16) (MZ)	ZLJ	I Q 2016
	Pravilnik o naprednim terapijama (MZ)	ZLJ	III Q 2017
Regulativa (EZ) 1234/2008	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, varijacije i obnovu dozvole za stavljanje lijeka u promet ("Sl. list CG br. 21/16) (MZ)	ZLJ	I Q 2016
Direktiva 1991/412/EEZ	Smjernice dobre proizvođačke prakse (MZ)	ZLJ	IV Q 2016
	Pravilnik o bližim uslovima i načinu utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje proizvodnje lijekova ¹² ("Sl. list CG br. 72/15) (MZ)	ZLJ	IV Q 2015
Regulativa (EU) 198/2013	Pravilnik o obilježavanju lijekova (samo za humane lijekove) ("Sl. list CG br. 21/16) (MZ)	ZLJ	I Q 2015
	Pravilnik o obilježavanju veterinarskih lijekova (MPRR)	ZLJ	IV Q 2016
Direktiva 2006/130/EZ	Pravilnik o obrascu i sadržini recepta, kriterijumima za klasifikaciju lijekova, kao i načinu propisivanja i izdavanja lijekova ("Sl. list CG br. 34/15) (samo za humane lijekove) (MZ)	ZLJ	II Q 2015
	Pravilnik o obrascu i sadržini recepta, kriterijumima za klasifikaciju veterinarskih lijekova, kao i načinu propisivanja i izdavanja veterinarskih lijekova (MPRR)	ZLJ	IV Q 2016
	Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje, varijacije i obnovu dozvole za stavljanje lijeka u promet ("Sl. list CG br. 21/16) (MZ)	ZLJ	I Q 2016
Regulativa (EU) 536/2014	Zakon o lijekovima (MZ)	N/A	I Q 2017
Regulativa (EU) 699/2014	Zakon o lijekovima (MZ)	N/A	I Q 2017
Regulativa 1252/2014	Zakon o lijekovima (MZ)	N/A	I Q 2017
	Smjernice dobre proizvođačke prakse (MZ)	ZLJ	IV Q 2016
DUBRIVA			
Regulativa EZ 2003/2003 Transpozicija propisa	Zakon o sredstvima za ishranu bilja (Sl. list RCG, br. 48/2007, Sl. list CG, br. 76/2008)	N/A	

¹² Pravilnik o proizvođačima lijekova

Regulativa EZ 2003/2003 Transpozicija propisa	Pravilnik o tipovima đubriva, uslovima za amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota, načinu označavanja i pakovanja đubriva (Sl. list CG", br. 32/15)	Zakon o sredstvima za ishranu bilja (Sl. list RCG, br. 48/2007, Sl. list CG, br. 76/2008)	II Q 2015
HEMIKALIJE			
Regulativa (EU) 689/2008	Lista opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen Sl. List br. 31/14 (MORT)	Zakon o hemikalijama	
	Lista opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen (MORT)	Zakon o hemikalijama	IV 2018
	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupku prethodnog obavještanja i postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja za izvoz hemikalija Sl. List br. 27/14	Zakon o hemikalijama	III Q 2014
	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupku prethodnog obavještanja i postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja za izvoz hemikalija		IV 2018
Regulativa (EC) 1272/2008 Regulativa (EC) 689/2008 Regulativa (EC) 1907/2006	Zakon o hemikalijama	Zakon o hemikalijama	II 2016
Regulativa (EU) 2015/326 Regulativa (EU) 2015/1494 Regulativa (EU) 2015/628 Regulativa (EU) 317/2014 Regulativa (EU) 474/2014 Regulativa (EU) 1271/2013 Regulativa (EU) 126/2013	Pravilnik o izmjeni pravilnika o zabrani i ograničenju korišćenja, stavljanja u promet i proizvodnji hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu Sl. List br. 12/16	Zakon o hemikalijama	I Q 2016
Regulativa (EU) 2015/830	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju bezbjednosnog lista za hemikalije	Zakon o hemikalijama	IV 2016
Regulativa (EU) 2015/282	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bližem sadržaju dosijea i registra hemikalija	Zakon o hemikalijama	III 2016
Regulativa (EU) 900/2014	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o metodama ispitivanja opasnih svojstava hemikalija	Zakon o hemikalijama	III 2017
Regulativa (EU) 2014/1297	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obilježavanje UN	Zakon o hemikalijama	IV 2017
BIOCIDNI PROIZVODI			
	Zakon o biocidnim proizvodima	N/A	IV Q 2016
	Lista aktivnih materija	Zakon o biocidnim proizvodima	IV Q 2016
	Pravilnik o vrstama biocida u zavisnosti od načina upotrebe, organizama na koje djeluju, objekata u kojima se koriste i predmeta i površina, koje se tretiraju biocidima	Zakon o biocidnim proizvodima	IV Q 2016

Regulativa(EU) 528/2012	Pravilnik o uslovima za stavljanje biocida u promet i upotrebu i sadržaj dozvole	Zakon o biocidnim proizvodima	IV Q 2016
	Pravilnik o bližem sadržaju tehničkog dosijea i osnovnih podataka o biocidnim proizvodima	Zakon o biocidnim proizvodima	IV Q 2016
	Pravilnik o metodama ispitivanja efikasnosti biocidnog proizvoda	Zakon o biocidnim proizvodima	IV Q 2016
	Pravilnik o načinu procjene rizika na osnovu tehničkog dosijea	Zakon o biocidnim proizvodima	IV Q 2016
	Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra biocida	Zakon o biocidnim proizvodima	IV Q 2016
MOTORNA VOZILA			
Direktiva 2007/46/EZ (Okvirna Direktiva) Regulation (EU) 1171/2014 Regulation (EU) 2015/166 Regulation (EU) 2015/45	Pravilnik o homologaciji motornih vozila	Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima (ZBSP) (ZTZP)	IV Q 2016
Direktiva 70/157/EEZ	Pravilnik o odobranju tipa dozvoljenog nivoa zvuka (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 70/221/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije s obzirom na rezervoar tečnog goriva i zaštitu od zadnjeg podlijetanja motornih vozila i njihovih prikolica (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 70/222/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima za vozila s obzirom na prostor za registarsku tablu (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 70/311/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije za motorna vozila s obzirom na uređaje za upravljanje (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 70/387/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije za motorna vozila kategorije M i N s obzirom na njihova vrata (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 70/388/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije za zvučno-objavještavanje uređaje za motorna vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 2003/97/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije retrovizora i njihove ugradnje na motorna vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 71/320/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih i priključnih vozila s obzirom na kočenje (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 72/245/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije vozila s obzirom na sprečavanje elektromagnetskih smetnji (elektromagnetsku kompatibilnost) (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 74/60/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila s obzirom na njihovu unutrašnju opremljenost (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018

Direktiva 74/61/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije vozila s obzirom na uređaje za sprečavanje neovlašćene upotrebe (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 74/297/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije vozila s obzirom na ponašanje upravljačkog mehanizma pri sudaru (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 74/408/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije naslona za glavu na sjedištima motornih vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 74/483/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa motornih vozila s obzirom na vanjske izbočine (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 75 443/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije za motorna vozila obzirom na prenos za vožnju unazad i uređaj za pokazivanje brzine (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 76/114/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije vozila s obzirom na proizvođačevu tablu i oznake (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 76/115/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila s obzirom na sidrišta sigurnosnih pojaseva (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 76/756/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih i priključnih vozila s obzirom na ugradnju uređaja za osvijetljavanje i svjetlosnu signalizaciju (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 76/757/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa katadioptra za motorna vozila i njihove prikolice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 76/758/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa gabaritnih, prednjih i zadnjih pozicijskih svjetala i kočioni svjetala za motorna vozila i njihove prikolice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 76/759/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa pokazivača smjera za motorna vozila i njihove prikolice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 76/760/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa svjetala zadnje registracijske table za motorna vozila i njihove prikolice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 76/761/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije glavnih svjetala za dugi i/ili kratki svjetlosni snop za motorna vozila i izvore svjetlosti za upotrebu u homologovanim svjetlima motornih vozila i njihovih prikolica (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 76/762/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije prednjih svjetala za maglu za motorna vozila i njihove prikolice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 77/389/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila kategorije M i N s obzirom na uređaje za vuču (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 77/538/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa zadnjih svjetala za maglu za motorna vozila i njihove prikolice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 77/539/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije svjetala za vožnju unazad za motorna vozila i njihove prikolice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 77/540/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije parkirnih svjetala za motorna vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018

Direktiva 77/541/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije sigurnosnih pojasa i sistema za držanje putnika i njihovog ugrađivanja u motorna vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 77/649/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila kategorije M1 s obzirom na vozačevo vidno polje (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 78/316/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na označavanje upravljačkih uređaja, pokaznih svjetala i indikatora (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 78/317/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila kategorije M1 s obzirom na sisteme za odmrzavanje i odmagljivanje staklenih površina (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 78/318/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila kategorije M1 s obzirom na sisteme za brisanje i pranje vjetrobranskog stakla (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 2001/56/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije za sisteme za grijanje u motornim vozilima i njihovim prikolicama (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 78/549/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila kategorije M1 s obzirom na blatobrane (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 78/932/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije naslona za glavu na sjedištima motornih vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 80/1269/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije s obzirom na određivanje snage motora motornih vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 2005/55/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila s obzirom na emisiju (Euro IV i V) teških teretnih vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Regulativa EZ 595/2009	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila s obzirom na emisiju (Euro VI) teških teretnih vozila/pristup informaciji (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 89/297/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije vozila s obzirom na bočnu zaštitu (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 91/226/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila i njihovih prikolica s obzirom na sisteme za zaštitu od prskanja ispod točkova (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 92/21/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih vozila s obzirom na njihove mase i dimenzije (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 92/22/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije sigurnosnih stakala i materijala za stakla motornih vozila i njihovih prikolica i vozila s obzirom na ugradnju tih stakala (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 92/23/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije guma za motorna i priključna vozila i njihovu ugradnju (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 92/24/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa uređaja za ograničenje brzine ili sličnih ugrađenih sistema za ograničenje brzine određenih kategorija motornih vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 97/27/EZ	Pravilnik o postupku homologacije određenih kategorija vozila s obzirom na mase i dimenzije (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018

Direktiva 92/114/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa motornih vozila kategorije N s obzirom na vanjske izbočine ispred zadnjeg zida kabine (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 94/20/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije mehaničkih spojnice za povezivanje motornih i priključnih vozila i njihove ugradnje na ta vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 95/28/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije materijala namjenjenih za upotrebu u unutrašnjosti motornih vozila određenih kategorija s obzirom na njihovu gorivost	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 2001/85/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u homologaciji motornih vozila za prevoz putnika koja osim vozačkog sjedišta imaju više od osam sjedišta (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 96/79/EZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na zaštitu putnika u slučaju čeonog sudara (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 96/27/EZ	Pravilnik o postupku homologacije vozila s obzirom na zaštitu putnika u slučaju bočnog sudara (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 98/91/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije motornih i priključnih vozila namijenjenih za prevoz opasnih materija (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 2000/40/EZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na zaštitu od prednjeg podljetanja (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Regulativa (EZ) 78/2009	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na zaštitu pješaka i drugih nezaštićenih učesnika u drumskom prevozu prethodno i za vrijeme sudara s motornim vozilom (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 2005/64/EZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na mogućnost njihove ponovne upotrebljivosti, reZikliranja i upotrebe (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 2006/40/EZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na emisiju iz njihovih sistema za klimu (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Regulativa (EZ) 79/2009	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s pogonom na vodonik (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Regulativa (EZ) 661/2009	Pravilnik o postupku homologacije određenih komponenti djelova i karakteristika motornih vozila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Regulativa (EU) 65/2012	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na pokazivač promene brzine (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Regulativa (EU) 347/2012	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na napredni ABS (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Regulativa (EU) 351/2012	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila s obzirom na sistem upozorenja o napuštanju trake (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Regulativa (EU) 215/562	Pravilnik o tehničkim zahtjevima s obzirom na zahtjeve za homologaciju tipa određenih kategorija motornih vozila u odnosu na napredni sistem za kočenje u slučaju opasnosti (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
MOTORNA VOZILA NA DVA ILI TRI TOČKA			
Direktiva 2002/24/EZ (Okvirna Direktiva)	Pravilnik o homologaciji tipa motornih vozila na dva ili tri točka (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 93/14/EEZ	Pravilnik o homologaciji motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom na kočenje (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018

Direktiva 93/29/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom na označavanje upravljačkih uređaja, pokaznih svjetala i indikatora (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 93/30/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije za zvučno-obavještajne uređaje motornih vozila na dva ili tri točka (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 93/31/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila na dva točka s obzirom na oslonce (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 93/32/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom na rukohvate za putnike (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 93/33/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila na dva ili tri s obzirom na zaštitu od neovlaštene upotrebe (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 93/34/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom na propisane oznake (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 93/92/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u postupku homologacije tipa motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom na ugradnju uređaja za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 93/93/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom na masu i dimenzije (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 93/94/EZ	Pravilnik o postupku homologacije motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom na prostor za ugradnju zadnje registarske tablice (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 95/1/EZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima i homologaciji motornih vozila na dva ili tri točka s obzirom na najveću brzinu i najveću snagu (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 97/24/EZ	Pravilnik o postupku homologacije određenih sastavnih dijelova i karakteristika motornih vozila na dva ili tri točka (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 2000/7/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije brzinomjera motornih vozila na dva ili tri točka (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Regulation (EU) 901/2014	Pravilnik o tehničkim zahtjevima za homologaciju i tržišni nadzor dva ili tri točka vozila i četverocikla (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
TRAKTORI ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO			
Direktiva 2003/37/EZ (Okvirna Direktiva)	Pravilnik o homologaciji tipa traktora za poljoprivredu i šumarstvo (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 74/151/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na najveću dopuštenu ukupnu masu, položaj i pričvršćivanje zadnjih registarskih tablica, rezervoara goriva, dodatne utege, zvučno-obavještajne uređaje, dopušteni nivo buke i izduvne sisteme (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 74/152/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na najveću konstrukcijsku brzinu i platformu za teret (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 74/346/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na retrovizore (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 74/347/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na vidno polje i brisače vjetrobranskog stakla (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 75/321/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na uređaj za upravljanje (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018

Direktiva 75/322/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na sprečavanje elektromagnetskih smetnji (EMC) (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 75/443/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na rikverc i mjerač brzine (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 75/541/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na sigurnosne pojaseve (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 76/115/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na sidrišta sigurnosnih pojaseva (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 76/432/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na kočenje (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 76/763/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na putnička sjedišta (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 77/311/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na nivo buke koju osjeća vozač traktora (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 77/536/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na zaštitnu konstrukciju pri prevrtanju (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 78/764/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na vozačko sjedište (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 2000/25/EZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na emisiju štetnih sastojaka iz dizel motora koji se ugrađuju u takve traktore (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 78/933/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na ugradnju uređaja za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 79/532/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na uređaje za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 79/533/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na uređaje za vuču i prenos za vožnju unazad (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 79/622/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije zaštitnih konstrukcija pri prevrtanju traktora za poljoprivredu i šumarstvo (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 80/720/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na radni prostor, pristup vozačkom mjestu i vrata i prozore (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 86/297/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na priključna vratila (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 86/298/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije zadnjih zaštitnih konstrukcija pri prevrtanju uskih traktora za poljoprivredu i šumarstvo (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 86/415/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na instalaciju kontrole (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018

Direktiva 87/402/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije zaštitnih konstrukcija pri prevrtanju ugrađenih ispred vozačkog sjedišta uskih traktora za poljoprivredu i šumarstvo (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 89/173/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na dimenziju i masu prikolice, stakla, upravljača brzine, zaštite pogonskih komponenti, kočioni komponenti prikolice i tablica (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 89/297/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na lateralnu zaštitu (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 91/226/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom uređaj za ograničavanje brzine (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 92/24/EEZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom sistem za potiskivanje gasova (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Direktiva 2000/25/EZ	Pravilnik o postupku homologacije traktora za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na emisiju štetnih sastojaka iz njihovih motora (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Directive 92/24/EEC	Pravilnik o vrsti odobrenja za poljoprivredu i šumarstvo traktora s obzirom na sprej za suzbijanje sisteme	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Regulation (EU) 1322/2014	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u pogledu građevinskih vozila i opštih zahtjeva za homologaciju traktora za poljoprivredu i šumarstvo	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Regulation (EU) 2015/208	Pravilnik o tehničkim zahtjevima u pogledu funkcionalne sigurnosti vozila za homologaciju vozila za poljoprivredu i šumarstvo"	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Regulation (EU) 2015/68	Pravilnik o tehničkim zahtjevima za kočenje vozila radi homologacije vozila za poljoprivredu i šumarstvo"	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Regulation (EU) 2015/96	Pravilnik o tehničkim zahtjevima zahtjeve u pogledu utjecaja na okolinu i učinkovitosti pogonskih jedinica traktora za poljoprivredu i šumarstvo"	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
Regulation (EU) 2015/504	Pravilnik o tehničkim zahtjevima za homologaciju i nadzor tržišta poljoprivrednih i šumarskih traktora"	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
VANDRUMSKE POKRETNE MAŠINE			
Direktiva 97/68/EEZ	Pravilnik o emisiji iz mašina koje se ne kreću putevima (MSP)	ZBSP ZTZP	IV Q 2018
TEKSTIL, OBUČA I KRISTALNO STAKLO			
Regulativa (EU) 1007/2011	Pravilnik o obilježavanju i označavanju tekstilnih proizvoda ("Službeni list CG", br. 48/14) (ME)	ZTZP	IV Q 2014
	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obilježavanju i označavanju tekstilnih proizvoda (ME)	ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 94/11/EZ	Pravilnik o označavanju obuće("Službeni list CG", br. 48/14) (ME)	ZTZP	IV Q 2014
	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o označavanju obuće (ME)	ZTZP	IV Q 2017
Direktiva 69/493/EEZ	Pravilnik o tehničkim zahtjevima za kristalno staklo ("Službeni list CG", br. 48/14) (ME)	ZTZP	IV Q 2014
PROCEDURALNE MJERE KULTURNA DOBRA			

Direktiva 2014/60 EU	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara	N/A	IV Q 2018
	Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o popisu zbirke predmeta koji se mogu smatrati nacionalnim blagom države članice EU		IV Q 2018
SPOLJNA TRGOVINA I ROBA DVOSTRUKE NAMJENE			
Regulativa EU 2368/2002 Regulativa EU 428/2009 Regulativa EU 1232/2011 Direktiva 2009/43/EC 32003E0468 32000E0401 32008E0944	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o spolnoj trgovini ("Sl.list CG", br. 57/14)	N/A	IV Q 2014
	Zakon o kontroli izvoza roba dvostruke namjene ("Sl.list CG", br. 30/12)	N/A	
	Zakon o kontroli izvoza roba dvostruke namjene	N/A	IV Q 2016
Regulativa EU 1382/2014	Odluka o utvrđivanju nacionalne kontrolne liste robe dvostruke namjene ("Sl. list CG", br.50/15)	Zakon o kontroli izvoza robe dvostruke namjene	IV Q 2015
Regulativa EU 2420/2014	Odluka o utvrđivanju nacionalne kontrolne liste robe dvostruke namjene	Zakon o kontroli izvoza robe dvostruke namjene	II Q 2016
ROBE KOJA SE MOGU KORISTITI ZA ANTITORTURU REPRESIJU MUČENJE			
Regulation EU 1236/2005 Regulation EU 775/2014 Regulation EU 1113/2015	Odluka o utvrđivanju liste roba koja se može koristiti za antitorturu represiju mučenje		IV Q 2017
POSJEDOVANJE ORUŽJA			
Direktive 91/477/EEC 2008/51/EC	Zakon o oružju "Sl. list CG", br. 10/15	N/A	I Q 2015
	Pravilnik o bližem načinu onesposobljavanja oružja "Sl. list CG", br. 34/15	Zakon o oružju	III Q 2015
	Pravilnik o bližem načinu osposobljavanja građana za pravilnu upotrebu oružja "Sl. list CG", br. 34/15	Zakon o oružju	III Q 2015
	Pravilnik o obrascima isprava o oružju "Sl. list CG", br. 35/15	Zakon o oružju	III Q 2015
	Pravilnik o bližem načinu raspolaganja oduzetim i predatim oružjem i municijom "Sl. list CG", br. 36/15	Zakon o oružju	III Q 2015
	Pravilnik o uslovima za proizvodnju, prodaju, popravljanje i prepravljanje oružja i municije "Sl. list CG", br. 43/15	Zakon o oružju	III Q 2015
	Pravilnik o uslovima koje mora da ispunjava civilno streljiste "Sl. list CG", br. 43/15	Zakon o oružju	III Q 2015
POSTUPCI OBAVJEŠTAVANJA			
Direktiva 2015/1535	Uredba o notifikaciji tehničkih propisa, propisa o uslugama, informacionog društva i postupaka ocjene usaglašenosti	ZTZP	II Q 2018

SKRAĆENICE

ME	Ministarstvo ekonomije
MZ	Ministarstvo zdravlja
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
MSP	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
MIDT	Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije
MORT	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
MPRR	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
ZLJ	Zakon o lijekovima
ZMS	Zakon o medicinskim sredstvima

ZBSP
ZTZP
ZKPPS

Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima

Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci